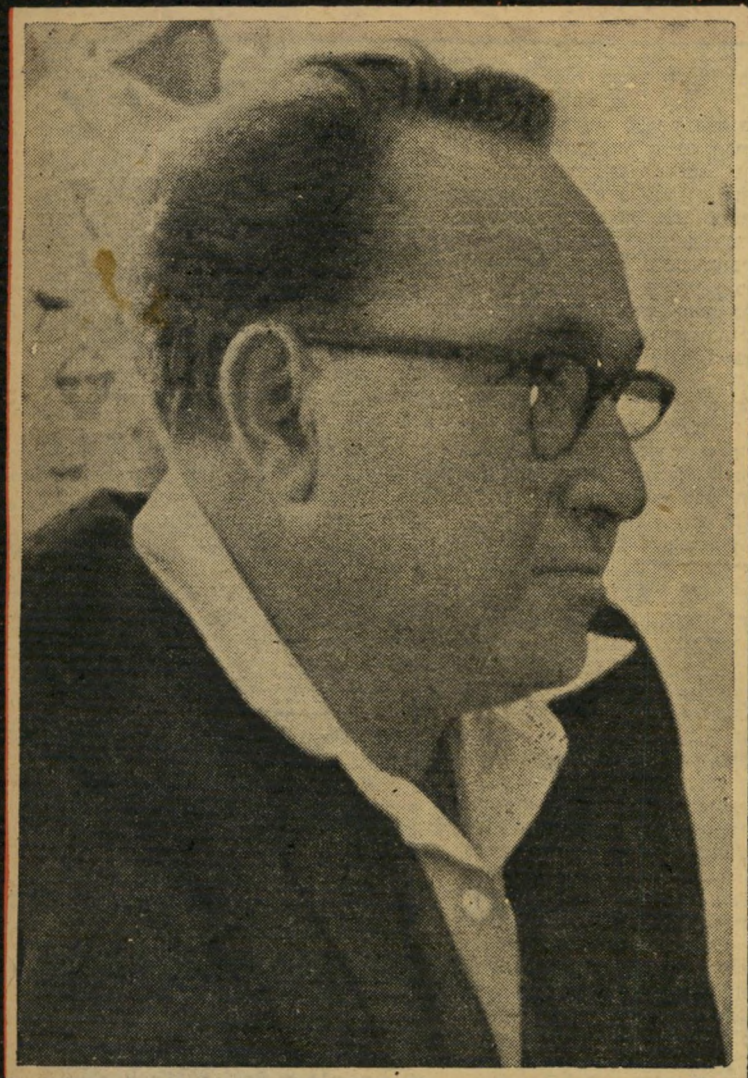

העולם הזה

„העולם הזה“ מגלה
את זהות איש הסתר

דאש

הש.א.

יעקב כהן

כיצד הוא מנהל את חקירותיו * מה הן שיטות הבילוש
מי מלשין * מי משתמש בתיקיה הסודית?

העולם הזה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 62785
ת.ד. 136. מען למברקים: "עולמוס" המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס משה שחם בע"מ, ת"א, טל. 62239.
ההפצה: דוד טופל ובניו, תל-אביב.
המערבית אינה אחראית לזכויות המוצאות.

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה:
דוד איתן

עורך כתוב:
סילבי קשת

כתב בקיר:
אלי תבור

עורך תבנית:
אחרי צור

צלם המערכת:
אריה קרו

חברי המערכת:

מנשה בריינר, ישיע נלור, יליז גליץ, דויד הורוביץ, רותי ורד, אברהם הרמן, אוסקר סאבור, אלכס מסוס, אביבה סטן, יצחק קינזל, שלמה פריד.

העתון הנקרא ביותר במדינה

י"ז תמוז

אחת השיחות שנחרתו ביותר בזכרונותי התקיימה לפני כמה שנים. עתונאי אמריקאי, בעל שם עולמי, הומין אותי לפגישה במלון דן. מיהרתי אמר לו כי לא יקבל תמונה שלמה על הלכיהורחות הנקראת בישראל, אם לא ישמע משהו על אותה תופעה המיוחדת-במינה ששמה העולם הזה.

במשך כמה שעות סיפרתי לו על מלחמת העתון בשטחים שונים, ובעיקר למען רעיון האיחוד השמי וההשתלבות במרחב האפרי-אסיאתי. מפעם לפעם זרק שאלה, שהוכיחה לי את העניינות הגוברת והולכת.

לא העלמתי ממנו כי לדעתי, דעותינו בשטח המדיניות המרחבית והעולמית הן דעות-מיעוט, החותרות נגד הזרם הכללי. אולי גם השמעתני נימה פסימית מסוימת על סיכוייהן של דעות אלה למגר את הנחשול הלאומי העקר שהציף את הארץ.

לפתע התפסס חיוך על פניו של בן-שיחי, "תגיד לי", שיסע את דברי, "מה התפוצה של עתונות?"

מסרתי לו פרטים מדויקים על מספר ה-קונים והמינויים. הוא לא הסתפק בכך. חי-שבנו יחד את מספר דובריה-עברית בארץ, והשתינו אותו עם מספר דובריה-אנגלית באמריקה. בדרך ההשוואה מצאנו כי תפוצת העולם הזה מקבילה לתפוצה של 4 מיליון סטסים בארצות-הברית.

"הטט", אמר העתונאי, "אינני מכיר את ארצכם כל כך טוב, ואולי אתם באמת גוזגמרי מיוחדים-מינה. אבל אני עתונאי מזה כמה עשרות שנים. ואני אגיד לך דבר אחד: שום עתון בעל תפוצה כזאת אינו יכול להיות בעל דעות המתנגדות להשקפת רוב האוכלוסיה.

"יכול להיות שיש לכם קוראים רבים שאינם מקבלים את דעותינו בשלמותן, או מתנגדים להן", הוסיף, "אולם עצם העובדה שאנשים כל כך רבים קוראים את דברכם, ותוזרים לקראם כעבור שבוע, הוא הוכחה שיש לדעות האלה אחיזה ציבורית רחבה מאד, אפילו אם זה מתחת לסף ההכרה".

הייתי לו בספק-מה על דבריה-עידודי. "אל תודה", אמר, "אבל באחד הימים, כשתיווכח שדעתך, תגיד: בן-הכלבים הזה באמת ידע את מקצועו."

נזכרתי בשיחה זו השבוע, כשעברתי על סיכום פעולתי של ד"ר נחום גולדמן, בש-בועות האחרונים. "בן-הכלבים באמת צדק", אמרתי לעצמי, ופרעתי בזאת את החוב. גולדמן פנה כמעט לכל מפלגות ישראל, והציע להן דרך-מחשבה המקבילה כמעט לגמרי לזו שהשתקפה במשך שנים ארוכות בעתון זה. הוא הציע להן ניסיונות של המרחב, התקרבות לתנועה הלאומית הער-

בית והשתלבות בעולם האפריאסיאתי. ה-הגבה היתה מפתיעה. תוך ימים מעטים עברה הלהבה הגולדמנית לאורכה ולרוחבה של הזירה הסוליסית -- מן הציונים-הכלליים למפ"ם, ומן הפרוג-רסיבים ועד לדתיים. במקום אחר בגליון זה מנתח העולם הזה את המשמעות הפו-ליטית של הצלחה זו (ראה במדינה). כאן נציין רק כי המחאות נדלקו כענפים יבשים. הפוליטיקאים של ישראל היו מוכנים לקבל מחשבה חדשה ונועזת. יתכן כי עבודת-ההסברה הסבלנית וכפית-הטובה של העולם הזה במרוצת השנים תרמה לכך תרומה מסוימת.

על כל פנים, אנו מרגישים את עצמנו כאדם ששחה תקופה ארוכה נגד הזרם, והמבחין לפתע כי הזרם משתנה. ואולי לא משתנה הורם כלל, אלא שמהיגו המג-לגות הרגישו כי מתחת לפני המים ישנו זרם הפוך, החסר ביטוי מפלגתי, אך שיש לו כוח רב. במקום או בנאומי, יצא זרם זה, כי הוא מבטא הכרח היסטורי.

ישנו עוד פרט אחד הראוי לתשומת-לב. הסברתי אותו לכמה עסקני-מפלגות שפנו אלי לאחרונה, כדי לשמוע את דעתי על מערכת-הבחירות הבאה. ישנן כיום שתי בעיות יסודיות, שיכריעו את הכף בדעת-הקהל הנאורה לקראת הב-חירות הבאות. האחת היא בעיית היחסים בין ישראל ועמי ערב. השניה היא בעיית חרות האדם נוכח גילוי מנגנוני-החושך, הצעות-החוקים הדורסניות, התגברות פולחן-המנהיג, פרושת השחיתות והמשפטים ה-מאלמים השונים.

עובדה היא שבכל השטחים האלה נמצאת כל היוזמה הלוחמת בידו אנשים וגופים, הנמצאים מחוץ למעגל המפלגות. בשטח המדיני, המחשבה העצמאית והמקורית הי-חידה באה מצד נחום גולדמן, העולם הזה ואנשים פרטיים אחרים. בשטח המלחמה לחופש האזרח באה היוזמה כולה מצד קומץ אנשים, שסיכנו בעיניים פקוחות את עורם ובשרם, והעומדים עתה בודדים מול התקפת מחץ אדירה, בעוד כמעט כל עסקני-המפלגות מלחכים את פיהם מנגנון-החושך ומזדוררים לאשר את חוקיו.

מי שחדר לשלום המבנה המפלגתי הקיים, ואולי לעצם הצביון הדמוקרטי של החברה הישראלית, מוטב שיתן את דעתו על תופעה מדאגה זו. היא גוגעת כמעט לכל המפלגות, מימין למחאל כחאת. מפלגה אינה יכולה להיות "ניסראלית" במלחמת הידעות, כשם שאינה יכולה להיות ניסראלית במאבק בין דורסיה-חרות לבין קורבנותיהם. מי שהת-פטרות מפלגתית פירושה התאבדות מפלגתית, ויום-הבחירות יהיה יום-הדין.

למרות החומר הרב שפורסם על נושא זה בעתונים היומיים, היתה כחכתם על המחשאל ככחאת. מפלגת ישראל, ומרתקם של דודק, חזפה צדוק, י

השחזור היה מקורי מאוד, אולם נרמה לי יעקב קובליק, תל-אביב

הסיבה אינה תלויה בגישת העולם הזה, אלא בזו של מקורבו של ביג. בניגוד למקורבי שאר השרים, ולשרים עצמם, טרבו לשתף פעולה עם כתבי העולם הזה. למרות החומר הרב שפורסם על נושא זה בעתונים היומיים, היתה כחכתם על המחשאל ככחאת. מפלגת ישראל, ומרתקם של דודק, חזפה צדוק, י

השחזור היה מקורי מאוד, אולם נרמה לי יעקב קובליק, תל-אביב

שקראתי כבר פעם ספר או מאמר כתוב בצורה זו. חיים מוראל, תל-אביב
הביאוגרף האמריקאי ג'ים בישוף כתב שני ספרים בצורה זו: היום בו נורה לינקולן והיום בו נצלל ישו.

עושר כזה של פרטים ופרטי פרטים, כפי שהובא ברשימה על וריקת הריומן בכנסת, לא מצאתי בשום כתבה מזה ומו רב. כיצד הצלחתם בזמן כה קצר לעשות עבודת נמלים מעין זו?

שושנה בכר, תל-אביב
אני כבוד שניכורת הסיפור היא קצרנית הכנסת רחל מלחי, כיוון באותה מידה כמו השרים, ושאר חברי הכנסת. אינני חושב שאחם וכאים למנוע מסקל קוראיהם את הזכות לראות גיבורה אפורה זו. דן פ, ירושלים
איש לא התכוון לקפח את הכתבת מלחי (ראה תמונה).

גולדמן פט!
כבוד ראש ועניין רב קראתי את מאמר העורך, "גולדמן פט!" (העולם הזה 1047). ללא ספק סיפסת היסטוריוזיה שדגלו בה אינני לח"י בזמני, וגולדמן כיום, הוא סיס-מה הכרוכה בשפע ברכות. על כן, אם נמיר עתו של גולדמן תביא ברכה, למח עלול ביג' להתערם עליו? אדרבה, הרי כולנו עמלים ורוצים את טובת העם. מדוע נסיעה זו, הנושאת בחובה רפואה, תפגע בפרסטיג'ה של ביג'?

המצע למדיניות-חיוץ פארטימית, כדרך ל-השתלבות במרחב, מזכיר מיסום מה את מדיניות הנושנה על אותו שרכן בעיירה מורה-אירופית, אשר ביום מן הימים בא יהודיו אחר הצהצה לשרד לסיכור את כתו המזדקנת והמכוערת. אחרי יידוליס רבים

קצרנית מרחי

הסכים היהודי, ואז נאנת שרכו. את חצי המלאכה שיתי — שגאר רק לשכנע את הסכר ואביו. יום דלמר, תל-אביב

המאבק הבינ-ינשי בין מזרח למערב, ותח-עצמות הצבאית של שכנינו, אינם מעידים על אפשרות מצדנו אה להשתעשע ברעיון של איהודות. הצעה היא אחרת. עם כל מאמצינו להודות עם אחר הנושים, אין אף חיתס לנו שום ערד. אנו מתים להיות בתחרות של אימפריה מסוימת, ואילו המי-ציאות האכזרית ממנחת לנו יצחק י, הלל, ירושלים

עסקנים, לא בחירים
בהיותי דתי, עוקב אני בעירנות אחר הי-יוכות התמידי סביב הדת והדתיים בעתונכם. מאחר ואני רואה ביוכוח מעין זה תועלת דבה לית הצדדים, היתתי רוצה לבאר נקו-דתי מספר בקשר ליסודות היוכוח, כפי שי-אני רואה אותו: שולל אני שוליה מוחלטת את גישת נטורי קרתא וכל שימוש בכוח, לשם הגשמת הרעיון. נקודת המוצא של היוכוח חייבת להיות טובות ומועלתו של העם העברי בארץ ובתפוצות. אני חבר הפועל המזרחי, נכה שלחמת השחרור ודתי בעל הכרה עמוקה, בוגר אוניברסיטה ופעיל בחינוך. אישטח אם עוד כמה עשרים כמיוי יוכימו ליוכוח יסודי ומסוים מעל דפי עתוני-כח, שאני מעריך אותו מאוד מאד. יוסף בריצחק, ירושלים

השקפתכם על דת ישראל נובעת מתוך כך עזרת מנהלם בעינים ברמות עסקני הי-מפלגות הדתיות. זו טעות. העסקנים הם אישים שנבחרו רק בגלל כשרם להיות עס-קים, ולא מתוך צדיקות. אדם העושה מעשה רע, בדרך שאינו זה בהדרגת השולחן הערוד. הציעו לתור עולם הישיבות ורבניה, ותרואו איזה טוהר-מירדות, איזה יחס יפה בין אדם לחבירו קיים יש. אם תעשו זאת וכוונתו כי דת ישראל בחלל אומרת לנו כיצד להיות אדם יותר ישר ותגון. נתן רבינוב, קרית מוצקין

המאמר על התודעה היהודית (העולם הזה 1047) עורר כאן ויכוחים רציניים בין הי-קבוצות הישראליות והיהודיות. המאמר, שי

תורגם לאנגלית. עלידי החברה הישראלית, פורסם בחלקו עלידי עתון ערב בכותבת: "מהפכה ששמה סתחוללת בדת היהודית". נרמה לי כי עליכם להרבות בכתביה כי נושא זה ולהרחיב את היוכוח נגד השיטה הקיימת כיום בכתבי-הספר העבריים. הצעיר הישראלי המסיים את ביהספר חייב לדעת כי ההיסטוריה הישראלית מקיפה הדבה עמים שישבו בארץ. חיים יעקובי, לונדון

הנסתר והגלוי
ציטטתם את בטאון הצבא האמריקאי (העולם הזה 1047). האומר כי ספק רב אם המצרים יוכלו למלא את מקומם של נהגי המאנקים, המכונאים והתותחנים ושאר הי-מומחים שאבדו למצרים בסיוני. דברים אלה סותרים את מה שאמרתם בגליון 1042. בו כתבתם כי עבר אלינאצר עצמו דאג להציל את קציניו וטייסיו. אם דברי הבטאון של ביהספר לציפור, של המסכ"ל האמריקאי לא נכונים. אינכם מחויבים להעתיק שניאות. סרטור, נפר קאסס

עם כל השניאות שבו, יש במאמר הנדון ענין רב לגבי השקפת האמריקאים על המבצע.

פצצה וסטריפטיז
אינני הסיר של דיאנה דורס ולא של לילי קריסטיין. אבל ברצוני לציין כי ברשי-מה על סרטי השנה (העולם הזה 1045) מעל הכותרת, "הפצצה הבלונדינית דיאנה דורס", הכאתם תמונה של לילי קריסטיין, שהיא רקדנית סטריפטיז. ד. גולן, ירושלים

בקציאות הנדולה של הקורא גולן בעניני רקדניות סטריפ טין לא עמדה לו הפעם. התמונה היא של דיאנה דורס.

הכוכב והירח
התפארתית מאוד כשנכחתי לדעת כי חברי המערכת לא מצאו לנכון להעיר לקורא כהן (העולם הזה 1046) כי לא כוכבוכ לכת לחלו הרומים, כי אם ירח. בעוד כוכבוכ לכת נע סביב השמש, הרי הירח נע סביב כוכב-לכת, שבמקרה שלנו קרא כדור הארץ. לפני מאות שנים שכרו אסמנס שהירח הוא כוכב-לכת, אולם אז טענו גם שהארץ היא מרכז היקום, ככיבה נעים כוכביה-הלכת לפי סדר. צדנה קרן, באר-שבע

רצון הנשיא ורצון הרב
מסרתם (העולם הזה 1048) כי רצון הי-נשיא יצחק בויצבי — שהשמונדים יישבו בטקס השבעתו בין נציגי הדת היהודית — לא כובד, בגלל איום הרב הראשי רחמים ניסים שיערד מטקס השבעת הנשיא. כשם שגערד מטקס הזכרון לנשיא חיים ויצמן, מענין אם הויתור הפעם לרב ניסים, כבסוף לתור על נוכחותו, נעשה בירידת הנשיא. אין ספק שהיתה זו הפגנה של רחית הי-שומרונים והקראים מעמדישראל.

אלעזר בוכני, חיפה

הראש צעיר ואנרגי
יצאתי בלויט אורחים מחוץ לחיפה, לרי-אות אם הכל כה יפה ונוצץ מאחורי מסך הפרחים של אבא חושי, כפי שנאמר בעלונים התפוסמות. למען ההגיונות, ערכנו את הי-כיוור כך ברחובות המרכזיים של העיר. ברחוב הבנקים הרגשנו — בשעה 10 בי-בוקר בשלוש שחורות, העומדות על המדרכה וזרוקות במטנים בעוברים ושבים. כשחברנו נעצר ליד חלון-ראות, היו מיד השלוש לידו: "מי מאתנו אתה רוצה? רק חמש לירות", לשנו לו. הספקנו לעצור רק כמה עשרים ברחוב הרצל, ומיד נספלו אלינו קבצנים וכבים, שחבצו נדבה ולא הירשו. המטכנו כסיוורנו בשעות הערב המוקדמות, חמש פרוצות יישבו קפה סרכיו ברחוב נדורלי, כשהן מחכות לקוחות. לראשו של רחוב הרצל פנינו לפחות עשר קבוצות של פרוצות, שעמדו ללוות לעין על המדרכה, כשהסטרסורים לרבי-עירות סוככים אותן. החלמנו להינפש באחד הגנים. נזכרנו שטר חושי התפאר שלפי כששת הנער, את הית מאורות בנן. גן הזכרון במרכז הרד קין חשוך ואפל. על ספסל בנקיטה הכרנו את אחת הבנות מרחוב הבנקים, וישבת ומצפה לקוחות. הכרי הנדהמים לחשו על שבת-לאים ובירושלים אין רואים מחלות כאלה. כנראה שאין לערים אלה ראש עיר צעיר ואנרגי, עוזר נוצץ גורביק, חיפה

מצפון ואיחודי-כבות
אדוני, במכתב זה אני בא, יחד עם כל אחי בניה-מעוטנים, ומביע את חזקתנו כי עמוקה ורגשית-ערכתנו החמה לעתונכם, שהוא כיום אצלנו סמל של כבוד ותופשי-מצפון. אדוני, אין לנו יקר שלא היינו מוכנים לנמול לך על שמדת החופשית והנאה והי-דמוקרטית, הרואה את האזרח ללא הכר, לא ערברי ולא כיהודי, שיוון לכל וצדק והננה על יחש-עיון. אתה דובר בשמנו כאילו אתה אחד מאתנו, המרגיש את כאבנו. אדוני, העם אינו יכול להסביר ולבטא את איש כלבנו — כננו, אהבה ורגש הכרת-תודה לאישיותכם הנכבדה, אתה מחויב את לבנו ואת נשיותינו, כתוצאה מזה שעמד צדק. במדינת-ישראל מספר גדול של עתו-נים שאין אנו מוצאים בהם אף לא מלה אחת על בעיותינו האמיתיות — פרט לזה שאנו אורחים לארצנו, בלתי-נאמנים וישי-לכר שרים עם מדיניות-ערב השכנות. וברר לו הם פרעלים את אחינו, האזרחים היהודיים, אלה שאינם יודעים עליו דבר אלא באמצעות עתונתם אלה, האם לעורכים אלה אין מצפון? מדוע אינם מסיים לאחר את הלכבות, תחת לזרוק פירווד? מדוע אינם זורעים אהבה במקום שנאה? מדוע אינם דנים בבעיותינו כהיותן? ולבסוף, אני תפילי לחיים ארוכים, לבי-בור, וכן רבו האנשים שכמותו — אנשים שיבינו אותנו, שיבטאו את אמונתנו ובעיו-תנו, ושתנו יד לאיחוד הלכבות והרחבת הי-חיים השפלים, והלואי ויתיה עם אחד, מאוחד ברגשותיו.

משרתכם ביה-מעוטנים, מ

מספר 1049 י"ט חשוון תשי"ה, 13.11.57 המחיר 500 פרוטה

העולם הזה 1049

עניני חינוך

לא ייתכנו חיים לאומיים שכדאי לחיות אותם. הוא מושך אליו בהכרח, בצד קומץ חוקרים מסורים ובעלי כוחות טובות, את חלאת המין האנושי, את אנשי העולם התחתון למיניהם. קטנה הקפיצה מן המלך שין אל הסחטן, מן המלצר המוסר אינפורמצייה על השכן, המוכן לשחוק, בתנאי...

★ ★ ★

שני געוץ השני הוא סירוף מדבק. אין כמעט תפקיד ממשלתי אשר מנגנון בילוש פרטי אינו יכול להוסיף לו "יעי" לות. אחרי ש"גאל"ף וש"י"ב"י"ת יבוא ש"י"ג"מ"ל וש"י"ד"ל"ת. מי שהושיט פעם את ידו לשטן-ההלשנה, למען המטרה הקדושה ביותר שבעולם, נשמתו תישאר מכור לה לשטן. ושרות-השטן — ש.ש. ברשימה — חובק עולם ומלואו.

המדינה כבר זכתה להצעת-חוק נוסדת, המתכוונת לתת למעשה לשיטת פרייהדר, גוף של בעלי-חזקה ממונים, לקיים בולשת פרסנית פרטית — אולי ש.פ. — שתהיה רשאית לפרוץ לתוך כל בית כדי לבדוק אם לא בוצעה בו עבירה על הוראותיה.

מכאן הדרך פנויה אל תריסר מוסדות אחרים, שכל אחד מהם יבקש להקים מנגנון-חושך פרטי בשם היעילות — החל במועצת הירקות (ש.ג.) וכלה במאטאדרי רים של מלחמת-החזירים (ש.ח.).

שעת-השני, שעת שירותי-הבילוש היחשאים, היא שעה הרחשכנות למדינה. חוליות-בילוש יצטרפו לשרשרת שתכבול את זרועות החופש. יתכן כי תיקי הש.א. יערי כים בתוסלב מוחלט. אולם השימוש ב"תיקים אלה יהיה בסופו של דבר שונה לגמרי. הוא יתן בידי קבוצות רודניות צי שלטון אמצעי נוסד לדכא כל התנגדות ציבורית מארגנת, עליי האיום בשוט פליי לי וכספי. גיבורים רבים ישתתקו כאשר ינופף השלטון מול פניהם בתיק החשאי.

האינפורמציה נאמפת עליידי ה"ש.א. אולם רק אדם תמים מאד יכול להשלול את עצמו כי הוא לא תגיט לירי שאר מנגנוני-החזיר שך. שלטון התיקיה החשאית — השלטון הנאלח ביותר בעולם — יתמשש בקרבנו.

★ ★ ★

כאשר הזרעץ הציבור בפעם הראשונה נוכח הגילויים על תפקיד הש.ב. בפרשת רצח קסטנר, הציע העולם הזה שורה של הצעות מתונות מאד ומעשיות מאד להטלת מרות הציבור על שרות-הבטחון. עתה, אחרי שעבר הזעזוע הראשון ש"בא בעקבות גילוי קיומו של הש.א. ואפ"ר שר לדבר בשקט, הנה הצעותינו:

● **יש לחסל את הי.ש.א. במסגרת הנוכחית, במנגנון בילוש נפ"ר ועצמאי, המקיים רשת של מודיענים ומלשינים.**

● **יש לצרף לכל חולית פיקוח וביקורת של מסי-הכנסה חוקר מקצועי שיוכל לתקור, בשעת הצורך, את מקור ההכנסות וההוצאות של הנישום. חוקר זה יהיה שייך לחוליה. לא יהיה מוסד מרכזי מיוחד לריכוז חקירות אלה.**

● **כל חקירה תהיה לצורך תיק מסוים, לא לצורך איסוף אינפורמציה מקרית.**

● **כל חוקר יהיה את עצמו בתור שכזה בשעת פעולתו.**

● **כל העוסקים בפעולת החקירה, רה, מחוץ לעובדי-השרה ממש, יהיו גלויים, ושמותיהם יפורסמו.**

כל זה יטהר את האחירה. הוא לא יחסל את ההשתמטות: היא תישאר קיימת, כל עוד יישאר המס מה שהנהו כיום — ואל נשתמש במלים בלתי-פרלמנטריות.

השומא את האינפורמציה שהוא זקוק לה. ואילו שיטת הבילוש וההלשנה, האוספת ים של פרטים מקריים על מספר ביקוריו של פלוני בדולפינ-באר ועל היצאות בילוייו של אלמוני בשפת-הים של נהריה, אינה יכולה להיות יעילה. היא עשויה לתת תמור נה מזוייפת על אופיו של פלוני, שהלך לבאר כדי לארח ידיו מחוץ-לארץ, ועל מצבו הכספי של אלמוני, שחשך את כל כספו כדי לבלות חופשה משוגעת.

★ ★ ★

אולם גם זה לא העיקר. נבטאנא זאת בגלוי ובצורה שלא תישתמע ל

ח.ש.א. ועד ש.ת.

בעמדות-מפתח לאומיות אנשים שביח-משפט מוסמך קבע כי הם מושחתים או טראגים, כאשר מכונית-הדודג' הופכת לסמל המנגנון ומודוני-הפאר לתמצית החיים הפוליטיים. חמישית, מפני שלמעשה כל האריסטורקרטיה של המדינה משוחררת ממס כזה, מאחר שאינה מתקיימת ומכייפת על-חשבון משכורת או רוחים, אלא על חשבון הרצאות המוסד המעסיק אותה.

מצב זה קורא להשתמטות, כשם שהביצה קוראת ליתושים. אר אפשר לחסלה, או' אפילו לצמצמה

כ"ל חייל בשדה מכיר את החוויה הבלתי-רעומה. הוא שכב לנוח על הארץ, רגוע בחיק הטבע היפה. אחרי כמה דקות של שלחה עילאית הרגיש לפתע שמשוהו וזחל עליו. מבט אחד הספיק. הוא שכב בלב מחנה-ריכוז של רכבות נמלים ושרצים.

האזרה הישראלית מצא את עצמו החודש במצבי-כיש זה. הוא חי לו את חייו הפרטיים, בדל"ת האמות של עולמו הקטן. ולפתע נסתבר לו כי שימש כל העת נושא לבילוש ולחקירה של לפחות הצרת-ריסר גופים שונים, העוקבים אחרי כל אחד מצעדיו, רושמים את מספר הפעמים בהן ביקר בבית-הקפה, את הימים שבילה בבית-מלון (ועם מי), את שיחותיו ופגישותיו.

היתה זאת בשבילו אפתעה רבה. אמנם, מזה שנים שמע מפי העולם הזה שיטתו ב"ארץ מנגנון-חושך, אשר הורעותיו מגיעות לכל פינות החיים. אולם הוא לא התייחס לדברים ברצינות. הגומה של צעירים משול"בים, ניסה להגיד לעצמו.

ולפתע ירדו עליו בשרות-איוב, כמהלך מות פטיש על ראשו. נסתבר לו כי קיימת בארץ לא רק משטרת-ישראל, על אגף החקירות, הבולשת-הכלכלית והקצינים-לתפי קידים מיוחדים. לא רק הצנזורה הפותחת ומעכת את מברקיו, וגם לא רק חיל-המודיעין. בכנסת הודיע ראש-הממשלה שקיים ש.ב. — ונסתבר כי מוסד זה לוקח חיילים משוחררים בעלי שיווי-משקל נפשי מעורער, שולח אותם למתחרות אמיתיות ומדומות ומחכה עד שהם מתגלים כרוצחים פוליטיים. ועתה הגילוי האחרון, אך לא הסופי: הודעת הממונה על הכנסות-המדינה כי קיים מנגנון-בילוש סודי ומסועף הקרוי ש.א. הנעזר באלפי מלשינים-מתנדבים והבולש אחרי חייו הפרטיים של משלם-המיסים. **ויכול האזרה הנדרה לתמוה: קיומו של איזה מנגנון-חושך נוסף יתגלה לי, במקרה, מחר?**

★ ★ ★

חייבים אנחנו להניח כי ראשי הש.א. ויוזמיו הם אנשים ישרים, הכואבים את כאב האומה והמבקשים באמת לחסל את אחד הנגעים האופייניים למשטר המדינה: ההשתמטות הממונית, הכללית כמעט, מ"תשלום מלא של מסי-הכנסה — השתמטות המגיעה כמעט למימדי מרי אורחי ספונסאני. לצורך זה הם שכרו (לדבריהם) 35 סוכנים במשכורת, 200 מודיענים קבועים וכמה אלפי "מתנדבים". אלה האחרונים כוללים, כך יש להניח, המוני מלצרים, משרתי בית-מלון, נקדי-בנק, גברות מסוג מסויים ושאר אנשים פשוטים המסוגלים לדעת ולהלשין.

באמצעים אלה, כך הם פבורים כנראה, יחסלו את ההשתמטות. אם כן, הם אנשים תמימים מאד. ההשתמטות מתשלום מסי-הכנסה הפכה בארץ מזמן לתופעת-קבע, אשר הציבור ה"גון סובל אותה, ואף רואה אותה בעין יפה. שום הוקעה חברתית אינה צפויה ל"סרבניהם. מי שרוצה לתקן מצב זה, מוטב שישראל את עצמו קודם כל: מדוע זה כך? זה כך, כי שיטת מסי-הכנסה הנהוגה בארץ מתנגדת לטבע ה"אנושי וההגיון הכלכלי.

ראשית, מפני שזהו מס המטיל קנס על האדם העובד, המשתדל והמצליח: מס הנותן פרס לבטלן, לספסר ולרמאי. שנית, מפני שאפילו הוצאות-הקיום המינימליות באמת אינן משוחררות ממס, כ"גהוג בכל ארץ תרבותית. שלישית, מפני שבדוגות הגבוהות מגיע מס זה, יחד עם שאר מסי המוסדות, ל"100% של כל הכנסה נוספת — כך שניתנת לאדם הברירה לרמות או להפסיק לעמול. רביעית, מפני ששום אדם גורמלי אינו שש לשלם מסים כאשר הממשלה מחזיקה

במידה רצינית, מכיל לייבש את הביצה כולה.

★ ★ ★

ההשתמטות עצמה אינה, כמובן, דרך נאותה לתיקון המצב. אדם המתנגד לכך שכספו הטוב ורוח-היועה יבוצו על מכוניות-דודג' ובטאוני-רפשי, ויאלל בטובו להקדיש את מרצו לשינוי המצב בדרכי ה"מאבק הציבורי, אם הוא מעדיף, תחת זאת, להסתפק בהגשת הצהרות כוזבות, רשאית וחייבת נציבות מסי-הכנסה לאתו באמצעים מתאימים לגביית המגיע לה.

אולם מה הם האמצעים המתאימים? **איש לא ישלול מנציב מסי-הכנסה נסה את הזכות (והחובה) לבדוק בקפדנות את ספרי משלמיה-המסים. איש לא ישלול ממנו גם את הזכות לשלוח פוכנים לבריקת מסי מכים ולגביית עדויותיהם של אנשי שים מן הצד על הנישום — כתנאי שהסוכנים האלה יזהו את עצמם ואת מטרותם, וראשם יהיה גלוי.** וזהי הדרך הכוונה. מאחר שפקיד ה"שומא חוששי ממילא בהחלטתו, וכל חובת ההוכחה היא על משלם-המיסים, הרי חקירה מסוג זה, ישרה והוגנת, תספק לפקיד

שתי פנים: גם אילו שיטת הבילוש וההלשנה היתה סמל היעילות, הרי לא היינו רוצים ביעילות זו. ישנו מחיר שאין אנחנו מוכנים לשלם גם עבור שיא היעילות. מר יעקוב כהן, ראש הש.א., אמר ל"אחד העתונאים כי הוא נעזר באלפים "מתנדבים". מסתבר כי המתח החלוצי שוב גואה בארץ.

פעם נקרא בשם "מתנדב" אדם שגיים את עצמו על מזבח של אידיאל, שסיכן את גופו והקריב את נחיותו במאבק לטובת הכלל. בשנת 1957 המתנדב הוא כנראה האיש המלשין על שכנו, על לקוחו, ואולי על אחיו ודודנו.

המשטר הסובייטי הוא יעיל. הוא הקדים את המערב בשיגור הספוטניק. בידי הקליע הבינושתי הראשון בעולם. יתכן שיגיע ראשון לירח ולמאדים. אנו מכבדים יעילות זו, אך איננו רוצים בה בארצנו. איננו מוכנים לקנות אותה לא במחיר מרתיפי ה"מ.ה.ד. ולא במחיר מפעילי הש.ב. לא במחיר ההודאות של זיקוב ולא במחיר ההקלטות של אקשטיין. משטר של מלשינים-מתנדבים הורס את יסודות ההגיינות האנושית, אשר בלעדיה

דו"ח מיוחד על פעולות מוגנון-הש.א.

ואישיותו הכפולה של האיש המנהל אותו

ש.א.

מה אגמותיו? מה שיטותיו? מיהם אנשיו?

ייעקב כהן (ימין) בשיחה שיתופית עם חתנתו לזר כהן, בשעת בוקר מוקדמת בקפה פראק בתל-אביב. ראש הש.א. אינו אלא עסקן חתיק במפא"י, המשתמש בעת ובעונה אחת ראש מועצת קרית-אוננו.

כיום החמישי, השביעי לנובמבר, 1957, בשעה ארבע ורבע אחרי הצהריים, נכנס האורח יעקב כהן מרחוב רמז 22, קרית-אוננו, בלוח אשה גבוהת קומה ולבושה בהידור לחנות התכריכים של שניצקי ברחוב דיוגנוף 125, וקנה תמוזקים בסכום של קרוב לחמש לירות. משם נכנס לבית-המרקחת כץ שבפינת הרחובות גורדון-דיוגנוף, שוחח שלוש שעות בשלפין וקנה מספר גוללות. משם עבר האורח יעקב כהן לחנות לצרכי מיטה של רוזנבלום, ברחוב דיוגנוף 161, ובמשך חצי שעה עסק בבחירת סדינים ושימיות. הוא חזר לרחוב דיוגנוף 119, נכנס לחנות ל דברי עור שבאותו בנין, וקנה ארנק עור. "שער דקות לאחר מכן קנה זר פרחים אצל רוכל, בפית הרחובות גורדון-ריינס. הוא נראה לאחרונה גוהג במכונית ויליס חדשה, מסוג סטיון-יאגו, שמספרה 12827. מדי בוקר הוא אוכל ארוחה בבית-קפה. לן לרוב בבית-מלון, למרות שכרשותו ויילה מה דרת בקרית-אוננו."

כך בערך, היה נראה דו"ח העיקוב של חולית הש.א., אילו עקבה ביום החמישי של השבוע שעבר אחרי האורח יעקב כהן. אולם הדו"ח חובר בידי אחרים, ללא עזרת אנשי הש.א. כי האורח יעקב כהן, האיש ששמו נשמר בסודיות גמורה על-ידי שולטנות מסיבהכנסה, אינו אלא האיש שומד כראש הש.א. אחריו אין אנשי הש.א. עוקבים.

חטיבת המלשינים

פחות מאשרים היו אלפי אורחים, בעת שבא לפקידה-השומא במקום מגוריו, כדי לקבוע את סכום מסי-הכנסה שעליהם לשלם. הם הופתעו למצוא בתיקיהם פרטים מדויקים הנוגעים לחייהם הפרטיים ולסודותיהם הכמוסים ביותר.

● קבלן תל-אביבי הפתע להיחזק ש-פקידה-השומא יודע כי בעונת החורף בילה שלושה שבועות עם אשתו בבית-מלון ב-טבריה, וכי בעונת הקיץ שלח את בני-ביתו לנופש של חודש בצפת.

● סוחר תל-אביבי ידוע נדהם כשפקיד השומא גילה לו כי הצהרתו על הכנסותיו והוצאותיו אינה מתאימה למדרי הסכומים הנקבים שהוציא בבארים ובבית-מלון מפר ארים, בתאריכים שהיו רשומים בתיק.

● בעלת-עשייה מתל-אביב נדרש להכפיל את סכום המס שלו מכיוון שפקידה-השומא ידע שסכום כסף גדול, אותו הכניס בסעיף ההוצאות של בית-החרושת שלו, היה מיועד להחזקת אשה, נוסף על אשתו החקית.

אחרים גילו כי פקידה-השומא ידע בדיוק איזה סכומים הוציאו על ניתוח בגופם, או על בוליו בחברת נערות בבארים ומועדונים לילה. במקרים טובים יותר היו הידועות שבידי פקידה-השומא רק על הוצאת החוקת עזרת הבית, או הסכומים ששלמו עבור חינוך הבנים בבית-הספר התיכון.

כל הפרטים המדויקים הללו לא נוחשו על-ידי פקידה-השומא עצמו. הם באו ממגנון בלוש מיוחה, הקים ליד נציבות מסי-הכנסה נסה, הנקרא בשם ש.א. — ראשי התיבות של "שרות אינפורמציה", שנבחרו בחקיקה מפורש של ש.א. הן נאספו בעזרת רשת גדולה של עשרות חוקרים, מאות סוכנים ואלפי מתנדבים ומלשינים בכל חלקי הארץ, שהאורח לא יכול להותם או להבחין בהם.

האורח שביקר בבאר מסוים לא ידע, כי המלצר החיכימי, העמד נכון מאחורי גבו לשרתו, רשם בדיוק מה הסכום שהוציא על משקאות באותו ערב ובחברת מי בילה את הערב. האיש שיצא לחופשת סוף-השבוע במלון מפואר לא תיאר לעצמו כי פקידה-הקבלה במשרד המלון, מדווח בדרך קננת על הסכומים שהוציא בעת שהותו בחופשה.

האורח שנותח בידי מנתח ידוע בבית החולים אישע בחיפה, לא שיער כי במועד מסוים יירש המנתח למסור רשימה מדויקת של כל המנותחים על ידו, רשימה שהושחתה בקפדנות לרשימה דומה שמסרה אחת רחמניה, העבדה בבית-החולים וש-אינה אלא סוכנת הש.א. שיבוש שם אחד בידי האחות גרמה לצרות אינסופיות למנתח, שלא ידע על תחביבה של האחות.

בעל העסקים שהצליח לקבל הלוואה ב-ריבית קצוזה ממלחה בריבית, לא הבין כי המתחבב בינו לבין המלחה בריבית, שגילה התענינות כה מרובה במצב עסקיו, נפגש בוקר-בוקר עם איש הש.א. ומוסר לו על העסקים שתחכו בינו אותו יום.

בעל המלאכה בשיכון חדש בקרבת העיר, לא ידע שתשכן מקומה העליונה, שהחל לסתע לבקר בביתו תכופות, אינו אלא מודיע

מתגוב, ללא שכה, של שירות-אינפורמציה. באמצעות כל אלה, מלשינים, אחיות בתר חולים, רופאים, סרטורים לדבר עבירה, חוסר רות ועזירות-בית, אוסף הש.א. את האני פורמציה שבידו.

תיקית-הענון

מוד השדרה של עבודת הש.א. הוא ריכוז התומר העצום הזורם אליו מידי הסוכנים והבלשינים, כולל מאות ואלפי שמות מדי שבוע. דו"חים אלה מתוויקים בקפדנות, הפרטים מועברים לכרטיסים האיר שים, הנפתחים לאנשים הנזכרים בדו"חים. בצורה זו הוקמה כרטיסית-ענק, אשר עיר כונה התקין מחייב את עבודתם המסורה של פקידות רבות.

על בסיס זה נבנות השליחויות המיוחדות. כאשר פונה פקידה-השומא לש.א. בבקשה ל-ברר פרטים על משלם-מסים מסוים שהצי הרתו לא עוררה אימון, נבדק תחילה כרטיסו של הלה (אם יש כזה), ומוכנסים לתיק כל הפרטים שהצטברו מתוך הדו"חים השיגורתיים של המודיעים.

אם לא נלכד האיש עד כה ברשת המודיעים, יוצאת חוליה מיוחדת לבדוק את חייו ועברו של האיש. היא חוקרת במוסדות צירוניים ובקופת חולים, מבררת את הצאות החינוך של ילדיו ואת טיב מכוניתו והוצאות החזקתה. אם עבר מעיר אחרת, נשלח איש לאותה עיר כדי לברר מדוע עזב, ומה היתה דרך חייו שם. מה הוא קונה? האם הוא מחזיק עזרת חלקית או מלאה?

במקרים מיוחדים יוצא הש.א. לחבר דו"ח מקיף יותר על ענף שלם. כך, אחרי שבדק את הכנסות המלוים-בריבית (שחלק מהם הם מודיעי הש.א. נגד לקוחותיהם) ערך הש.א. סקר על ענף זה, שהועבר למוסדות המלשינה — ונגנו, מסני שלא התאים לדו"ח שחובר בידי בנק ישראל, שיש לו מקורות אינפורמציה משלו.

בכל הפעולה הענפה הזאת, בדיקת השור מות של אנשים מסוימים הוא רק חלק קטן. הפעולה עצמה רחבה הרבה יותר, מביאה בעקבותיה איסוף חומר על רבבות אורחים טובים, שאיש לא חושד בטיב הצהרות מסיבהכנסה שלהם, ושכחדאי אינם חולמים כלל שיש על שמם כרטיס גאה בחקיקה הגדולה של הש.א. הודות לדו"חים שהגיש נגדם אחד ממכריהם הטובים, ש-מעולם לא חשדו בו.

עיסוקיו של לזר כהן

לזר כהן הוא יהודי קשיש כבן 65, המנהל בכבודות ומדבר באיטיות. מדי בוקר הוא יוצא מדירתו שברחוב פרישמן, ליד כיכר מסריק, ומתחיל בעבודתו. הוא יוצא מביתו, נפגש במקרה עם מר מנצל, בעל החנות למחוכים וחזיות ניו ליין שבי באותו בנין, בו הוא גר.

הוא נעמד ומשוחח עם מר מנצל על דא ועל הא, ותוך כדי כך שוסף לפגוע בעל החנות את ליבו, מספר על עסקיו ועניניו. לזר כהן ממשיך בדרכו. הוא עולה לאוטו בוס מספר 13, נוסע עד רחוב אלנבי. בדרך הוא נכנס לחנות הגלידה הגדולה של ויסמן. הוא נעמד ליד ויסמן, משוחח עמו שעה ארוכה. הוא שימע מפיו קצת רכילות וממשיך בדרכו.

הוא לא שוכח להכין מדי בוקר נדבה לזקן העיזר, היושב על מדרגות מושב זקנים ברחוב אלנבי. בדרך הוא פוגש במכרים ושמע מפיהם חדשות אחרונות. לבסוף הוא מגיע לקפה שזורח בפית אלנבי-שדרות רוטשילד, מתישב על כסא, מוציא גליון ה-צופה ולוגם כוס אספרסו. שם הוא יושב שעות ארוכות, מתערב בחברת העיזאקים המנהלים עסקים בשררה, נפגש עם ק. לגים ומלחים בריבית, הנותנים לשבת בקפה.

כולם מכירים את מר לזר כהן כמתחבב לנכסי דלא-גידי. ויסמן ממליץ עליו בפה מלא כעל אדם ישר ומהימן. כמעט איש מבין הבאים במגע עם לזר כהן אינו יודע כי מדי בוקר בשעה מוקדמת מאוד, עוד לפני שמר מנצל פותח את חנות המחוכים שלו, יושב לזר כהן בקפה פראק ברחוב דיוגנוף בתל-אביב, ומשוחח בסודיות עם אדם גמון קומה, מרכיב משקפיים ובעל ראש מקריח ועטור שיבה. האיש עמו משוחח לזר כהן מדי בוקר הוא יעקב כהן, ראש הש.א.

כמה זה עולה?

עבודת-מחקר יסודית ומקיפה, כשם שעושה הש.א., אינה נעשית על רגל אחת. זוהי עבודת-נמלים של עיקוב, ריגול, האנה והלישנה. היא עולה בכסף רב. אמ להשתמש רק על המספרים והעובדות שנמסרו על ידי זאב שרף, הממונה על

ראש הש.א.

ייעקב כהן (ימין) בשיחה שיתופית עם חתנתו לזר כהן, בשעת בוקר מוקדמת בקפה פראק בתל-אביב. ראש הש.א. אינו אלא עסקן חתיק במפא"י, המשתמש בעת ובעונה אחת ראש מועצת קרית-אוננו.

הכנסות המדינה, ועלידי ראש הש. א. עצמו (בראיון שספר לעיתונאים בנחלים בעלילום שם) לפיה מונה הש. א. 35 ע בדים קבויים, כמאתיים סוכנים וארבע מוריעים ומל שנים, הרי שהיה זה אמן והרי ביותר לקבוע שמימון פעולות הש. א. מסתכם בסכום המתקרב לחצי מיליון לירות לשנה. לפי הערכה זהירה מסתכמת משכורתו של איש הש. א. באופן ממוצע ב-250 ל"י לחודש. כל חוקר ש. א. הנמצא רוב שעת יומו בחוק, נוסע ממקום למקום, אוכל ב" חוק ומתאכסן בבתי-מלון, מציא, לפח ב" מהא לירות לחודש. חשבונות משכורת והר צאות אלה מסתכמים, איפוא, בסכום הקרוב ל-150 אלף לירות לשנה.

מאתיים סוכני הש. א. אינם עושים את עבודתם חנים. אדם המוכן לעבוד בתפקיד הבוי של מלשין ולמסור דו"חים קבועים על לקוחותיו, אין להניח שיסכים לעשות זאת בסכום שמתחת לחמששים לירות לחודש. לפי אומדן זהיר ביותר, עולה קיום רשת' הסוכנים של הש. א. מאה ועשרים אלף לירות לשנה.

החומר הרב הנאסף על-ידי מאות הסוכנים וארבע המוריעים מוכרז בכרטיסיה מרוכזת ומסודרת, שעובדיה אינם נכללים בין 35 אנשי הש. א. עליהם הודיע ראש הש. א. שהם ע"ביו חוק. החוקת עובדים אלה, החד זקת הכרטיסיה, החוקת הרכב לאנשי הש. א. וכל הכרוך בכך מסתכמת שוב בסכום הקרוב למאתיים אלף לירות.

הממונה על הכנסות המדינה, זאב שרף, הודיע כי תקציב הש. א. הוא 120 אלף לירות בלבד. סכום זה אינו יכול להתאים למציאות, אפילו לאור מספרי ע"ביו הש. א. בהם נקב שרף בעצמו. מספרים אלה מובי לים בהכרח לסכום מינימלי של חצי מיליון לירות בקירוב. אולם אין כל צורך לתת אומן מלא במספר זה. קשה להניח כי פרסום מספר עובדי הש. א. גוף, שהסתיר את קיומו המשך שנים והשומר גם כיום את זהות אנשיו בסוד, מתאים גם הוא למציאות. הסכום שנקב על-ידי הממונה על הכנסות המדינה הוא סכום שאינו מתקבל על הדעת גם בבקורת שטחית.

חיי הכפולים שר כהן

מדי יום ביומו זורמים אל מרכזו של הש. א. מאות דו"חים מסודרים, מכל חלקי הארץ. החומר הרב והמגוון הזה נאסף בכרטיסיה מסודרת, בשלושת המשרדים הראשיים של הש. א. בתל-אביב, ירושלים וחיפה. כל כרטיס בכרטיסיה מכיל פרטים אינטימיים ואישיים ביותר של אזרחי המדינה. מסבב הדברים יש בו חומר על הנעשה בחוריי-חורים, דברים הנשמרים בסוד והי שייכים בצורה הקיצונית ביותר לתחום הפרט. זהו חומר רבי-עוצמה, שספק אם ישנו אפילו בידי הש. א. כי בעד הש. א. עוסק בחקירות פוליטיות, מקיפות חקירות הש. א. שטחים אישיים יותר. הכרטיס של פלוני מאפשר לראש במהירות לא רק את ה"כ"מ שהוציא בבאר מסויים, הוא מאפשר גם למצוא את הוויית המרסט בחברת מי בילה האיש. בכרטיסיו של האיש שנותן בביתו החל לים בחיפה, מצויין לא רק מחירי הרי תוח, אלא גם סוג הניתוח, שיתכן והאדם מעוניין לשמור אותו בסוד. אוסף פרטים אישיים אלה מעניק לאיש, הודע אותם, של טון מנססטי על איתם האנשים. אם אנשים אלה הם אנשי-ציבור, יש בידי האיש, הי יודע את סודותיהם. אמצעי-לחץ פוליטי, אם הם אישי כלכלה ומסחר, יש בידי האיש אמצעי לחץ כלכלי גדולים.

בידי מי מופקד כל השלטון הרב הזה? מי האיש המרכזי בידי אן סודותיהם האי שים של אזרחי המדינה?

האיש הוא יעקב כהן, ראש הש. א. אין הוא חוקר מקצועי, בעל ידיעות נרחבות בשטח החקירה. הוא אינו אלא עסקן מ" לגתי ותיק של מפלגת פועלי ארץ-ישראל, אדם בעל זהות כפולה, אחד המקרים המור זרים ביותר של חיים כפולים בישראל.

הצד האחד של חיו הכפולים הוא יעקב כהן, עסקן מפא"י ותיק, המכבן כיושב ראש המועצה המקומית של קרית-אונן. יעקב כהן זה גר כוליה נאה מאד בקרית-אונן, במרכז הקריה. אשתו, ינה, מנהלת גנ"לים באותו בית. שני בניו לומדים האחד בגן והשני בבית-הספר.

עד זה אינו זהיר ביותר. בקרב עובדי המועצה המקומית מוכר יעקב כהן כאדם קשוח, הנוהג כלפי העובדים כאל נחותים בדרגה, מזלזל בהם ובעבודתם. לחברי ה" מועצה מוכר כהן כעסקן קארייריסטי, ה" מנהל את ישיבות המועצה פעם בחודש, בולע גלויות כאשר חברי האופוזיציה מת'

קשים אותו בישיבות, ומסרב בכל תוקף לקבל אורחים מקמים לבירור בעיותיהם. גם חברי מפא"י במועצה המקומית אינם גלגלים מהנהלתו של כהן, שהיא את ה" מועצה למצב של משבר כספי חמרי. חברי רי המועצה מטעם מפא"י דנו אף בהבעת אי-אמון לחבר מפלגתם כהן. כיצד הגיע כהן לתפקיד ראש מועצת קרית-אונן, אחרי פרסות-שחיתות שהפיצו את שם הקריה בארץ וגרמו לחיסול כל יריביו — זו פרשה בפני עצמה המעידה על אופיו של האיש בצד זה של חיו הכפולים.

מחתרת בבתי-קפה

הצד השני של יעקב כהן הוא יעקב כהן ראש הש. א. היושב בתל-אביב. הי מסה הקרבי של מפקדתו הוא קפה פראק, בקרן הרחובות גורדון-דיזנגוף. מדי בוקר בשעה שבע וחצי הוא מופיע בקפה, מתישב ליד שולחן הקבוע, אוכל את ארוחת-הבוקר שלו. הוא קורא דרך קבע את היומון למרחב.

תוך כדי אכילת ארוחת-הבוקר קופץ כהן מדי פעם אל הטלפון, מחייג מספר, מת' קשר עם אחד מאנשיו, חוקר מה ההתקד' מות במהלך חקירה מסוימת, מסר ה"ראות היכן אפשר למצוא במשך היום. למי ש'

כדי להגביר את מחזור משלמיהם וסכומי המיסים, נערכו בירורים יסודיים בצמרת ה" מדינה מי האיש אתו אפשר להעמיד ב" תפקיד אחראי ורבי-סמכויות בראש הש. א. תחילה הוצע התפקיד ליש רון שיף, שהתפטר או מהמשטרה, שהיה ידוע כאדם ישר, תקיף ונאמן למפקדה. שיף סירב בתוקף לקבל את התפקיד המוצע. הציעו את התפקיד לחוקר פרטי גורדן ולא שירות צבאית ידועה, אולם שני אלה ראו את התפקיד כבוי מדי, ואז, כמעט מחסר ברי" רה, נמסר התפקיד ליעקב כהן. כהן, יליד גרמניה, איש הגנה חזק וי עסקן מפא"י נלהב, עבד זמן מה במשרד הבטחון ופוסט. הוא עבד אחר-כך באופן עצמאי בתור מפיץ ספרים, ומתפקיד זה נלקח לראשות הש. א.

קשה לשפוט על יכולתו המקצועית ב" תור ראש הש. א. באין אפשרות להיחזק בתוצאות עבודתו, אולם העברה שמצד אחד נשמרת זהותו בס' די-ס' ד"ת, ואצילו חברי ועדת-הכספים של הכנסת אינם יודעים אותה, ואילו מצד שני הוא מנהל את עבודתו בגלוי לעיני עוברים ושבים, מעידה על חוסר רצינותו המקצועית של האיש. בתפקידו כראש הש. א. לא הצליח יעקב כהן לשמור על יחסים טובים עם המסדות, עם עבד. ידוע כי הוא התכסך על מרכז מפא"י אחרי שמוסדו גילה שורה של פרטים אישיים סודיים על אישי מפא"י וחברות

עסקן מפלגתי מובהק ולא כל כך מוכשר, כיעקב כהן, הגמנה על מפלגת השלטון, אין לדעת לע'לם לאיזה צרכים תשמש האינפורמציה הנאספת בידי מנגנוני.

הטעיה מכוונת

משך שנים רבות הוטרד קיומו של הש. א. מעיני האזרח. הוא לא ידע כי בולשים אל תוך תחומי הפרט. אמנם טוען זאב שרף, אחד האנשים האזרחיים בצמרת מנגנון המדינה, כי עור לפני שנתיים מסר על קיומו ש. המסר לעתיד נאים, וכי ע'בדת הימצאו פורסמה בפיר סומים ממשתלטים שונים. אולם המוסד לאינפורמציה, שעליו הודיע שרף בזמנו, ושי פורסם בפירסומי הממשלה, הוא משהו שונה לחלוטין מכפי שמצטייר כיום הש. א.

בהצעת-התקציב להוצאה והכנסה של ה" מדינה לשנת-התקציב 1957/58 מופיעה סבלה מפורטת של מבנה נציבות מסי-הכנסה. לפי מבנה זה מסתבר כי קיימים שני שירותי אינפורמציה בנציבות מסי-הכנסה. השירות האחד הוא "המחלקה לאינפורמציה", ה" נמצאת בפי' חו' של הסגן המ. צ. עי של נציב מסי-הכנסה, בצד מחלקות כמו ה" מחלקה לחקלאות או המחלקה לחשבונות וגביה. תפקידו המוגדר של שירות זה הוא לדאוג לכך שהשומות המוטלות על חיובי המס תהיינה מתאימות למציאות. שירות

את סוכניו ומודיעיו, וכאן הוא מנהל את פעולות מוסד הבילוש בגלוי ולעניי באי בית-הקפה. כל מלצרי בית-הקפה יצביעו ברצון לנכנסים על האיש, חפוס בגלוי ובפרהסיה באיסוף סודות המדינה.

אינפורמציה שני, הנמצא בטבלה זו, הוא "המדור לאינפורמציה", העומד לרשותו של כל פקיד-שומה מקומי, ושתיפקידו להרחיב את רשת משלמיה-מיסים.

פרסום זה, שהופיע בהצעת התקציב לפני חברי-הכנסת, אינו מתאים למציאות. מר שרף הודה בעצמו כי קיים סגן שלישי לנציב מסי-הכנסה, מלבד הסגן המקצועי והסגן הארגוני. הסגן השלישי הוא הסגן לפיקוח שומות, ששירותו האינפורמציה כפוף לו. על שירות זה הצביע זאב שרף כעל הש. א. המקורי.

אולם מבנה זה של נציבות מסי-הכנסה עומד בסתירה מוחלטת לפרסום ממשתל אחר — שנתון הממשלה. שם נמצא רק סגן אחד לנציב מסי-הכנסה. שמו של סגן מסי-הכנסה לפיקוח שומות, לרשתו כפוף הש. א. אינו מוזכר כלל. כן אין זכר בשנתון הממשלה לקיום הש. א.

המסקנה היחידה מהסתירות בין פרסומי הממשלה היא, שנעשה ניסיון מכוון להטעת את האזרח ולהעלים ממנו את קיומו של שירות-האינפורמציה.

הידיעות הסתמיות על "אוסף אינפורמציה" שפורסמו מדי פעם, שירתו אף הן מטרה זו. הן באו לעורר את הרושם כי מה נערכות חקירות בדבר מהימנות הצי הוות משלמיה-המיסים. מכאן ועד לקיום רשת' בילוש ארצית, בעלת אלפי מוריעים, ישנו מרחק עצום.

אפשר לקרוא לתגין בשם לשאף, ולהכניסו בשם לו לרשימה ואולוגית. אין זה משנה את העובדה שוויי זהה טורפנית שסלה ומסוכנת.

כלכליות של ההסתדרות, שנגנוו בניגוד לרצונו. עם זאת, מעטים הם המנסים לפ' גוע במעמדם, עקב השלטון הרב שבידי.

חלשין בכד שיכון

יכום כל העובדות האלה גותן תמונה קודרת של פעולת הש. א. וזהי רשת מסועפת של בלוש וריגול, של הלשנה ועיקוב אחר אזרחים, של איסוף חומר מכל הבא ליד, ולאו דו-ח' חומר המיועד למטרה מסוימת. זהו מנגנון ש' תפקידו אינו מצטמצם בחקירת שם אדם זה או אחר, אשר משרד השומא חושד בהצגתה ההכנסות וההוצאות שלו, אלא מנגנון האורב למעשה לכל אזרח ואזרח, אפילו אם חשבונות מסי-הכנסה שלו הם בסדר.

זהו מנגנון המשיל מורא בלב האזרחים. נשים חוששות כבר היום לבקר אצל חוס' רות מעלות, מחשש פן בין הלקוחות יר שבת סוכנת ש. א. המוסרת ידיעות על הוצאותיה. אלא יותר נורא מאימת סוכני הש. א. היא האימה ממודיעי הש. א. זאב שרף, הממונה על הכנסות המדינה, מסר בשיחה עם כתב העולט הוח כי אחרי פירסום קיומו של הש. א. ההלה נציבות מסי-הכנסה לקבל רום הולך וגדל של הצעות מצד אנשים מתגנבים כמלשינים לדעת זאב שרף וזהי תופעה חיובית. אם אדם מסוים בשיכון פלוני מסר פעם ידיעה לש. א. וזו הוכחה כנכונה, הוא הופך למודיע קבוע של הש. א. ללא שכר, בכל עת שהשירות נזקק לשירותו.

וכאשר בראש מוסד רבי-עצמה זה עומד

ראשי הש. א. הוא בתל-אביב, בפית' כהן, ראש חש. א.

המשה הקרבי

של פעולות קפה פראק הרחובות גורדון ודיזנגוף. כאן מקבל יעקב

שותה אספרטו בדוכן, אין כל קושי לעקוב אחר שיחות אלה, המתנהלות בקול רם. בין שיחת-טלפון אחת לשניה, ובין גנ" סת פרוסת-לחם לשתי כוסי-הקפה, הוא מקבל את סוכניו ומכרייו לראיון. הסוכנים ממתינים לו ליד שולחנות בית-הקפה. ברגע שאחד גמר לשוחח עם כהן, ניגש השני אל שולחנו. כהן מחלק פקודות במרץ. כש' יש לו שיחה ס'דית, הוא יוצא עם האיש החוצה, לדבר ברחוב.

כל הפעולות הללו, הנמשכות עד שעה שמונה וחצי בבוקר, מתנהלות בגלוי ובי חוסר כל סודיות. כל מלצר בקפה מכיר את מר יעקב כהן, ומצביע עליו ברצון לכל מתעניין. אירע פעם שאישיית מס'ימת קבעה פגישה בקפה פראק. האיש נכנס לי קפה, והמלצר הבחין שהוא מחפש משהו. הוא ניגש אליו ואמר: "אולי אתה מחפש את יעקב כהן? הוא יושב שם".

בשעה שמונה וחצי נוסל כהן את תיקו השחור, וכשה' א לכוש כמעט תמיד בתל' פה כחולה ובח' לצד תפוחת-צ'ארוני. הוא יוצא לחקירותיו ולפגישותיו. בשעות ה' צ'אריים שוב אפשר למצוא, או בקפה פראק או בקפה ביתן, השוכן כמה בתים לפני קפה פראק, ובכיוון לכסית.

את הערבים שאין הוא מקדיש לצד הראשון של חיו העסקניים והמשפחתיים, הוא מבלה בחקירות בבארים, ישן לרוב בבתי-מלון.

איך נבחר כהן

פני חמש שנים, כאשר הוקם הש. א. כשירות מיוחד ליד נציבות מסי-הכנסה

ווידוי האישי המאלף של זאב אקשטיין, האיש הנאשם ברצח ד"ר ישראל קסטנר איר הגעת לש.ב.

במו ידיו הקלטות אלו, שקטעים קטנים מהן מובאים להלן, מהווים מיסמך ציבורי מזעזע ופוקח עיניים, שיעלה בלי ספק בחומרה מחודשת את כל השאלות והחשדות שהושגו מעו כבד בפרשה זו נגד פעולתו של הש.ב. (ראה במדינה). בנין שלם ומסועף של שקרים מתמוטט עם פירסום זה.

אקשטיין: אני אמרתי לכם, רבותי, אני היום אופורטוניסט מוחלט, ואין דבר שהיוונים אני לא אעשה בשביל לצאת חלק מהעסק הזה. אין לי באמנות כלפי אף אחד. אני לא חייב שום דבר, לא חוב נפשי ולא חוב מוסרי. עד היום, כאשר הייתי חייב לאנשים משהו, אני תמיד נדפקתי ואני למדתי את הלקח. אם משהו טוב, לא טוב לי, או זה לא טוב לי. ואני צריך לדאוג לעצמי בלבד.

היום, מבחינה נפשית, אני אפילו מוכן להיות עד המלך. לא איכפת לי. אני רק רוצה לצאת חלק מזה. ואני אומר לך: אילו היה לי מה לספר לך, הייתי אומר לך: "עשה אותי עד המלך". אני מספר לך את הכל. ואני מצטער מבחינה מסוימת שאני לא יכול.

אהרנטי: זאת הצעה שצריך לחשוב עליה.

אקשטיין: האינטרסים שלי זה לספר לך כל מה שאני יודע, על מנת שאני אצא החוצה. למה אתה לא מבין את זה: אני מתבייש מסיפוס כמו אליאשווילי? (איכפת לי) מה יחשוב עלי אליאשווילי הגדול, או מה יחשוב עלי רוזן הגדול, או מה יחשוב עלי חירותי הנשגב?

אהרנטי: אנחנו מתייחסים ומכבדים אותך בתור מקרה יתר, בגלל העבר שלך. בגלל זה שגם מר שמילגובסקי וגם יהודים אחרים אומרים שזה לא בן-אדם מקולקל. זה בן-אדם שגם עשה מה שעשה, או לא מאותם המניעים שהיתר עשו...

אקשטיין: אם מבחינה מוסרית, אז שמילגובסקי, אני אסיר תודה לך על היחס. כן, אני רוצה לפרוש מכל העניינים האלה, ואני רוצה לצאת מכאן מהעסק המלוכלך הזה. אז אני רוצה לספר לך כל מה שאני יודע.

אהרנטי: (לשמילגובסקי): אותו היו צריכים להכניס ל-משטרה, לפני חמש שנים. במקום שיתעסק עם שטויות כאלה, היה יוצא ממנו חוקר.

אקשטיין: אני מבטיח לך שהייתי חוקר טוב. אם אתה רוצה לדעת אני כבר חשבתי על אפשרות כזו. אני חשבתי ואמרתי לשלמה, שאני רוצה קאריירה בעניין. אני לא רוצה להיות תמיד, איך קראתי לזה שם: "מודיע". אני שאלתי אותו לפנסיה-חבר שלי, אם הוא מוכן. (שאלתי אותו) אם חושבים לי את הזמן (של שרותי בש.ב. כשרות) במפלגה וכל מה שאתה רוצה.

★ ★ ★

"אני יכול לרגל פרובוקאציה"

יום אחד לפני שהודעה ברצח ד"ר ישראל קסטנר, המחשיך אקשטיין באמצעו לסחוט מחזקו הסכמה להכרזתו כעד המדינה. הוא מספר לשם כך סיפור מסחר שעורר על הפרובוקאציה שרצה לרגל, ב-תפקידו כשליח הש.ב. בחוגי סולמ, לפני שהגיע לאיש הש.ב. לבצע את הפרובוקאציה, שהיתה עתידה לקרב אותו למשרתו הנוכספת — עליה בדרגה ותפקיד אחר בשירותי הבטחון — רצה להחליף להבטיח את מעמדו כעד המדינה, לאחר ביצוע הפשע. ההצעה נדחתה זמנית על ידי איש הש.ב. שחשש ש"בית המשפט לא יסתכל על זה בעין יפה".

אקשטיין: ... אני קראתי ספר, כמדומני איזה ספר בלשי או משהו... היה שם ענין של... זה היה כנראה רומן זעיר. היה שם סיפור בשם "עדי-המלך", או שהופיע בו ענין של עדי-המלך. איזו פרשה משפטית. נזכרתי בענין של עדי-המלך, כיחן שהיתה לזה אקטואליזציה מסוימת ביחס אלי, ואני שאלתי את אחי (שלמד אז משפטים בתל-אביב). הוא ענה לי בצורה מעורפלת, וגם לא התמצא מספיק בשאלה. גם השאלה שלי לא היתה ברורה. הוא ענה לי, פחות או יותר, "נדמה לי שהחוק לא מתחשב בכך, אבל אינני בטוח, תתעניין". בצורה כזאת, ואז אני, ברור כששמעתי דבר כזה, הייתי צריך עוד יותר להתעניין.

אהרנטי: ברור.

אקשטיין: ואני ניגשתי אל יעקוב חירותי ושאלתי אותו. אנחנו לעיתים קרובות היינו מדברים על פרשות משפטיות... ודיברנו גם על פרובוקאציות. אז אני, דרך אגב, הצגתי לו את השאלה הזאת. הוא ענה לי בצורה תיאורית, ואין סיכויים שהוא הרגיש משהו, כיחן שאני מכיר אותו מספיק כיום בשביל לדעת אם היו לו חשדות.

אהרנטי: אז הוא נתן לך את האישור שחיפשת?

אקשטיין: כן. זה נתן לי את האישור שחיפשתי, אבל

כאשר הגישה התביעה במשפט המזחלת, מסיבות שונות-ארו סתומות ובלתי-מובנות, חבילה של הקלטות מימי חקירתו של זאב אקשטיין, הוטל אור חדש ומוזר לא רק על פעילותו של הש.ב. וחלקו בפרשת רצח קסטנר, אלא גם על עברו ואישיותו של האיש, הנאשם בכך שהרג את קסטנר

זאב אקשטיין נעצר בבוקר שלאחר רצח ד"ר ישראל קסטנר. אנשי המשטרה והש.ב. עבדו לפי רשימות חשודים שהיו מוכנות מראש, עצרו את כולם. אקשטיין, שנעצר מסעתי הסוואה במקרה קודם — הפצצה בבית ישראל רוקח — נעצר גם הפעם. האליבי שלו לא עמד במבחן החקירה מ-שונה מזה שניתן לכל שאר העצורים, מצידם של החוקרים אריה נאור, קצין משטרת תל-אביב, ו"יצחק אהרנטי, מחלקת קתי"ם המשטרה, איש ש.ב. לשעבר. אקשטיין הכחיש כל קשר עם הרצח, אך הסכים לספר כל מה שידוע לו על אנשי סולם. בשיחה עם אהרנטי, הוא מגולל לפניו את הדרך בה הגיע לש.ב., מספר כי עשה זאת מתוך נאמנות יתרו למפלגתו, מפלגת פועלי ארץ-ישראל. מתברר שאקשטיין, שלא הבין מאומה בספרות של חוגי סולם, נדחף לפעילות בהם על ידי הש.ב., שטיפק בכך, גם לטענות עצמו, כוח אדם למחזרת מסור כות.

אקשטיין: ... הייתי נתון להשפעה חזקה מאד ודיר-בנתי את עצמי להתמסר למה שנראה לי אז כאידואל. אידואל זה פעילות מפלגתית, נאמנות למפלגה, שאז אני מאד-מאד סילפתי את דמותה. בהסתכלותי עליה, למעשה, הכרחתי אותה לסגוד בעקרונות שהיו מאד נעימים לי.

לא הכרתי את האידיאולוגיה המפלגתית ומתוך רצון להצטיין ומתוך רצון לעשות משהו, מתוך טיפה של רו-מנטיקה, ומתוך כנות גמורה, נאמנות גמורה למה שאני מאמין בו, כי תמיד אני הלכתי פחות או יותר עם אידוי אל — גישתי למשטרה ואמרתי שאני רוצה לדבר עם קצין. אמרו לי שיש כאן זה או זה, אמרו לי שם, אמרתי "לא!" הפנו אותי לשמילגובסקי. אז לא ידעתי ששמילגובסקי הוא שום דבר.

ביקשתי לדבר עם הקצין הכי גבוה, משום שחשבתי שאם אדבר עם קצין יותר נמוך, יכנסו אנשים לחדר, והוא אחר כך יספר. קצין גבוה, אפשר לסמוך עליו. הפנו אותי לשמילגובסקי, שעשה עלי רושם גרוע מאד. אני קיחתי שיתנו לי לדבר עם אדם מבין-עניין, עם אדם בעל חזות אבהית משכנעת. היו לי דימויים מעורפלים מאד ביחס למציאות, ביחס לדמות שאליה אני מתחנך.

אני אמרתי לו: אדוני, יודעים לי... אני מסתובב כאן בחוגי נוער. יודע לי על זרמים תת-קרקעיים — זאת המילה שהשתמשתי בה. אמרתי שאני נפגש אהם כעת וכמה שידוע לי, יש להם נשק, והייתי רוצה למסור על כך.

הוא לא דיבר אתי בכלל על זה. הוא רק לקח את הפרטים שלי, ואחר-כך פרטים מהעניינים, ואמר: "אני אחקשך אתך". כיחן שלא התקשר אתי, התקשרתי אני אתו. אמרתי לו שזה אני, אקשטיין, "שהיה אצלך בקשר, בקשר ל... אני לא יכול בטלפון..." והוא אמר: "אני אשלח לך את מיישה", ושלח את שלמה.

אז התחילה הפרשה הזאת. הוא (שלמה, איש ש.ב.) נהג אתי בתחילה יפה מאד. כלומר הוא לא האין בי, ולא דחף אותי. הוא רק ספג כל מה שיכולתי לתת. מה יכולתי לתת? אני סיפרתי לו כל מה שהיה ידוע לי, אודות הדברים שהייתי בתוכם. זה לא היה הרבה.

שלמה אמר לי: "שמע, אתה שמעת על סולמ ועל שייב וכו'?" אמרתי לו שלא שמעתי מעולם.

"אז תלך לשם", אמר שלמה, "קנה עתון סולמ. תקרא אותו. ומצוייד במטען הידיעות של העתון תיגש לשם, כי שם כתוב שכל קוראי העתון מתבקשים לבוא."

נהגתי כדבריו. קניתי את סולמ וזה היה בשבילי. כמו סידור לתרגולות. מילה אחת לא הבנתי ממה שהולך שמה. זה נראה לי כתערובת פסיכופאטית מסוימת. שם היו אז מאמרים פילוסופיים של גאולה כהן, ומאמרים פוליטיים, שאני בכלל לא התמצאתי בכל הדבר הזה.

הלכתי לשם וחוצפה, אתה מבין, חוצפה של ילד צעיר נתנה לי את האפשרות. אז אני קמתי ואמרתי משהו סכני, והייתה אלי תשומת-לב קלה. כשנגמרה האסיפה ניגשה אלי אחת מהנערות שהיתה שם ואמרה: "אתה יודע, יש לנו כאן חוג של נוער. אם היית מעוניין להצטרף, אהלך וסהלך..."

בשביל זה באתי, כן? אז אמרתי לעצמי שיקבלו אותי כל-כך מהר. עד היום כזה מאתע. אני עד היום לא יודע למה כל-כך מהר, חוג סגור כזה קיבל אדם שלא...

טוב. נכנסתי לשם והתחלתי בפעילות. מה זה פעילות? בהרצאות ובחיים שם. סיפרתי לשלמה על ההרצאה ועל

* אריה נאור (שמילגובסקי) הוא ראש הלשכה הפלילית של מטה משטרת תל-אביב, בדרגת סגן מפקח מחוזי.

הכהן המוודה

סגן מפקח מחוז יצחק אהרנטי היה החוקר הראשי בתיק רצח ד"ר ישראל קסטנר. בשיחותיו הארוכות עם אקשטיין, לפני ואחרי הודאתו, שוחח עם החשוד כשחווה אל שווה, התייחס אליו בסלחנות ובאהדה, כאל איש ש.ב. שסרח.

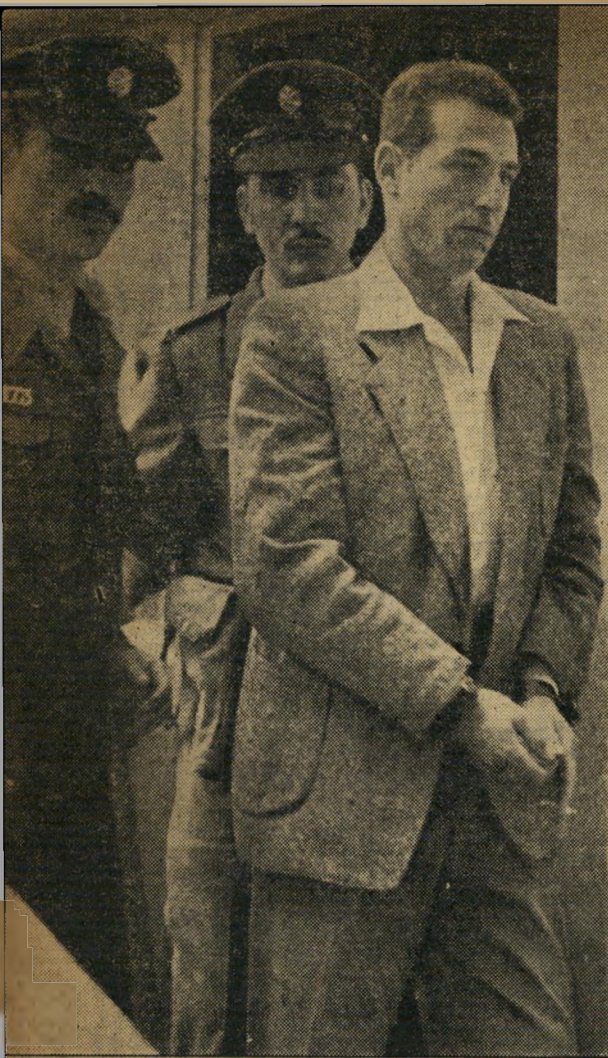
אמרתי לו: "תאמין לי שהאנשים האלה, חוץ מדיבורים, לא עוסקים בשום דבר."

אחר-כך אמרתי לו: "האם יש לך משהו אחר בשבילי? זה לא מעניין אותי". שלמה אמר לי: "לא! לא! תישאר שם, תישאר שם!" אני זוכר כמה וכמה פעמים שאני ביקשתי אותו אם יש לו איזה ענין אחר.

★ ★ ★

"אני מוכן להיות עד המלך"

במהלך החקירה, שהוקלטה כולה בלי ידיעתו של אקשטיין, מוכיח החוקר נכונות להסכם עם חוקריו. בניגוד להודעות התכופות של דוברי הש.ב. המשטרה והתביעה הכללית, כי אקשטיין היה "מודיע קטן" של שירותי הבטחון, מספר אקשטיין כי התכוון לתפקיד חשוב יותר בשירות,

שיותר להתקרב אליהם ואילו. נגישתי אליו בקשר למכוניות מפני שידעתי שהוא נזהג. אני לא זוכר מי סיפר לי. מישהו, או שלמה, סיפר לי. היתה לי בטרחה, ורציתי למכור אותה. נגישתי אליו מספר פעמים הביתה, בלי שום קונספירציה. התחלנו לדבר על הדברים. אני לא זוכר איך התגלגלו הדברים לדיבור המעשי. למעשה אני אניד לך, קשה לי להתבטא. אני לא רוצה להיות מוצג לפניך באור הלא-נכון, ולא יהיה נכון מצדי לומר שמנסה אמר לי. אתה מבין? תשמע, כך נעשה: יש הקדמה מסוימת, הכנה נפשית לרקע הזה.

אהרונ: שמעת תוכנית כזאת לפני שנה?
אקשטיין: שום דבר. לא ידוע לי שום דבר. דרך אגב, אני משוכנע שהעניין של קסטנר צץ בגלל המשפט. כי אחרת אף פעם לא היו נזכרים בו. התחלנו לדבר (עם מנס) על המעשים הנעשים כאן בארץ, והוא קילל וחחרף את הנבזיות של השלטון. הוא סיפר לי על עברו המהפכני, שהוא ישב במעצר האדמיניסטרטיבי, ושאותו לא ישברו לעולם.

הוא עשה עלי רושם רומנטי. אני הייתי מקורב לאידיאה, בצד הקל של המלה. זאת אומרת, הייתי מוכן להרשות לעצמי להתעסק בקונספירציה קצת. אתה מבין? להביא מסיני בומבל כאלה. יכולתי להביא מסיני מבית מסענים, והבאתי במיוחד את הצעצועים האלה להפחדה. אני התכונתי להשתמש בהם באסיפה קומוניסטית. כשחשבתי בשביל מה אני לוקח אותם, אמרתי "זה בשביל הנבילות האלה. אם נכניס להם פעם בומבה כזאת לאסיפה..."

"מה אני צריך להגיד לך כדי לצאת?"

גם אחרי שהוצאה פקודת מעצר נגד אקשטיין בחתימת שופט שלום, ששמע מפי הקצין שמיל גובסקי יש לו "יסוד להאמין שאקשטיין רה בד"ר קסטנר", ממשיכים השניים לשוחח בידידות. שמילגובסקי מנסה לשכנע את אקשטיין בדרכים שונות לבטל את "פיויהכוח לעו"ד יעקוב חירותי, שעדיין לא נעצר אז, ולשכור פרקליט שיהיה נוח למשטרה ולש.ב. במהלך השיחה המוקלטת מתברר כי, בדיוק כשם שגילה אז העולם הזה, ניסו אנשי הש.ב. והמשטרה להחשיד את עורך הדין שמואל תמיר בהנהגת המחזרת כביכול, שרצחה את ד"ר קסטנר. התערבות כזו ביחסים שבין חשוד לפרקליט לא יסו לא רק שנוגדת את כללי הראשונים של חוק הישראלי, אלא גם מוסיפה האשמה נוספת להאשמות נגד המשטרה על צורת הטיפול בחוקי הרצח.

אקשטיין: אני הצעתי שאני אלך הביתה, וכל מה שידוע לי אני אספר, וכל מה שידוע לי אני אספר.

שמילגובסקי: ככה, ככה. אתה תשמע קודם, אחר כך תגיד מה שאתה רוצה. זה לא משנה, יכול להיות שפה הוא מקום יותר מתאים בשבילך, מאשר בחוץ. אם אתה רוצה לסמוך עוד על חירותי, בבקשה.

אקשטיין: (אחרי כמה שאלות אחרות) חירותי מייצג אותי בתור עורך דין. הוא אמר לי לא לדבר בכלל. אני את העצה הזאת עקרונית מקבל, מכיוון שעמדתכם כלפי לא ידועה לי...

... אני רוצה שאתה תאמר לי בצורה אחרת: מה אני צריך להגיד לך על מנת לצאת.

שמילגובסקי: זאב אקשטיין. אם אתה מתחיל היום בפני השופט לספר, בנוכחות חירותי, כל מיני דברים שלא נשאלת, שאני חושב שהוא (חירותי) לא צריך היה לדעת כל-כך, ואתה העמדת אותנו במצב מגוחך...

אקשטיין: ... שאני דיברתי על היחס הטוב שלכם אלי...

שמילגובסקי: שאתה ענית להם (לחוקרים) על כל

אני עשיתי משהו יותר מזה. זה לא הספיק לי. אתה מבין? אחרי הכל, לא יכולתי להאמין. אז, הלכתי לשלמה. בפשטות ודי, והצגתי לפניו את כל העניין.

הוא התחיל להתפתל. אין לך דבר יותר מאוס מזה שאתה רואה אדם שאתה חושב אותו לידי שלך, כשאתה תופס אותו במומנט שלפ. כאילו הוא ניסה לדפוק אותך.

אני אמרתי לו: "אני נזכר כעת במשהו". אני הצעתי לו פעם לעשות פרובוקציה. העניין התחיל לשחק לי על העצבים, וגם לשעמם אותי. אמרתי לו אז: "מה אתה רוצה, שלמה? אתה רוצה לקבור את האנשים האלה? אני רוצה את זה לא פחות ממך. אני יכול לארגן פרובוקציה. אני יכול. אתם תתפסו ותכניסו אותם לבית-הסוהר. אני אספק לך את העדות וכל מה שדרוש".

אני הצעתי לו את זה פעם, פעמיים, לפחות פעמיים. הוא לא קיבל.

אהרונ: מאיזה נימוקים, אמר לך?

אקשטיין: אני לא זוכר בדיוק היום. הוא אמר לי שזה לא דרוש, לא נחוצ, לא רצוי. משהו כזה. הוא אמר: "אני אינני בטוח. אבל נדמה לי כרגע שבית משפט לא יכיר בפרובוקציות. אני אברר את זה".

אהרונ: החששות שלך, אם אני מבין אותך נכון, היו שאם תבצע או תשתתף באותה התוכנית שהייתה, שיתפסו אותך ואז יאשימו אותך בקשר, או שזה יהיה על הראש שלך כל הזמן. בגלל זה חששת מעדי-המלך? למה לא אמרת לו (לשלמה) את האמת?

אקשטיין: כל פעם אמרתי לו: "תראה, אני מעוניין בעבודה. אני לא מעוניין בצרות. אני עוסק בדבר כיוון שאני מאמין בו, אבל אני לא מעוניין בשום התפתחות דרמטית מכל סוג שהוא. אני לא מעוניין להופיע בכותרות העיתונים בכל צורה שהיא..." כי בינתיים רכשתי לי חוג מכרים רחב מאוד יותר, שקשורים לכאן או לכאן בעניין הזה. אפילו בני משפחתי המפא"יים.

אהרונ: איך הוא הסביר לך שיוציא אותך מהעניין, אם תשתתף בצורה פעילה?

אקשטיין: הוא אמר לי בצורה ברורה, אני זוכר עד היום: "זאב. מעולם מי שעסק אתה, לא נדפק". אדוני, אני רואית את זה שאני עושה מעין חובה אזרחית. אבל אחרי הכל, המילה פרובוקציה, לכאן או לכאן, יש לה צליל מלוכלך.

"מנס עשה עלי רושם רומנטי"

מיד לאחר חסירת ההודאה בכתב-ידו של אקשטיין לרמ"ח אפרים הופשטטר, ראש המחלקה הפלילית במטה הארצי במשטרת ישראל, ממשיך הקצין אהרונ בחקירת אקשטיין. הוא דורש ממנו למסור הודעה נגד מנס. אקשטיין מספר כי הגיע למנס לפי פקודת המפקד מטעם הש.ב., ומוסיף פרטים בלתי-ידועים על חומר-נפץ שהביא במיוחד ו"באופן עצמאי" מסיני, כדי להשתמש בו למטרות פוליטיות משלו: פיצוץ אסיפה קומוניסטית. מתוך הערתו של אהרונ מתברר שהש.ב. ידע על התוכנית לרצוח את קסטנר, שנה שלימה לפני הרצח.

אקשטיין: אתה יכול למסור לאדונים בשב. בשמי: אני רואה אותם אחראים לכך שאני יושב כאן. (לאחר כמה שאלות) הסיפור התחיל בצורה נאיבית למדי. אני באתי אליו (אל מנס) בקשר למכונה. אני הכרתי אותו במועדון סולם. אני לא זוכר בדיוק את הנסיבות, זה לא שייך לענין. לא דיברתי איתו במיוחד, כי לא היה לי מושג מי הוא. אבל נשלחתי אליו. אני לא זוכר אם נשלחתי אליו ישירות, או נתבקשתי להישלח אליו. עלידי שלמה. זה היה בתקופה ההיא.

זה היה בתקופה ההיא ואני הייתי צריך להשתדל מה

עם שדן שמר (ממין), לימניו של אקשטיין) כובש את מבטו ברצפה, ומנס (ממשאל, לשמאלו של אקשטיין) עוקב אחרי הדיון המשפטי — מחליף אקשטיין בדיחות עם שומרי ומחזיק.

אקשטיין מניב בדרך כלל בעליזות על ה"נעשה באולם, ממנו הוא עלול לצאת נדון למאסר עולם. בש"

לפני שהודה

זאב אקשטיין מובל כבול בידי, אל בית-המשפט הישן של בת-לאביב, להוצאת פקודת מעצר להמשך החקירה. הבעת פניו עדיין רצינית והחלטית. "אני חף מפשע. יש לי אליבי", טען אז בבטחון בפני שופט השלום התל-אביבי.

מיני דברים שלא שייכים לענין הזה, ודיברת אתם על כל הדברים. כל מיני שאלות, אשר לא, בכלל לא, לענין הזה. למה הוא (חירותי) צריך לדעת כל זה?

אקשטיין: אני אמרתי את זה? אני בכלל לא זוכר... אני קיבלתי מעורר-דין מוסמך הוראה לא לדבר. אני מקיים את ההוראה הזו. זה הכל. אני רואה קודם כל לעצמי... אני לא סומך על חירותי בתור כבאדם, ולא בתור מדריך. אין לו אוטוריטה עלי. אבל אני סומך עליו בתור עורך-דין, ואני לא יודע למה לא איפשרו לי לדבר איתו.

שמילגובסקי: בתור עורך-דין, הייתי סומך על עורכי-דין בהרבה יותר טובים.

אקשטיין: תן לי את תמיר, אני מבטל את פיויהכוח שלי על חירותי.

שמילגובסקי: למה לך את תמיר?

אקשטיין: כי הוא עורך-דין הכי טוב.

שמילגובסקי: למה אתה צריך אותו?

אקשטיין: תשמע, כשהייתי לי מחלה באף — כל רופא בקופת-חולים היה יכול לרפא לי את זה, ואני הלכתי לספיציאליסט. זה האופי שלי, זה הטבע שלי. אתה מבין? מוטב גרוש יותר, שלינג יותר, לירה יותר, אבל בטוח שאני מקבל את המקסימום. ככה זה גם עורך-דין...

... אני מעריך שהענין ייגמר בצורה הטובה ביותר, בידי ספיציאליסט. תן לי את תמיר, ושלה את חירותי קבינימט. אתה מבין?

שמילגובסקי: אני חושב שאני טעיתי כך אתמול. **אקשטיין:** אני אניד לך דבר אחר... אם אתה נותן לי עכשיו את תמיר, לא את חירותי, את תמיר, ותמיר יגיד לי לדבר, אני אניד לך מה שאתה תרצה.

שמילגובסקי: רגע אחד. קח בחשבון: הוא (חירותי) לא יודע בכלל. הוא לא יודע מה אתה ומי אתה.

אקשטיין: לא, לא יודע. חוץ אולי אם יש לו... הוא לא יודע.

שמילגובסקי: הוא לא יודע. הלאה, ב"ת: הוא יודע, אם אתה תתחיל לדבר, או אתה יכול לדבר על ענינים שלה (של סולם). אבל הוא לא יודע אם אתה בצעת או לא בצעת משהו.

אקשטיין: אבל אמרתי לך משהו. זרוק את חירותי. לא רוצה לדבר יותר עם חירותי. תן לי את תמיר.

שמילגובסקי: אתה חושב שתמיר יגיד לך שאתה תדבר על כל הדברים האלה, על מה שאתה יודע בתוך הענינים של החברים של תמיר?

אקשטיין: מה עניניו של תמיר לזה? אני לא חושב שלתמיר איכפת אם אני מדבר על חירותי או לא מדבר על חירותי.

שמילגובסקי: הוא לא יגיד לך, תמיר. לא תמיר — אני מבטל לך...

העם

בתוך המיטה

המדיניות הישראלית שכבה השבוע ב מיטה. דויד בן-גוריון נשאר בבית-החולים הירושלמי, החלים לאטו מן הפצעים המטרידים, בעוד ששרת-החץ הוסיפה להתחמם בשמש בחצר ביתה, כשהיא יושבת על כסא-הגלגלים שלה. הפסע האחילי בכנסת הוסיף להטיל את צלו על צמרת המדינה.

אולם ישראל שכבה במיטה גם בלאור הכי. מסביבה התרחשו מאורעות, שכל אחד מהם נגע לה באופן ישיר. הם הפגינו שוב באיון מידה הצליחה המדינה בשנים האחרונות למסור את גורלה לידי גרמים שהיא עצמה אין לה שום שליטה על הם.

בין תהליכים אלה, שהתקדמו השבוע: ירידה רבה של הכנסות המגביות ב אמריקה, כתוצאה מזעזוע בבירוסת גירות הערך, שפגעה קשה גם ביהודים.

מכתב-איום חריף במיוחד של ג'ון פוסטר דאלס לדויד בן-גוריון, בו גינה פעולות חסרות-ערך של ישראל כלפי ירדן, ושמתרתו היתה להוכיח לערבים שאמריקה אינה זונחת את ירדן.

מלחמת-תעמולה קיצונית בין מצרים וירדן, היכולה להיות ראשית הקץ של הממלכה ההאשמית הרקובה, שהשלטת ציר

של ישראל, ובראש וראשונה בפני נחום גולדמן עצמו, היא: כיצד? **הגרמנים והרומנים.** לפני חמש שנים יום גולדמן רעיון שנועד לפלס את הדרך בכיוון זה. הוא הציע את מיזוג הצ"כ עם הפרוגרסיבים למפלגה אחת, אשר הוא עצמו יעמוד בראשה.

נסיון זה נכשל. במפלגה הפרוגרסיבית קיימים זה בצד זה שני מחנות שונים מאד: "הגרמנים", בהנהגת פנחס רוזן, והעובד הציוני, שהוא ברובו ממ צא רומני. הגרמנים בולטים יותר, נואמים את הנאומים הנוכחים לפרסום. אולם העובד הציוני מחזיק בידו את כל הכוח האמיתי — את הקבוצים, המשק המפלגתי, התקציבים, כדאי לו הרבה יותר לשרת את מפא"י תמורת נתחים שונים מן הצלי התקציבי, מאשר להפליג על גלי עקביות פוליטית.

הגרמנים, בעלי הפיקחות המוגבלת, משמשים לרוב מכשיר בידי הזולת, מבלי ליגרש בכך. הרומנים פקחים הרבה יותר. מתוך פקחות זו סיכל העובד הציוני את רעיון של גולדמן. יתכן כי גם גולדמן עצמו הפסיק את הקרב בשלב מסוים, כדי לגבש לעצמו תחילה עמדה חזקה יותר. תוך פשרה עם מפא"י נתמנה לנשיא ה הסתדרות הציונית ונמנע מלהיכנס לחיים המפלגתיים של ישראל.

ציר גולדמן-סרלין? בשעת ביקורו האחרון בארץ מישש גולדמן את הדופק שנית. הוא קיים שיחות ארוכות עם הצ"כ ועם הפרוגרסיבים. פנחס רוזן הכחיש עובדה זו בעקשנות, למרות ששתי שיחות על נושא זה התקיימו בביתו של ישעיהו פרדר, מנהל הבנק חלואים. אין ספק שרוזן וחבריו השפיעו מן המעוף המדיני של גולדמן. האיש החזק של הצ"כ כיום הוא יוסף סרלין, אדם בעל אבחנה טכסטית מצוינת. הוא הבין מיד מה התועלת העצומה היצפונה במשיכת גולדמן למפלגתו. מתחת לדגל המתנוסס של מצע רעיוני חדש ומרשי, ומאחורי מנהיג בעל שיעור-קומה בינלאומי, יכלים הצ"כ לא רק להתאחד עם הירוגרסיבים (או חלק גדול מהם), אלא למשוך למחנם גם כוחות חדשים — מי אליעזר ליבנה ועד האנס מולר.

מחנה מחודש כזה, שיהיה כבר עתה המפלגה השניה בגודלה, בכנסת הנוכחית, יוכל עוד לעלות בבחירות, להיכנס לכנסת הבאה עם 20 או 25 צירים, להציע לחרות איחוד בו יהיו הצ"כ השותף הגדול יותר. גם מבחינה אישית קוסם רעיון זה ליסרלין. הוא יאפשר לו לסלק סופית את פוץ ברנשטיין וישראל-רוקח, המתנגדים שניהם לרעיון הנייטרליות הישראלית. בשותפות גולדמן-סרלין יעסוק גולדמן באופן טבעי בעניינים המדיניים, ישאיר לסרלין את השלטון במנגנון ואת העבדה היומיומית. בה הוא מצטיין. השבוע הפתיע סרלין את מאויניו בהנריה כשנאם לפנייהם ברוח גולדמן מנית מובהקת, אם כי זהירה, תוך ברעיון הנייטרליות והשלום עם ארצות ערב. בקרוב יצא סרלין לביקור אצל אבא הילל סילבר באמריקה, כדי לרכוש את עזרתו למיבצע.

62 מול 71. אין ספק שרעיון זה קוסם גם לגולדמן. הצלחתו של מחנה גדול כזה בבחירות הבאות עשויה להבטיח לו תפקיד של שר-חץ אחרי הבחירות, להסכם מועמד לראשות-הממשלה כאשר ירד דויד בן-גוריון מן הבמה הפוליטית. העובדה שכיום אין בכלל שום תפיסה פוליטית לציונים היכליים, גם היא גורם חיובי בחשבון. הם יוכלו לקבל את תפיסתו החדשה בנקל.

גם שאלת-הזמן קובעת. גולדמן הוא כיום בן 63. ביום הבחירות הבאות לכנסת יהיה בן 65. אם לא יכנס אז למועד זה, יצטרך לחכות ארבע שנים תמימות, עד לבחירות לכנסת החמישית בשנת 1963, כשהוא יהיה בן 69. בצורה זו יפסיד את אחד מיתרונותיו הנוכחיים — העובדה שהוא מופיע עתה כי איש צעיר-יחסית ורענן, מול ביגיי, שבחורש הבא ימלאו 71 שנה.

אולם החלטתו של גולדמן לא תהיה קלה. כיום הוא מרחף מעל לבוץ המפלגתי, מבלי להתלכלך. אין לו אשליות לגבי מה שקרה ברגע שייכנס לוירה הפוליטית הישראלית: כל כוחות מפא"י יגויסו כדי ללכלך ולמי רוח בבין האיש היחיד המסוגל להתחרות בביגיי. בלי ספק יהיה נושא למערכת השמצה אדירה, מן הסוג הארסי בה התמחה מנגנון-החושך לאחרונה, בפעולתו נגד ה"לוחמים בשחיתות". הוא יואשם כסוכן סובייטי, כתבוסן המוכר את שטח ישראל. מפא"י עצמה מנסה להסיח את גולדמן בעוד מועד לאסוף את. גיורא יוסטסל, (המשך בעמוד 12)

צבא עיראקי עשוי להיכנס בעתיד הקרוב לירדן. ארצות

חברת רואה בכך את האפשרות הרצינית ביותר לבליטת הנסיון המצרי-סורי למוטט את משטרו של חסלך חוסיין, וחסטיס דפרסמנס מפעיל עתה את לחצו בכיוון זה על סלך חירדן. אם חוסיין יסכים לכך, תהיה ארצו מחולקת בין סיראק וסעודיה. ישראל לא תתערב. לפי שעה, בהתפתחות זאת.

המדיניות המצרית תשתעבר באופן גלוי לקו הסובייטי

במרחב. אחרי סברית-המועצות שמה את הדגש בחידושים האחרונים על תמיכה בסוריה יותר מאשר במצרים, תעשה הצמרת המצרית נסיון לרכוש מחדש את כתר המנהיגות בעולם הערבי. אחד השלבים לקראת מסרה זו יהיה חידוש ההתקפות המילוליות החריפות נגד ישראל. גם מצרים וגם ברית

המועצות יסבירו כי מסע זה איננו מכוון דווקא נגד העם היהודי, כי אם נגד ישראל כגורם האמריקאי, יביאו לראיה את המחלמה הקרה המתנחלת בין מצרים לירדן, שגם היא גרורת וושינגטון.

האמרשילד יפרסם גלורידעת חריף נגד מצרים. מזכיר האו"ם, שנכשל במאמציו לשכנע את מצרים לשחרר ללא דיחוי את סירת הדיג

דורון וצותה, יוקיע בגלוי-הדעת את ההתנהגות המצרית ביס.

נקבע מועד שובו של אבא אבן ארצה. שגריר ישראל בושינגטון ונציגה באו"ם יסיים את תפקידו בעוד ששה חודשים. ישובץ במיגון משרד החוץ בירושלים, כיועץ הממשלה למדיניות חוץ. לקראת הבחירות לכנסת הרביעית, יהיה אבן בין המועמדים הראשונים ברשימת מפא"י, במסרה ברורה שהוא יתמנה שר בממשלה שתורכב אחרי הבחירות.

משה שרת יתחמק מלהשתתף בעידה הקרובה של מפא"י. לאחר שוודעה תוכנית יריביו לשתקי למעשה. על ידי בחירתו כיושב ראש הועדה, יחליט שרת כנראה לצאת לסיור בשליחות המגבית היהודית המאוחדת לארצות-הברית.

יוזמי חוק החרדים החדש יוכנעו ללחץ דעת-הקהל

ויכוחים שינויים מרחיק-לכת

בהצעתם. למרות שיו כבר הונירה לשר החקלאות. אחרי שסם דובינר הצ" לים להתסיס את ציבור הפרודסנים נגד החוק המוצע, ההופך את הפרודסנים למעשה לפקיד המועצה הדקטטורית.

נתקבלה בצמרת הציונים-הכלליים החלטה סודית האוסרת על מנהיגי **המפלגה** להופיע בשם המפלגה למען הצעת-החוק.

למרות שיושב-ראש הנהלת הצ"כ, יוסף ספיר, הוא דובר בעלי ההצעה. הסיבה: חשש הצ"כ כי תמיכת הצ"כ בחוק תגרס למעבר המוני של פרודסנים לתנועות-החרות, או שיתבסס ארגון חדש של פרודסנים אשר יפלג את התאחדות האיכרים השייכת לצ"כ.

המפלגות הרתיות יפתחו בשורות בירור פנימיות, לקראת חידושה של החזית היתית המאוחדת בבחירות ליכנסת הרביעית. החזית המאוחדת שהיתה קיימת בכנסת הראשונה ואשר פורקה כתוצאה ממחלוקות פנימיות, נר" אית עתה לעסקנים הדתיים כחיוניות ביותר, נוכח החרפת היחסים בין הסי" עות הדתיות לבין מפא"י, ובין הצ"כ ור הדתי לבין הרוב החילוני במדינה.

תוכנית העליה המחודשת מפרס עלולה להסתבך, אם חברת תעופה מפוימת תעמוד על כך שיתנת לה להוביל עולים אלה מטהראן.

התוכנית המקורית קבעה כי הע לים יוסטו על ידי איר-פראנס, אולם תוכנית שונו ושינוי זה עלול לגרום להתערבות חיצונית לרעת מיבצע העליה.

צפוי סיכסוך על רקע אמנותי בין משרד החינוך לבין יושבראש ועדת העשור מאיר וייסגל.

הרקע לסיכסוך זה הוא התנגדותו של משרד החינוך ליבוא המוגזם של אמנים זרים במסגרת חגיגות העשור, ותביעתו להקצות מקום נרחב יותר בתוכנית לאמני ישראל. משרד החינוך סונו כי גישתו של וייסגל לעניין עשויה לספק את דמותו התחינות. שר הפנים יאלץ לעכב את ביצוע תוכניתו לניתוק שכונת נחלת יצחק מתלאביב וסיפוחה לגבעתיים. למרות שוטדה סיוותת, שמונתה על ידי ישראל בריהודה, המליצה על ביצוע השינוי במעמד השכונה, גברה התנגדותם של התושבים על ההמלצה.

צפויים מינויים חדשים לבית משפט השלום בתלאביב.

הועדה העליונה למינוי שופטים בחרה בד"ר מנחם בוכיץ, פרקליט נפות חשפלה והתיכון, ובשולמית וולנשטיין, עוזרת ראשית לפרקליט מחוז תלאביב, לתפקיד שופטי שלום בתלאביב. שופטים אלה יבואו במקום שלושה שופטי שלום וחתיקים שהודיעו על כוונתם לעזוב את משרותיהם בזמן הקרוב: יצחק אבינל, ד"ר אליעזר חקס וצבי אלון.

מכסוך חדש יפרוץ בין משקייעי-החוץ לבין הממשלה על רקע חישובי הפחת.

בעוד שהמשקיעים תובעים פחת של 30% למפעלים העובדים שעות נוספות, מוכנת הממשלה לתת רק 25%. חסכסוך הראשון נוגע דווקא למפעל הסתדרותי, אליאנס.

שיעור הריבית על פקדונות במטבעי-חוץ לתקופה ארוכה יגדל מ-5% ל-7%.

פקדונות לזמן קצר יזכו ב-5% וחצי. גם ריבית זו תשולם במטבעי-חוץ.

נחום גולדמן (בפתיחת "היכל התרבות")

עורך הטקסטים

קאהיר-דמשק במרחק 300 מטרים מן ה"כנסת". התגבשות פעולה משותפת אמרי-קאית-בריתית לעיבוד תוכנית-שלום מרחבית על חשבון ישראל, כדי להקדים תוכנית סובייטית מקבילה.

היתה רק דרך אחת לקדם את פני כל האיומים האלה: לקום מן המיטה הפוליטית החמה, לצאת לעולם הקר של יוזמה מדינית. שום אדם בצמרת ישראל לא הראה גם השבוע נטיה לכך.

מדיניות

הספוטניק הציוני

ד"ר נחום גולדמן דומה לספיטניק מכמה בחינות. הנשיא המעופף של ההסתדרות היצונית מרבה לטוס על פני יבשות. הוא נע במרחבי המדינה, הרחק מעל לאטמוספירה המורעלת של המפלגות הישראליות. ליפנים דומה אורו בשמיים לכוכב-שביט. וכמו לגבי הספיטניק, שואלים הפרשנים גם לגבי גולדמן את השאלה הגורלית: מתי ירד לארץ, ואיך יעשה זאת מבלי להישרף? בעיני חוג גובר והולך, ד"ר גולדמן נראה כמועמד טבעי לתפקיד ראש-משלת ישראל, או לפחות לתפקיד שר-החוץ, בממשלה הבאה או זו שלאחריה. אולם תפקידים כאלה אינם נופלים מן השמיים. הם נזלכים בימישק-הכוחות של מלחמת-המלגות. כדי להגיע אליהם, יצטרך גולדמן לא רק להיות תושב-קבע של ישראל, אלא גם לגבש מאחוריו מחנה מאורגן, בעל כוח מספיק. השאלה העומדת בפני כל הפוליטיקאים

המדינה המשפטית האכלה ביותר מאז קום המדינה מתבשלת בחדרי-חדרים בביתה

החוק לחיסול האמת, תשי"ח

הפרלמנט הנועם החליט כי אין לשלם את הקנס, מאחר שהפרסום נעשה בשמו והיה מחוסן. כאשר שלח בית-המשפט את פקיד ההוצאה-לפועל לגבות את הקנס בכוח, על-ידי הטלת עיקול, אסרו שוטרי הפרלמנט את הפקיד. פקיד שני נשלח אך סירב ללכת, ונאסר בו במקום בעוזן ביוון בית המשפט. נציג הכתר איים על בית-המשפט ששופטיו פוגעים בריבונות המלך, ורמז שדין השופטים יהיה כדון הפקיד. היה צורך לחוקק חוק מיוחד כדי לפתור את הבעיה.

מסע החיסול

מדוע כל זה לא הספיק, לפתע, ליועץ המשפטי של ממשלת ישראל? משפטים רבים התנהלו בארץ על פי חוק זה, ואיש לא התלונן מעולם כי יש בו פגם כלשהו. טענה זו נשמעה בפעם הראשונה אחרי שהגיש היועץ המשפטי עצמו על פי חוק זה את תביעתו הא מללה נגד מלכאל גרינחולד, בעוזן הוצאת דיבה על ד"ר ישראל רודולף קסטנר.

כאשר קיבל משפט זה את המפנה הדרמטי, שחשף את האמת על אחת הפרשות העכורות ביותר בהיסטוריה של העם היהודי, החלו לפתע להישמע זעקות מחוגי מפא"י נגד החוק, נוסף על השמצת השופט ופרקליט ההגנה באופן אישי. צעקות אלה גברו במשפטו של עמוס בן-גוריון, למרות שעמוס הצליח באופן פורמלי, לפי שעה, במשפט זה.

הסיבה היתה פשוטה. אותה סיבה שחיככה את החוק על לב האנגלים, השניאה אותו לפתע על לב השלטון הישראלי. האנגלים ראו בו מכשיר יעיל להשמעת ביקורת על סדרן שלטון לקויים, ובירור הביקורת בבית-המשפט הבלתי-רחוק, לעיני דעת-הקהל כולה. כך בדיוק קרה בישראל, ואת זאת בדיוק רוצה, כנראה, חיים כהן למנוע.

בשנים האחרונות, עם הידרדרות המפלגות במדרון אר-המוסריות, שקיעת ערכה של הכנסת כבמה לביקורת של ממש על סדר-השלטון, והפיכת רוב רובה של העתונות לתוכי, החזור על הקפריזה הרשמית בענינים בהם מגלה השלטון רגישות מיוחדת, הפך המשפט לבמה היחידה-למעט למתיחת ביקורת ציבורית ענינית. האפשרות שעתונאי בלתי-משוחרר יתן פרסום לדבר-האמת ההמור ביותר, וכי פרקליט מוכשר יוכיח אמת זו בבית-המשפט לעיני האומה כולה, הפכה — בעיני חוגים מסוימים — סכנה לקיומם ולשיגשוגם. תהליך החיסול היה, על כן, משולש — חיסול העתונות הבלתי-רחוקה, חיסול הפרקליטים שהעזו ללחום, וחיסול איתנות המשפט. בין השאר היה צורך בשינוי יסודי של חוקים רבים כדי להשיג זאת. הצעת-החוק החדשה של חיים כהן היא יזינק נחשוני ומחוצץ בכיוון זה.

ד"ר ג'קיר ומר חייד

מצדו של חיים כהן, היה צורך דחוף לעשות משהו. במסקידין במשפט עמוס בן-גוריון, בו נשבע אליקים העזני שחיים כהן ראה את החומר (שכונה על-ידי השופטים כמשמין) ואף הכניס בו תיקונים משלו, קבעו השופטים כי מעדות זו מתקבל הרושם כי חיים כהן הוא ד"ר ג'קיר ומר חייד, הדמות הדו-פרצופית בספר הידוע.

לא היו אלה דברים נעימים, אפילו בצורה מסוימת זו, לאדם שלמען טובת אדוניו היה מוכן לשקץ שופטים ולטעון במשפטים בניגוד לאמונתו הפנימית, כפי שהורה בעצמו. אחרי שבטאון המשטר פיקפק בפומבי באמנותו, היה עליו כנראה שוב לעשות משהו מרחיק-לכת שיוכיח שאינו, חס ושלום, ד"ר ג'קיר משפטי.

תורו של כהן הגיע זמנו. כל שאר הברגים של המכונה הגדולה כבר גויסו במסע-הצלל להשמדת חופש-הדיבור וקומץ נושאי במדינה. אנשי הש.ב. עבדו שעות נוספות בכליוס. כתבליניו המציאו עלילות בסיסיות. משפטניו ושוטריהם שחדלו לגייס חומר לבנים משפטי ראווה וחיסול. מחוזים מיוחדים גויסו לחבר חומרי-השמעה, על התיאטרון הלאומי הוטל להציג מחזה המסית לדצח דובר-האמת. אך חוגי החצר לא האמינו בעומק לבם שאפשר לסמסם לאורך ימים את הקהל כולו. עם הגילויים האחרונים במשפט המחתר, נראה להם כי הקרב על דעת-הקהל החופשית אבוד, למרות הכוחות הבלתי-שקולים. בהיסטוריה פרועה זעקו לתרופת-האלא לחוק שיסתום סופית את הפיות.

צביעות מתחפרת

סיסמות הרשמיות של המסע — הגנה על תחום הפרט והצלה מפני העיניו של משפטים משפטים — היו מגוונות לכל מי שעקב אחרי משפטי-הדיבה האחרונים. החוק הקיים מגן על תחום-הפרט מאין כמותה. אין הוא מרשה אפילו לשאול עדים אם אין הדבר נוגע במישרין לנושא הדיבה. אם מתברר כי הדיבה לא היתה מיצקת, הרי כל שאלה משמיעה, לענין ושלם לענין, שהושמעה בזמן המשפט, מחמירה בפירושו את העונש — דבר המגביל באופן חמור את הפרקליט הגבוה.

הטענה של אורך המשפטים היא אחלית ומתחפרת עוד יותר. דחקא אנשי משרד-המשפטים — מן השר, המנצח על הכנסת החוקים הפאשיסטיים למיניהם, ועד ליועץ המשפטי — הם האחראים באופן יסיר לאי-הסדרים בבית (המשך בעמוד 12)

שהוא אדם פרטי ובין שהוא אדם ציבורי, אלא אם כן הוכח שיש בכך תועלת ציבורית. אם אין תועלת ציבורית כזאת, הרי אסור לפרסם גם דברי אמת, בעלי אופי פרטי. במקרים מיוחדים כאלה, לפי כלל אנגלי מפורסם, ככל שגדולה האמת, כן חמורה הדיבה.

● אולם ברגע שבית-המשפט מקבל את הטענה שפירסום הדיעה היה לטובת הציבור, הרי הוכחה האמת היא הגנה מוחלטת.

● גם אם שפירסם ידיעה בלתי-נכונה, יכול לצאת זכאי אם הוא משכנע את השופטים כי פעל בחוס-לב, תוך כוונה להביא טובה לציבור, ונקט בכל הצעדים הסבירים לביורור העובדות.

● כל פירסום הוגן של הנעשה בבית-המשפט, מוגן על-פי החוק. באנגליה מכהנים לא רק השופט המקצועי, אלא גם נציגי הציבור שופטים. עקרון זה הומחש בצורת חבר המושבעים. נציגי הציבור, החורג את הדין במשפטי דיבה לפי השכל הישר של האזרח הממוצע.

עסקיו של ידיר השר

כדי שקר פוגע אסור בהחלט לפירסום. במקרה אחד בבריטניה חייב אדם בדין על שטען כי פלוני גנב פרה. בעוד שלמעשה גנב פלוני רק שעון. כל הגומה אסורה:

אדם שטען כי פלוני הינו גנב מועד, בעוד שהצליח להוכיח רק גניבה אחת, נמצא אשם.

אחד המקרים המפורסמים בהיסטוריה המשפטית הבריטית קשור בשמו של מיסטר ארטמוס ג'ונס. עתונאי כתב מאמר לגלגני על דמות דמיונית בשם זה, שבילתה חופשת היללות בצרפת. אדם שהסופר לא הכירו כלל, אולם שנשא במקרה את אותו שם, זכה במשפט נגדו וקיבל נזיקים, למרות שלא בילה כל חופשה בצרפת.

מקרה מפורסם אחר נגע לאשה נשואה, שצולמה בחברת חבורה שלא כללה את בעלה. התמונה פורסמה כמזדווגת למקום-בילוי. האשה טענה שהתמונה כללה רמז, שבעיני חוג מסויים של ידידיה עלול היה להתפרש כפוגע, וזכתה לפיצויים ניכרים.

המשפט המפורסם ביותר של וינסטון צ'רצ'יל היה נגד לורד ריאקציוני, שטען כי צ'רצ'יל, בהיותו שר חליהים במלחמת העולם הראשונה, עיכב בזדון ידיעה על נצחון מכריע של הצי הבריטי, כדי לאפשר לידידו המיליונר לספר בבורסה האמריקאית על סמך ידיעתו הסודית. הנאשם נשלח לבית-הסוהר.

לעומת זאת הפסיד במשפט ההוגה הסוציאליסטי הבריטי הגדול, הארולד לסקי, מורם של משה שרת ודוד הכהן. לסקי היהודי הגיש תביעה נגד אדם שטען כי הוא מטיף להפלתו בכוח-הזרוע של המשטר הקיים במדינה. ההגנה הוכיחה, על-ידי הבאת עשרות ציטוטים מדברי לסקי, שאפשר היה להסיק מסקנה זו מדבריו. המשפט חיסל, למעשה, את הקאריירה הפוליטית של לסקי.

באיון קנאות רואים הבריטים ענינים שבהוצאת-דיבה מזה, ואת הזכויות של חופש-הדיבור מזה, ניתן להיחלץ במאורע מפורסם, שגרם כמעט למלחמת-אחים בזעיר-אנפין. בית משפט מצא כי פרסום מסויים מטעם המויל של בית-הנבחרים הבריטי היווה הוצאת דיבה, והטיל עליו קנס.

1. בחוק זה:

אישיות ציבורית פירושה — שר, חבר-כנסת ממפלגות הקואליציה, פקיד ממשלתי בכיר, פקיד בכיר בסוכנות היהודית, בהסתדרות הכללית של העובדים, במגזית היהודית, המאזנות, במפלגת פועלי ארץ-ישראל ובכל שאר המוסדות הלאומיים, כולל מחסרת-ישראל מדרגת ע.מ.מ. ומעלה, וכן כל קרוב-משפחה, ידד, שותף עסקי של הנ"ל, וכן כל עתונאי, משורר, מחזאי ופרקליט הנשכר על-ידי הנ"ל או מנן עליהם, וכל אדם אחר אשר היועץ המשפטי יצחק עליו שהוא אישיות ציבורית.

שם טוב פירושו — השם שאותה אישיות הפיצה על עצמה באמצעות עתוני מפלגתו ויתר פיקודיו.

2. כל המפרסם על אישיות ציבורית דבר אמת שיש בו כדי לפגוע בשמה הטוב ולגלות את פרצופה האמיתי של אותה אישיות, ולהזהיר את אזרחי המדינה מפניה, הן אם המדובר באשמות כלכליות, פוליטיות או מפלגתיות, יראה כמוציא דיבה.

3. דינו של מוציא דיבה ייערך בחשאי, מבלי שתהא לציבור ולעתונאים גישה לבית-הדין.

4. דינו של מוציא דיבה — 15 שנות מאסר.

5. פירסם עתונאי אימרה של שופט או קטע מן הדיון המשפטי או פסק-הדין, הקובע או מוכיח כי הדיבה חיתה אמת, יהיה דינו עתונאי כדון העברייני המקורי, ויהיה צפוי למאסר של 20 שנה.

6. המקדמים שייחייבו את בית-המשפט לגבי חוק זה יהיו אותם הקיימים בבראזיל, בסעודיה, באלבניה ובחוף הזהב השחור.

בראזיל, ארץ החופש

בשבע שנים גילה היועץ המשפטי לממשלת ישראל, חיים הרמן כהן, גילוי מרעיש. משרדו, כך סיפר בגאחה, מכין הצעת-חוק חדשה, שתשנה את חוקי הדיבה הקיימים בארץ, שהם העתקה של החוק הקיים מזה 800 שנה בבריטניה. אם יובאו החידושים המהפכניים שהיועץ כבר גילה אותם, והמוסיבים המסתתרים מאחוריהם, עד למסקנה ההגיגית האחרונה, יתקבל משהו שיהיה דומה, תחת הזכוכית המגדלת, לנוסח הפארודי שהובא לעיל.

החידושים העיקריים הם, לדברי כהן:

● העובדה שהמפרסם פירסם דבר-אמת לא תעמוד לו להגנה.

● הכלל הגדול של פומביות המשפט, יסוד היסודות של המשפט בארצות החופש, יבוטל לגבי משפטים כאלה. את הדוגמה לכך מצא, כך הודיע בגאחה כפולה, בארץ שהיא, כנראה, בעיניו, הדוגמה החיה לחרות האדם ולתהליכים דמוקרטיים: בראזיל, ארץ ההפיכות, הדיקטטורות הצבאיות והרצח הפוליטי.

העתונים הקדישו לידועה כמה שורות קצרות, כאילו היה זה ענין שבשיגרה. אולם מאחורי הרצאתו התמימה של היועץ הסתתרה המזימה הקטלנית ביותר שבושלה אי-פעם במטבת היועץ-לשימעה של העכו המשפטי הנרצע של השלטון.

רוחניו של צ'רצ'יל

מטעים האזרחים בישראל היועץ היטב את חוקי הדיבה הקיימים בבריטניה ובארץ. בארץ-ישראל הם הושלמו רק בשנת 1947. במדינה בה קיים שלטון תקין כמעט אין יתכן חוק משוכלל יותר.

האנגלים שונאים ביטויים חריפים. הם רגילים להתבטא בעדינות, לומר פחות ממה שהם מתכוונים לומר. החוק לוקח זאת בחשבון. אין הוא מעניש רק מלים חריפות. אלא מטיל עונש חמור גם על מלים מאופקות מאד, ואפילו על רמזים שבצקיפין.

כמו כמעט כל חוקי בריטניה, לא היה חוק זה פרי יוזמה ומחשבה-תחילה של איש אחד. הוא לא בא אלא לסכם אלפי משפטים, שהוצאו במרוצת הדורות, וששיקפו כמעט את כל המצבים האפשריים. טובי אנשי המחשבה המוסרית והמשפטית בבריטניה תרמו את תרומתם בפסקי דין אלה.

חוק זה נחשב בעולם לאחד המשוכללים, אם לא למשוכלל ביותר. למרות שמרנותו של הגזע הבריטי, לא שקט חוק זה על שמריו. הוא תוקן כל כמה שנים, תוך התחשבות בשינוי הטכניקה של הפירסום. אין בו פרצות. משפטי-הדיבה הבריטים הם כמעט דבר שבאופנה אחד הנושאים העיקריים בעתונות כולה, מן הסנסציונית ועד לשמרנית ביותר. גדולי האישים הבריטיים, מוינסטון צ'רצ'יל ועד הארולד לסקי, מיוחסים גלאדסטון האגדתי לפני שני דורות ועד לסופר המהולל ארלין ווא לפני כמה חדשים, פנו לבית-המשפט ודרשו סעד על פי חוק זה. צ'רצ'יל עצמו הרחיק סכומים ניכרים בשורה ארוכה של משפטים שדנו בפעולותיו הממלכיות, בהם נפסקו לו נזיקים שונים.

רק הכשרון הבריטי המעשי יכול היה לגבש מוגה, כה מושלמת של שמירה על תחום הפרט והחיים האישיים מזה, ושל חופש-העתונות וחופש-הביקורת מזה. עיקרי חוק זה, הקיים גם בישראל:

● אסור להטיל רבב בחיים הפרטיים של אזרח, בין

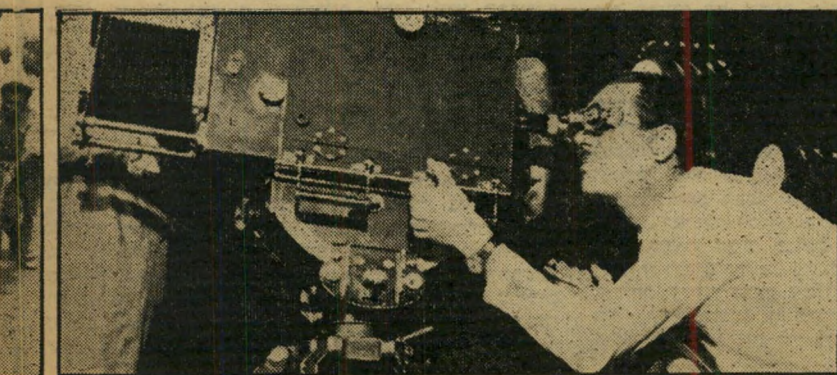
אהבה
על הספה בביתו של נינו מתנה רחל אהבים עם אהובה החדש. רחל נלכדה ברשת שסמן לה נינו, התמסרה לו, עברה לגור בביתו. בשיטתיות חוסס נינו את כל דרכי נסיגתה, מבטיח חיי פאר ומתנות, וכשהיא מגלה את עסקיו, הוא מאייס עליה: "כולם ראו אותך אתי, אם יאסרו אותי, יאסרו גם אותך".

הבורחת
רחל, הבחורה התמימה מהמושב, התכנסה עם הוריה והחליטה לעזוב את הבית (מימין). בעיר הגדולה נשאת הנערה במהרה בלי פרוטה, בלי בית. בגן פנורמה בחיפה היא פוגשת את נינו, המפעיל את קסמיו הגבריים לק"שור אותה אליו. רחל נבוכה וחושדת: האט רוצה נינו את סובתה?

אחרי שהפסיד רבע מיליון לירות על "באין מולדת", ממשיך איש הפלאים של הסרטים לירות הכל - אר

הכוכבת
בין מאות הנבחנים, שנענו לקריאתו של נורי חביב, התבלטה רחל סטרקו בת ה־19 בגופה החיובי, לאחר שהצליחה במבחן הבד, זכתה בתפקיד הראשי בסרט המענייני.

המפיק
נורי חביב, במאי הסרט אחד מול רבים, כפי שצולם בשעת הסרטת סרטו הראשון באין מולדת. למרות שסרט זה נכשל מבחינה קופתית, ממשיך סטרקו באולפנו שבהרצליה. הוא חי חיים צנועים, מקדיש רוב זמנו לעבודה.

המועמדים, מתוכם נבחרו 28 לתפקידים ממי שיש, 300 סטטיסטים.

שלושה גיבורים

ב סרט יש שלושה תפקידים ראשיים. לתפקיד הראשי הייתי זקוק לנערה נאה, נדרשה ממנה הופעה שתבטא את תפקידה, תפקיד של בחורה מתלבטת תמימה ויפה. היפסתי שני גברים. אחד מסובך, בלתי יציב וחסר-מצפון, ושני שקט, פיקה, מבוגר וישר.

הנערה שהתאימה היתה רחל סטרקו, בת ה־19. סיפור חייה מזכיר מאד את הביאור גרפיות של כוכבות הקולנוע המפורסמות. אך הוא לא חובר בידי סוכן פרסומת (אין לי תקציב למשהו כזה). הוא אמיתי, לקוח מהמציאות שלנו, דומה לסיפורן של מאות נערות ישראליות אחרות.

יש לה פנים עדינים עם הרכה הבעה, גוף נהדר שלא יבייש מלכות סקס אמריקאית, ועוד תכונה אחת שאין לנערות זוהר — היא יודעת לשחק.

רחל נולדה ברוסיה, התגלגלה באירופה בזמן המלחמה העולמית והגיעה ארצה לפני כעשר שנים. בשעה שהיתה בצרפת התחילה ללמוד ריקוד. בארץ נקלטה בקיבוץ סטע שבגליל. אבל הקיבוץ איננו המקום המתאים לבחורה הרוצה להקדיש את חייה לריקוד. רחל עזבה את המשק ועברה לחיפה. היא המשיכה ללמוד ופתחה כעבור זמן מה סטודיו לריקוד בנהריה. בכינוס להקות ריקוד, שנערך באיצטדיון רמת-גן, זכתה להקתה ב־מקום הראשון.

רחל לא מגדלת נמרים, היא לא מצלמת ב־גילוי לב. היא גם לא משמיעה חכמות דו־משמעיות על גברים. תלבושות ופוליטיקה. הכוכבת של אחד מול רבים מבלה את שעות הפנאי המעטות שלה בריקוד, קריאה, סידור חדרה ופגישות חברתיות.

בסרט היא מופיעה אמנם בכמה חולצות חשופות, אבל בחייה הפרטיים היא לובשת חולצות תימניות וחצאיות לא כל כך צורות כמו בסרט (היא אוהבת להתרוצץ והחצאיות הצרות מפריעות לה).

אני מקוה שהיא תיהפך לכוכבת מסוג חדש. את הכוכבת יוצר הקהל, ולקהל שלנו יש טעם טוב. נדמה לי שהוא ידע להעריך בחורה בעלת מרץ, שיש לה חיים רגילים, בלי שעוריות-אהבים ורכילות מצחיקה.

שני בחורים שקטים

ה גבר רעילה הוא, למעשה, בחור שקט וטוב. שמו יצחק בוש. יצחק, נכה מלחמת העצמאות, יש לו צלקת בפנים, ש־התאימה מאד לתפקידו בסרט, ושחטכה לנו איפור. בסרט הוא משחק בתפקיד נינו, פור שע העוסק בהברחה ומסכן את רחל בע־סקים בלתי־חוקיים. אני מבטיח לכם שיצחק לא ראה חשיש מימיו.

הגבר השני מוכר לקהל הישראלי. זהו דוד רם, המשחק בתפקיד אדם מבוגר, סגור בתוך עצמו, נבון ומסוכן. שערויות השחרות מנספות קצת בסרט. הוא מתגלה בסוף

שוב מסתובב גליל הפילם. אנחנו ממשכים להסריט. היום אני עומד לגמור את הצילום של הסרט הישראלי השני שלי: קוראים לו אחד מול רבים. לפני תשעה חודשים לא הייתי מאמין שאעמוד היום לפני סיום הסרט השני שלי בישראל. הסרט הראשון, באין מולדת, הביא לי רק הפסדים — רבע מיליון לירות בערך. ההכנסות מתחילות להגיע רק עכשיו. כש־הסרט מסתובב בצרפת.

כשאני אומר לעצמי רבע מיליון לירות, אני מוכרח להיזכר במה שאמרתי לי הא־חרים, כששמעו על ההפסד. כולם היו בטוי חיים שאני גמור. חשבו שאעבור למקצוע אחר, אשכיר את עצמי כצלם או אנסה את מזלי במדינה אחרת. אבל הם לא מכירים אותי. אני ממשיך לייצר סרטים ישראליים. כל זמן שאולפני חביב עומדים בהרצליה, מסתובבת שם המצלמה.

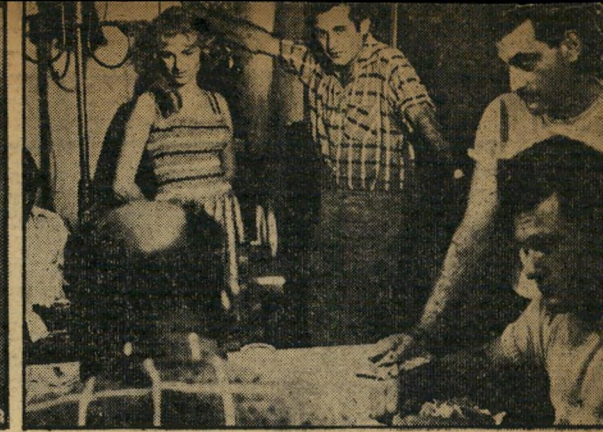
בסרט הראשון היו שחקנים מקצועיים. הוא היה צבעוני ועלה הרבה כסף. הסרט השני הוא בשחור-לבן, והוא יוצג על מסך רוחב, שיטב־יניי, בין המסך הרגיל וה־סינמסקופ. אין בסרט שחקנים מקצועיים. היחידים שיש לו מושג במשחק לפני מצלמה הוא דוד רם, ששיחק בגבעה עשירים וארבע אינה עונה.

מבחן בד בהרצליה

"אחד מול רבים" נולד לפני שנה א־בערך. היינו במצב ביש. הכיסים היו ריקים, השוק היה מלא סרטים זרים בעלי רמה טכנית גבוהה, והקהל התרגל לכוכבים מבריקים כמו מרלון ברנדו, גינה לול־כריגליה, גימס דין וסופיה לורן. אני ידעתי שאי־שם בארץ יש לנו גינה שלנו; באחד המקומות גר מרלון ברנדו הישראלי. היה לי סיפור טוב. מחבר אנגלי בשם י־צאירד ארהיר ביקר בארץ וכתב סיפור. קניתי אותו. המעשה היה יכול לקרות בכל מקום, הנושא הוא קלאסי: קורותיה של צרעה שצובה את ביתה בגלל איהבה עם זוריה, וניסתה למצוא את מולה בכרך הגדול.

אבל חוץ מסיפור לא היה לי כלום. בעצם, כלום זה מוגזם; היה אולפן מצולל ב־הרצליה, היה חבר־עובדים מסור, והעיקר — היה לנו נסיון. למדנו משהו על תנאי הארץ, הענו כבר על איזה שגיאות אסור לחזור. מדינת ישראל דומה לסיר לחץ. הרבה רבריות, מנהגים, השקפות־עולם וטיפוס יופי מתבשלים בקלחת אחת. מתחככים אחד השני ויוצרים משהו מקורי וחדש. סרט יש־אלי צריך להיות לקוח מתוך אותה דיוטה, צריכים לשחק בו אנשים הדומים לך, לשכן אלך ולי; צריכים לקרות בו דברים העל־לום לקרות אצל כל אחד מאתנו.

התחלנו לחפש שחקנים. מצאנו אותם כתוך העם. אנשים פשוטים, שלא היה להם מושג בעניני קולנוע, נענו לקריאה ובאו למבחן־בד. בניגוד לחברת התרמית כרתום פ־ים (העולם הזה 31 — 1030). לא שילם איש מהם פרוטה עבור המבחן. בדיקת כושר משחק של 800 איש, שבאו להיבחן כאולפן בהרצליה, עלתה לנו 5000 לירות. אחרי המיון הראשון נשארו קרוב לחצי

עיני החוק
הכנופיה נתונה לעיבוד מת-
מיד מצד המשטרה. שני בלי-
הנוהג בגיפ גנוב. הם מבחינים
שיש מצלמים את נינו, בדמות חדשה — רחל העולה לגיפ. כך הסתבכה רחל
בעיני הברחה, הפכה שלא ברצונה לחשודה בעיני החוק.

טיפול
"מלשין" קוראים אנשי הכנופיה לעבר חברים. אתה
מסרת עלינו במשטרה? הנחקר מנסה להתגונן ולהכ-
זיש, זוכה בטיפול יסודי מחבריו, מוכה מכות נאמנות. בתמונה, ה-
לקוחה מסצינה שבסרט, נראית ידו של נינו, כשהוא סוסר למלשין.
פני המוכה, המשחק בסרט תפקיד קטן, דומים לפניו של מרלון ברנדו.

היכרות
בדירה צפופה יושבים אנשי חבורת המבריחים,
אליה משתייך נינו, משחקים בקלפים. נינו מציג
תחלה בעינים נוצצות עוקבת הנערה אחרי הכסף המתגלגל. הדירה
משמשת לחבורה גם מקום מופשט לתכנון עסקיהם. חבריו של נינו
דורו את חשדה הראשון של רחל אך נינו מרגיע אותה שהכל בסדר.

הישראלים במאמצי ליצור ללא עזרה סרם ישראלי מקומי ד מול רבים

יבואו שבועות של מחיתות, עד להצגת
הבכורה.

לטיב הסרט יש רק שופט אחד: הקהל.
אם הסרט טוב, הוא קונה כרטיסים. אם הוא
גרוע, הקופה ריקה. יש רק מפקד אחד
שייצר בארץ יותר מסרט-עלילה אחת, וזה
אני. כולם עשו סרט אחד וברחו. אני לא
בורח. אנחנו גייצרים סרטים ישראלים אפרי-
לו אם נצטרך למכור את המכנסים.

כשהייתי תינוק וניסיתי ללכת, נפלת. נפלת כמה פעמים. אבל זה לא אומר שלא
למדתי ללכת. עם הקולנוע זה בדיוק אותו
הדבר: אם לא ננסה ללכת, תמיד יובילו
אותנו בעגלה. ולנסוע בעגלה כל החיים זה
לא נעים.

עונגאי אחד שאל אותי מה יש בסרט
שלי שאין בסרט אנגלי, למשל. אמרתי לו
שהסרט הוא עברי, מדבר עברית ונעשה
כולו בארץ, כולל העיבוד הטכני הסופי. כל
השחקנים הם שלנו והסיפור הוא עלינו.
אם הסרט באמת יהיה ישראלי, את זה יוכל
לקבוע רק הקהל. אחרי שיראה.

★ ★ ★ בחורה יוצאת העירה

אנחנו פועלים, לא גואמים. לא אמר-
תי לאיש שאני עושה סרט לפני
שגמרתי אותו. עכשיו, כשהוא גמור, אני
יכול לדבר. ישבתי לפני כמה ימים ועברתי
שוב על הקטעים הגמורים, ראיתי שזה
משהו.

ראיתי בחורה צעירה מהמושב עוזבת את
הבית. צעירה הבטוחה שהיא יודעת את
הכל הולכת לחפש את המול. היא הולכת
העירה. אורות, ריקודים, בגדים יפים, חיים
קלים. זה מה שהיא מחפשת. היא יפה,
והיא יודעת שהיא יפה. היא בטוחה שזה
ימים כל גבר שיראה אותה.

עקבתי אחרי רחל התמימה. ראיתי אותה
גומרת את הכסף שלה. ראיתי שאין לה
בית, אוכל, כלום. ברגע זה היא גושטת
בחור — נינו. יש מאות כמוהו ברחוב.
הוא מושך ומפתה אותה. הוא קושר איתה
אליו ומבטיח לה את כל העולם במחנה.

הבחורה הצעירה מסתובבת בעסקיו של
הצעיר, גרה בביתו, הופכת שותפה לעבירה.
גדמה שעוד רגע היא אבודה. ואז מופיע
עוד גבר. שמו ארנון. ארנון איננו מדבר
הרבה. הוא שקט. ארנון מבין מה הענינים
ומנסה להציל אותה. רחל לועגת לו ובורחת
ממנו. בינתיים ממשיך נינו בעסקיו. תמונות
אחרות מראות את מה שנעשה בין חברי
הכנופיה שלו. אנחנו עוקבים אחרי העסקים
השחורים.

אבל לא רק אנחנו עוקבים. גם המשטרה
עוקבת. הטבעת הולכת ונסגרת על הבחור
ועל רחל. ואז, כשהכל כמעט נגמר, מגלה
רחל שנינו רק מנצל אותה. היא מגלה שני-
נו זומם לעזבה ברגע שיגמור לנצל אותה.
היא רוצה לברוח. אבל אין לה לאן. ברגע
שהכל נראה אבוד מופיע שוב ארנון.

הסוף היה טוב: רחל חוזרת הביתה, ואיתה
נסיון חיים. נוסף לנסיון היא מביאה איתה
עוד משהו, את ארנון. אור, המסך מלבין.
לרגע שכחתי שכל זה היה רק סרט, סרט
שאני בימתי.

כאיש החוק, שעקב אחרי הגערה התמימה
והמחזיר אותה לדרך הישר. דוד הראה משי-
חק פנים יוצא מן הכלל: הוא איננו עושה
אף תנועה מיותרת. כל שריר מבטא בדיוק
מה שהוא צריך לומר.

אם תשאלו אותי פרטים על חייו של
רם, לא אוכל לספר לכם. הבחור האתלטי
הזה מסתובב כאן בשקט, יש לו חוש הומור
וסבלנות של פרד. יותר אינני יודע עליו.
לא ניסיתי גם לשאול אותו, כי פשוט אי-
אפשר. הוא נראה משחק באמת את עצמו,
וקשה להבדיל מתי הוא מול מצלמה ומתי
לא.

זו היא בעצם השלישייה החשובה. עליהם
בנוי הסרט. הם הסתדרו מצוין בעבודה,
ותודה לאל לא היו לנו את אותן מריבות
האולפן שיש בתעשיות ותקיות בחוץ-לארץ.

★ ★ ★ ידד נשך שוטר

ברגע שהיה צוות שחקנים, ניגשנו
לעבודה. התחלתי ללמד אותם לשחק.
כלנו יודעים לצחק, לבכות ולעשות סרי-
צופים. אבל ברגע שאבקש אתכם לעשות זאת
לפני המצלמה, לא תצליחו. משחק קולנוע
איננו תיאטרון; הוא דורש אימון ארוך.
חמישים פעם צריך לעשות את אותה ה-
תנועה, עד שלומדים לעשות אותה נכון.
זה צריך להיכנס לדם. למדנו עד שזה נכנס
לא רק לדם, אלא אפילו לעצמות.

בסרט יש 700 תמונות, שהן עשר מערכות.
700 פעמים שמעו החברה את ה"קאט" ("חתוך!") ועשו תמונה אחרי תמונה. ה-
מונות שצולמו באולפן היו רק חלק קטן
מהעבודה, את החלק הגדול עשינו בחוץ.
צילמנו בגליל המערבי, נהריה, עכו, כפר
אתא, חיפה.

היו המון בעיות. אנשים שאינם שייכים
לסרט היו נכנסים לתוך הקטע בו צילמנו,
עושים פרצופים לתוך המצלמה ומקלקלים
את הכל. היינו צריכים לפעמים להתחיל מ-
התחלה, בגלל זה שוקנה אחת רצתה להיות
בתמונה. קרו גם מקרים מצחיקים. אחת
החברות של רחל פגשה אותה פעם באמצע
הרחוב, לא ראתה שמצלמים ודיברה אתה.
השארנו את התמונה בסרט, היא הייתה טובה.

בחיפה חסמנו את רחוב הרצל וצילמנו.
שוטרים עזרו לנו ולא נתנו לאיש להכנס,
חוץ מהשחקנים והסטטיסטים. היה שם ילד
אחד שהיה צריך לבוא ולמכור לרחל עתון.
אבל השוטרים לא האמינו לו שהוא משתתף
בסרט וגירשו אותו. רחל התקדמה אל המצ-
למה, אבל הילד איננו. התחלתי לצעוק ולק-
רוא לו. אם הוא לא היה בא, היינו מוכרחים
להתחיל מחדש. הילד שמע אותי, נשך את
השוטר, ברח ממנו והגיע ברגע האחרון.
הוא נשף והויע, והיה לו מראה משונה.
הפרצוף הנעלב שלו, אחרי הריב עם השוטר,
היה כל כך טבעי שזה יצא יותר מוצלח
מהחזרות.

★ ★ ★ נופלים כשדומרים ללכת

הצינומים נגמרו. עכשיו לא נשאר
הרבה; צריך רק לעשות הקלטת קול
ומונטאז' ואת כבר לא עבודה גדולה. עכשיו

להופיע בסרט. הנערה הבלונדית נולדה ברוס-
הלה סטודיה משלה בנהריה. לדברי הבמאי,
בהתחשב בחוסר נסיונה, היא אינה מתאפרת.

זה לא ביום. אנשי הצוות
נראים כאן כשהם דוחפים את
לת הקאפריזות, הממלאת תפקיד חשוב בסרט.

בריוחה
ארנון, הגבר המבוגר והשקול, ה-
ממלא בתחילה תפקיד קטן, מתגלה
בסוף הסרט כקצין משטרה. הוא מנסה להחזיר את רחל
למושב, להרחיקה מנינו. רחל פוחדת ממנו, מנסה לברוח.

ההתפכחות
במעילו של נינו מנחה
רחל כרטיסי נסיעה ודד-
כון, מבינה שדומתה עלידי נינו. היא פונה אל ארנון,
בו הספיקה להתאהב בינתיים. היא חוזרת הביתה (למטה).

המשפט, המונעים ברור ורין ומהיר של המשפטים. נכה שנדרס ואיבר את שתי רגליו בתאונה יכול לחכות שלוש שנים בארץ עד שהוא זוכה לפסקהדין, שלוש

אמיר זרקה

שנים נוספות לעירעור, ושנה שביעית להר צאהלפועל — אם לא מת בינתיים. גורלו מעניין, כנראה, את היועץ המשפטי פחות מאשר גורלם של אישים ציבוריים מסוימים. הפתרון לבעיית הסתבת בבתי-המשפט הוא אחד למשפט הנכה ולמשפט הדיבה: תקציב מתאים לבנין בתי-משפט המתאימים לשמם, ולמינוי שופטים ופקידים נוספים. אך בבול מוס מועדוני-הפאר והדודגים, לא נמצאה אפשרות לכך.

סופו של זרקה

לפני 59 שנים יצא סופר צרפתי במאמר, שזנא את הכותרת „אני מאשים...“ במכתב גלוי לנשיא המדינה טען כי אלופי הצבא, וחבריהם במנגנון השלטון, אירגנו קשר נגד המדינה. הוא טען כי השופטים של משפט מסויים עשו מעשה תרמית בודון. את פסק-דינם כינה בשם „בגידה באנושות.“ איש זה הוא אחד הגיבורים של העם היהודי, וראשי השלטון במדינה הפליגו בשבחו לא פעם. שמו אמיל זולה. אילו חי זולה במצב שיחצר בארץ אם יתקבל חוקה-חסיול של חיים כהן, היה קורה לו כלהלן:

האיש היה נתבע למשפט. דבר התביעה היה אסור לפירסום. הוא היה נשפט בחשאיות. איש לא היה יודע על כך. שום דעת-קהל לא היתה מתעוררת לזכותו — ולזכות הקצין היהודי שהוא הנן עלי. שום הר לא היה מגיע לעולם הגדול. דרייפוס היה נשאר באי-השדים לצנה, זולה היה נרקב בבית-הסוהר כמשמין חולני.

למולם של העם היהודי הוצה הצרפתי, לא היה אז חיים כהן צרפתי, זולה ניצח, דרייפוס זכה להתחרות כבודו. בכל ערי ישראל נקראים כיום רחובות על שם משמין הטרם והאלופים. ובכל זאת עסק זולה באותו מאמר בענין שהוא פטוט-ערך כש לעצמו, בהשוואה לענינים שעמדו על הפרק במשפטי-הדיבה האחרונים בישראל.

גם בצרפת לא חסרו יועצים משפטיים. אולם כל עוד אפשר היה להגיד את האמת, היה סופם של אלה מפלה ושיכחה. כל עוד קיים חופש הדיבור, ניתנים כל הפגמים במדינה לתיקון, במקום או במאחר. כל עוד מותר לקום ולהגיד את האמת, ולהוכיח בשעת-הצורך אמת זו בבית-המשפט לעיני הציבור כולו, יכול האזרח לבחור בין טוב ורע, לשאוף לתיקון בדרכים דמוקרטיות. אם לא היתה אפשרות להצביע על עובדות, אמת ולעורר את הציבור למחשבה עליהן, תמות תקוה זו.

מי שרוצה בזאת, יהיה סולל את הדרך בפני מעשי טירוף ויאוש, לאלימות ולפשע. אולי זו הכוונה של אנשים מסוימים הק' רובים להכרעות — אותם האנשים שנח להם לשמוע מפי חיים כהן על הדמוקראטיה האידיאלית של בראויל.

במדינה

(המשך מעמוד 8)

מוכר המפלגה, נפגש כמה פעמים עם גולדמן, יעץ לו להקים מפלגה חדשה, שתחל את הפרוגרסיבים, תגרום להיערכות חדשה בימין.

החלטה כפולה. עמוס סימני-שאלה, יצא גולדמן לפני שבועיים את הארץ. היה עליו להחליט אם לצאת למסעו הגדול למוסקבה, שיהפכו רשמית למדינאי השני של ישראל (העולם הזה 1047), והעשוי לזמן פלס לפני דרכים חדשות גם בכיוון לקאהיר ולדמשק. ההחלטה על דרכו בישראל היתה למעשה כרוכה בהחלטה זו.

לפי כל הסימנים, תידרע החלטתו בעוד חודשיים, כשיופיע הסופטיניק הצינוי בפעם הבאה בשמי ישראל. אם יחליט גולדמן לצנות או לתוך האטמוספירה המפלגתית הישראלית, עשוי הדבר להחת נקודת-מפנה בתולדות המדינה.

מפלגות

הסכם הכסא

איש אחד ראה בחרדה מסוימת את התקרבות יום-השנה השלישי של הבחירות הכלליות האחרונות. היה זה הילל ליברמן, גבר גבוה אדום-זקן, מנהל בית-הספר בית יעקוב בירושלים. כי ערב הבחירות האחרונות חתם ליברמן על הסכם שנראה לו או כנוכי, אך שחנן פג בעיניו בינתיים.

הסכם זה נגע לרשימת המועמדים המשותפת של אגודת-ישראל ופועלי-אגודת-ישראל למועצת עיריית ירושלים. הרשימה הורכבה כלהלן: (א) הרב משה גליקמן פרוש, אגודת ישראל, (ב) הילל ליברמן, אגודת ישראל, (ג) שלמה זלמן דרוק, פועלי אגודת ישראל. לפי ההסכם שהופקד בידי הרב זלמן סורוצקי, נשיא מועצת גדולי התורה, נקבע כי במקרה שייבחרו רק שני מועמדים מתוך השלושה, הרי בתים שנתים יפנה מס' 2 את מקומו למס' 3.

דרוק לוחץ. לא היה זה ההסכם הראשון במינו. בבחירות לכנסת השנייה נחתם הסכם דומה בתוך פועלי-אגודת-ישראל ש' קבע כי אחרי שנתים יפנה קלמן כהנא את מקומו לחברו למפלגה, אברהם גולד-ראט. כהנא סירב לקיים את ההסכם, נחתם לדין תורה, שילם לגולדראט פיצויים בסך 7000 ל"י, תמורת ויתור על הכסא.

עתה נזכר ליברמן בפרשה זו. כשנדרש להתפטר לטובת דרוק, הטיח בפי המועמד השלישי (שהא גם בן-אחותו של המועמד הראשון) טענה ניצחת: „ואתם קיימתם את כל ההסכמים שלכם!“ בקיצור: ליברמן סירב לוזו, נתבע לבירור בפני הרב סורוצקי.

מחתרת

עונת הפצצות

(ראה מסגרת בעמודים 6'7)

לסניגור במשפט רצח ישנה הבדירה רק בין שתי אפשרויות: לטעון „לא אשם“ וללחום למען זיכוי, או לטעון „אשם“ ולבקש כי בית-המשפט ימליץ בספק-דינו על חנינה. כי אין ברצח אלא עונש אחד: מאסר-עולם. בית-המשפט אינו מוסמך לתת פחות.

במשפט מנקס-קריצמן שמר נוצר מלכת-חילה מצב מוזר. שלושת הסניגורים טענו: „לא אשם“. אולם בעוד שסניגורו של מנקס, מקס קריצמן, לחם באופן עקבי למען זיכוי, היו שני הסניגורים האחרים בהרבה פחות תוקפניים. „עוד לא קבעתי את הקו שלי“, אמר בשעתו אלכסנדר טל הצעיר (32) ל-עוזאבים שרצו לדעת.

הנאשם מוכן לכל. התעלומה נמשכה משבוע לשבוע. התביעה הגישה צרור גדול של חומר נגד אקשטיין, מבלי שסניגורו טל אף ירים אצבע נגדו למנוע את קבלת החומר התלקח באש, והשני היה מוכה הלם מאליו בין פרקליטים במשפט כזה.

השבוע ורק מקס קריצמן, כוכב משפטי המחתרת בימי המנדט, פצצה לתוך אולם בית-המשפט: „במקום גבוה בירושלים ישנו הסכם שתמורת עדותו בשבועה של הנאשם מס' 2 (נגד מנקס) הוא יקבל חנינה אחרי כמה שנים!“

היתה זאת האשמה חמורה ביותר. כי אקשטיין, האיש שלפי דברי עצמו בהקלטה

„מוכן לעשות את הכל כדי לצאת זכאי“, הוא גם בעל העדות היחידה שיש לה משקל משפטי נגד מנקס. שמר אינו מסוגל לכך: לפי דברי אקשטיין בהקלטה, לא ראה שמר מימינו את מנקס, ואקשטיין גייס אותו למיבצע הרצח בניגוד מפורש להוראות מנקס.

מכיוון שאקשטיין הוא גם האיש שנשלח לדברי עצמו, עלי-ידי השב. למחתרת, ושפעל בה כשליח השב, הרי שהאשמתו של קריצמן היתה חמורה שבעתיים.

כשנשאל, במחתרת חקירתו של קריצמן, מדוע בחר להעיד בשבועה, שעה שיכול היה למסור את דבריו מן המקום, ענה אקשטיין בתמימות: „רציתי לתת לך הזדמנות לגלות את האמת.“

רגשיות ידרותית. היה זה רק שיא לשבוע של פצצות משפטיות. הוא נפתח בכך שאחד משלושת השופטים הביע את דעתו כי למנקס אין אפילו צורך להשיב לאשמת הרצח. מאחר שאין נגדו אפילו די הוכחות שיהיה טעם בהשמעת עדויות-הגנה. ודעה זו לא נתקבלה אמנם על-ידי שאר שני השופטים, אולם גם כדעת-יחיד היתה בלתי-רגילה עד מאד.

הפצצה השנייה הוטלה על-ידי טל עצמו, כשביקש לשלוח את אקשטיין לבית-חולים לחלירות, להסתכלות. אילו נמצא כי אקשטיין חולה-רזה, היה המשפט נגדו מתבטל, והוא היה נשלח לבית-חולים, עד שהרופאים ימצאו כי הבריא. אולם הרופאים קבעו, השבוע, כי אקשטיין אינו חולה-רזה, אף שהוא מופרע באישיותו. הצטברה אצלו מרי-רות ושנאה כלפי העולם החיצוני, מאחר שנשללה ממנו אהבת-אם בשעה שחלה ב-שיתוק-ילדים. המסקנה לגבי אקשטיין: „א-מוציא-נולדות אינפנטילית“ (רגשיות ילדותית).

דבר אחד היה ברור השבוע: המשפט מתנהל נגד מנקס. מאחר שהוא, כנראה, האיש היחיד בכל הפרשה שלא היה שליח השב, חיוני לשב. להשיג פסק-דין ש' ירשיע אותו. כי אם יזוכה מנקס, יתמוטט כל הבנין הציבורי של השב. במקרה זה לא יהיה מנוס מן המסקנה שלא היה שום צד ציבורי לרצח, וכי במקרה הטוב ביותר בוצע על-ידי קבוצת פסיכופטים, שכולם כאחד היו בזמן מן הזמנים סוכנים רשמיים של השב.

אנשי-מופת

שנים תלויים ועומד

יוסף נרד, 38, גמר את עבודת יומו. הוא סידר את שולחנו ויצא מהמשרד. מזה 12 שנה עבד בחברת החשמל, והוא לא ציפה למשהו מיוחד באותו היום. השעה היתה ארבע, עובדי חברת החשמל הצטופפו בר-חבה שלפני תחנת רידנינג בתל-אביב, חיכו למכוניות שיסיעו אותם לבתיהם.

לפתע נשמע מכון השער קול פיצוץ, ואח-ריז קריאות לעזרה. שמ' על עמוד מתח גבוה, היו תלויים שני פועלים. מכנסיו של האחד התלקחו באש, והשני היה מוכה הלם ונשאר תלוי ממותניו בחגורת-הבטחון שלו.

„קצרו“ צעק מישוהו. יוסף נרד ידע מחו קצרו. גם הוא עבד פעם כקחן. הוא מיהר אל העמוד.

בתחילה לא ידע אם יש זרם בעמוד. אולם כאשר הבחין בקבוצת אנשים ליד העמוד הסמוך, שהתכוננו לטפס על עמודם, הבין שאין זרם. הוא לא חשב על אשתו ועל בתו, ראה רק את הסכנה הצפויה לשני הפועלים הנפגעים, והחל מטפס על העמוד הגבוה, בלי חגורת בטחון.

השרירים רעדו. נרד כיבה את מכנסיו הבורעים של הפועל, השעין עליו את כובד גופו ושיחרר את חגורת-הבטחון שרתקה אותו לעמוד. לרגע היו שניהם תלויים בא-ר, כשהדבר היחיד המונע מהם ליפול למטה ולהתרסק הם שריריו הרועדים ממאמץ של יוסף. הפועל שנכח הועבר לאדם שני, שנאחו מתחתיהם, ומשם לקרקע. יוסף גיגש אל הנפגע השני.

מצבו של זה היה קשה יותר. הוא נפגע מהלם, לא היה מסוגל לשחוף פעולה. הוא גם לא היה תלוי על העמוד עצמו, כי אם על סולם אלומיניום מתנדנד. יוסף חזר על מבצעו האקרובטי, וכשאריה כוחו העביר את הנפגע לזוג המצילים שמתחתיו, למטה כבר עמד אמבולנס, שהעביר את הניצולים לבית-חולים.

נרד ירד מן העמוד, ניקה את בגדיו ובלי לדבר הרבה נכנס לאוטובוס ונסע הביתה.

המשק

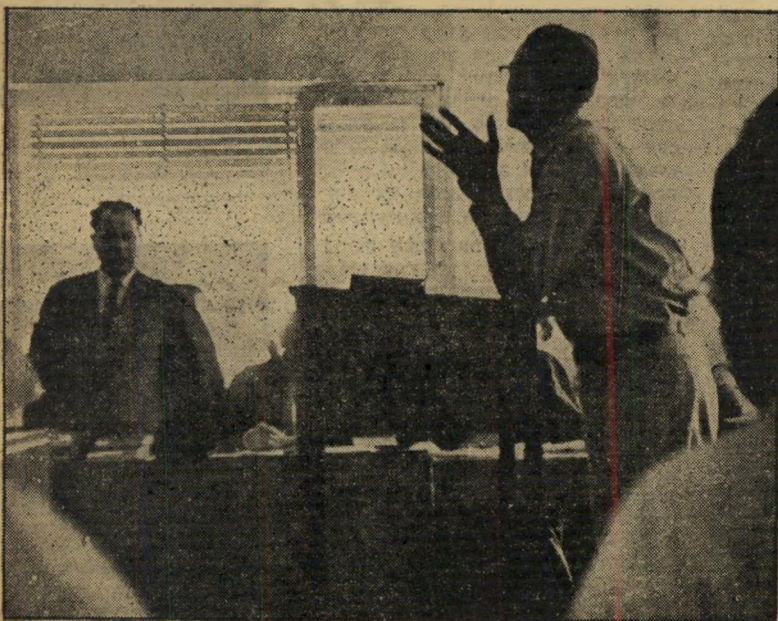
פורצי הסכרים

כמעט מדי שנה נערך בישראל מחזה הדומה לפרצת סכר על-ידי נהר גואה. הת' הליך שדה תמיד: תחילה משתפכות כמה טיפות מעל לסכר. אחר-כך מוצאים להם נחלים קטנים דרכים עקלקלות לעקוף את מחסום-הבטחון. פה ושם מתחילים להופיע הבקיעים הראשונים. ולפתע, במכת-ענק אחת, געלם הסכר כולו. הוא נגרר, במבול, הזונק קדימה עד שהוא נתקל בסכר הבא.

השבוע נשמעו הקולות הראשונים של תהליך זה. בענף הטקסטיל נגאמו איומי השביתות וההשבחות הראשונים, עקב תבי-עות להעלאת השכר היסודי, ברות התיקונים בחברת אטא. רופאי קופת-חולים דרשו תר-ספת-שכר של 150 לירות לחודש. המהני וטים, פקחים יותר, מצאו נוסחה מאתמטית להעלאת-שכר סמויה: הם יצרו דרגה גבוהה חדשה, כדי לאפשר למהגרים לעלות בדירוג מבלי שזה ייקרא העלאת-שכר.

נוסחה אחרת נמצאה זה מכבר על-ידי פקיד הממשלה. הם דרשו כי הוצאות הנסיעה לעבודה וחזרה לא ייחשבו לשכר, ולא יהיה צורך לשלם עליהן מס הכנסה. בתעשית-היהלומים בנתניה ובבאר-שבע היו כמה שביתות קטנות.

חשרל חלאומי. כל אלה היו רק ה-טיפות הראשונות. מאחורי הסכר מצטבר לחץ אדיר, הגובר והולך. בשנה בה יתחילו הטורבינות של מלחמת-הבחירות להסתובב במרץ, ובה וקורות סתנות-המים של חגיגות

נאשם מנקס עונה לסניגור קריצמן

כל אנשי השב.

לקראת החורף. חמש יפהפיות אלה הדגמו השבוע מיבחר של מעיליגשם מתוצרת ישראלית. בתערוכת אופנה, שנערכה במלון דן, הציגה חברת מצקין 60 מודלים מקוריים, המיועדים בעיקר לייצוא, ואשר זכו כבר להצלחה ממשית בכל ארצות אירופה.

„שוכבים בגן“ ענה אלברט, כשהוא קורץ לבלש, ומנסה לרמוז לו כי שכב משכבזכר עם השנים האחרים, שאישרו את דבריו בנדי ראש.

אולם גם משכבזכר הוא עבירה פלילית. הבלשים החליטו לעצור את השלושה לח' קירה, ובטרם עזבו את הגן ערכו בו חיפוש שיגרתי, מצאו את שלל הגניבה.

בבוקר הובאו השלושה לפני שופט ה' שלום. כאשר ביקש סמל המשטרה את מע' צרם לחקירה, למשך עשרה ימים נוספים, הבטיח לשופט כי בתום תקופה זו יועמדו השלושה לדין בשתי אשמות: משכבזכר, בו הודו, והתפרצות לרשות זרים, „בה יודו בסופה של החקירה“.

כל ישראל

הקרן אינה קיימת

עזרים מבני המעמד הבינוני נתי קלים עתה בקשים חדשים. מתוך הכרה כי החלפת הדולאר ב-1800 פרוטה היא גזל, העניקה הממשלה לעולים אלה 500 פרוטה נוספות על כל דולאר, בצורת מענק והל' חאה. עתה אולו הקרנות המצומצמות ש' נועדו למטרה זו... **החברה היש' ראלית** הלאוממטלית הראשונה שתורשה להפיץ נגזיות בבורסה של ניו יורק, בשיעור של 3 מיליון דולאר, תהיה חברת כור ה' הסתדרותית. בצורה זו תיכנס החברה לה' חרות עם מניות מלווה הפיתוח של הממ' שלה... **קיבוץ זהבות הבשן** ערך נטיון מוצלח בגידול אורז: חבריו ורעו את הגרעינים בשטח מוצף-מים של בריכת דגים, נתנו לאורז ולדגים לגדול זה בצד זה, אספו שני יבולים.

תזכיר

קבורה בשטח הפקר

שטח החפקר בשדה הקבורה של חב' רות החבר קדישא, אותו גילה חנוס חזח (974) בחקירתו הגדולה דת או ביזנס? חסל השבוע. בחקירתו שפורסמו בקובץ התקנות הרישמי, בחתימת שר הרוחנות משה ספירא, ציחה השר להפסיק את פעילותן של אותן החברות שלא יצטידו ברשיון תוך חודשים. בכך יצאה לפועל אחת ההצעות שהביא העולם הזה בסיכום גילוי יי... **מכירת נכסי „של“** לגורמים יהודיים מתקדמת. אחרי שהמלונר האנגלי יהודי איזיק חלפסן הביע את נכונותו לרכוש חלק מן הנכסים (חנוס חזח 1048) נמצאה חברה ישראלית, מן הסקטור הפרטי, שהיתה קשורה בעבר בהפצת מוצרי של, שתכנס לשותפות עם חלפסן לרכישת כל הרכוש... **דוקטרינת אייזנהאואר** איבדה את אחת המדינות המאמינות בה. כפי שניבא מדור תצפית (העולם הזה 1048) הודיעה השבוע ממשלת לבנון כי הצטרפותה לדוקטרינת אייזנהאואר לא באה אלא מטע' מים כלכליים, וכי היא מסתיגת מאותם סעיפים בדוקטרינה הקוראים למלחמה ב' קמוניזם ולפתרון בעית ארץ-ישראל בדרכי שלום.

נהג להקפיד על כל מצוה. הוא גם היה טבח מצויין. בימי החגים יצאה יחידתו של הלל לאי-מונים בשדה. נוסף לכל תנאי השדה הקשים, עמד הטבח הנמוך והעליו תחת מעמסת עבודה גדולה, בהיותו טבח יחיד של ה' מחלקה. אך הלל לא התלונן. הוא אהב את החברה, ואהב להכין להם אוכל טוב. בראש השנה התפלאו החיילים כאשר קיב' לו אוכל חם. כאשר ראו את הלל גומר את עבודתו מאחורי הסירים וממהר להתעטף בטלית ולהתפלל בדביקות, התלחשו: „הוא בסדר. לא משתמש בדת בשביל להשתמש“.

הלל עצמו הסביר: „אני יודע שאני עובר על מצוה, לא תעשה, אבל מצפוני לא נותן לי לראות את החברה רעבים ואוכלים לא טוב. מספיק שהם עוברים שיפשוף כזה בשדה“.

לפני שבוע קיבל הלל חופשת שבת, נסע לביתו בכפר העולים אליפס הגלילי. ב' שבת בבוקר הלך כמנהגו לבית הכנסת, אך הזקנים גירשו אותו בחרפה. „אתה מכין להם אוכל כחגז' התרעמו, „לך להתפלל אצלם“!

תחבורה

ריחוק וסירחון

לפני חצי שנה אפשר היה לראות לי ראשונה מחזה משונה: מונית נעצרת ליד עגלת נס, הנהג ממלא את מיכל מוניתו בדלק הול יחסית, וממשיך לנסוע, כש' מכוניתו משאירה אחריה ענן עשן כהה ומסריח. מאז, הנפשט המנהג של החלפת בנזין בנפט למוניות במהירות של שפעת אסיאתית, וכיום אפשר לראות ברוב תחנות הדלק בארץ משאבות הנושאות את השם קרוסין.

מאחורי המנהג החדש עמד חשבון פשוט: נהג מונית מציא 20-15 ל"י בממוצע ליום לדלק. בגלל מדיניות של סובסידיות ר' בסיס, קיים בארץ פער גדול מאד בין מחיר הנפט למחיר הבנזין, מאחר ועל הבנזין גובה הממשלה קרוב ל-200% מסים ובלו. לעומת מחיר הבנזין (335 פרוטה לליטר) מחיר הקרוסין (180 פרוטה לליטר) הוא גמור מאד.

אמנם, השימוש בנפט מקצר את חי' ה' מנוע לשנה או שנה וחצי, משחית את חלי' קיו הפנומיים, מקטין את כוח המשיכה שלו, ומונע מהמ נית לעלות עליות תולדות. אך בכל זאת, העסק כדאי. כי בשנה אחת יכול נהג מונית לחסוך 3000 ל"י בממוצע, ואילו מנוע חדש עולה רק 1200 ל"י.

מערכת חדשה הראשונים שנועקו ללחום בתופעה המסריחה היו אנשי האוצר. צימצום השימוש בבנזין הוריד בצורה לא נעימה את ההכנסות מדלק. גם המנועים עולים מטבע זה. מקורות מסתוריים החלו מפיצים שמועות לחש כאילו השימוש בנפט למיניות יאסר, וכי נהגים יתקשו להשיג מנועים חדשים. אך האיומים נשארו בגדר שמועות.

פקידי משרד הרישוי ועובדי משרד ה' מפקח על התעבורה היו פחות נועזים. הם האמינו כי רק נהגים שמנוניהם נמצאים בלאו הכי במצב רעוע משתמשים בנפט, וכי הם יתכחו בעצמם כי שכן הנפט יוצא בהפסד הבנוין. „הנפט מוזק לא רק למנוע“, קבע אחד ממבחי משרד התחבורה, ה' מפלט, הצמיגים ותיבת ההילוכים נפגעים ממנו לא פחות“.

השבוע התערב גם גורם שלישי בפרשה. היו אלה רופאים, אשר קבעו כי הנפט ה' שרוף מפליט גזים מסוכנים לבריאות ה' ציבור. הוא חודר לתא הנוסעים, גורם להם כאבי-עניים ומרעיל את האוויר ברחוב. מ'חי משרד הבריאות פתחו בחקירה. אולם, מבחינה חוקית, לא היתה לשום גורם הזכות למנוע בעד נהגי המונית ל' השתמש בנפט כאחת מנועיהם. כי החוק קובע רק שמונית היא כלי רכב הגיוון מדלק מוזק. וכל מוריד לתעשיה יוכיח כי קרוסין הוא נפט מוזק.

עבודה

פלוגות הפועל בפעולה

איש מופעלי בית-החרושת לביסקויטים יערב בחיפה לא הבין ברגע הראשון מה מתרחש. כעשרים גברים, שידרו בקפיצה ממכונית-משא ליד שער בית-החרושת, באחו מימי השבוע שעבר, פרצו לתוך החצר, זיג' קו אל תוך אולם המפעל.

„הכו אותם“ נשמעה קריאה מאחת ה' פינות.

„הצילו, מרביצים!“ סלחו עד מהרה צח' חות אימים את חלל המקום. עירובייה

העשור לזרם שקט, לא תהיה כל אפשרות לעמוד בפני לחץ זה. הסכר ייפתח. לפי חישובי הממשלה, עלה השכר הריאלי (בערכו הממשי, לא המדומה) בשנה האחר' רונה ב-5% בבניה, ב-7% בתעשייה, למרות שהיצור התעשייתי ירד במקצת, ומספר הבנינים הגמורים במשך השנה ירד אף הוא. בשנה הקרובה אפשר לצפות להעלאה נוספת של 10%.

במשק המתקיים בעיקרו על גרבות מן החוץ ועודפי-מוון, תהיה זאת תופעה טב' עית. גם הפועל רוצה לקבל את הלקו בשלל הלאומי.

עתונות

ניירות בסל

„גוינים נירוס“ („גוינים נירוס“) ענה פעם הרב יהודה לייב מיימון (פישמן) כש' נשאל במה עוסקת המדיניות הצינית הוא רצה להגיד כי עיקר מלאכתה של המחלקה המדינית של הסוכנות היה דית, לפני קום המדינה, היה לגנוב ניירות ממשרדים ברי' טיים שונים בלונדון ובירושלים, לחבר עיל' הם דו"חים ארוכים ולעשות רושם על ה' מנהיגות הצינית.

השבוע נתרמה במפת' תרומה נוספת ל' הכנת הפעולה המדינית הזאת. היא באה ב' מקרה, בתוך מאמר ארוך ואפורי בארץ, שסיפל בקורותיו של המורה-לקצרות חיים בריקמא (קמפינסקי).

ריגול נגד א"ם. קמפינסקי, כך נס' תבר, נשלח עם פרוץ מלחמת-העצמאות לחטיבת-הנגב, אולם כשנודע למפקד הפל' מ"חאי כי כל כושרו הצבאי של הטריון מצ' סמצם בכתיבת קצרות, החזיר אותו במטוס הראשון למנהל-הקלט. על מה שקרה הלאה, סיפר המאמר בתמימות:

„אותו זמן היה מטה ברנאדוט (מפקדת המתקן מטעם האו"ם, הרוץ השבדי פולקה ברנאדוט, שנרצח אחר-כך) בחיפה. קציני הש"י (שרות-הידועות של ארגון-ההגנה, אבי השב. הנוכחי) ליקטו במשך שבועות ר' חדשים את קרעי הניירות, שהשליכו אנשי-המטה לסל, אך לא ע'ה בידם לפענחם, כי נרשמו בקצרות“.

„באחת מחפשותיו של המורה בריקמא בחיפה נתקל בו קצין הש"י, ונשל עיל' כמוצא שלל רב. מאז, ועד העברת מטה ברנאדוט לביירות, סועתו כל הפרוטוקול' לים מטה א"ם...“

היה זה גלוי ציבורי מועז, שתרגומו על-ידי השגרירות הורת הליק בליספק ציוץ שיגורם לסערה במרכז האו"ם. כי בצורה סתמית זו פורסם בריבים כי הש"י נהג לגנוב את ניירות הציגות המוסמכת של המוסד הבינלאומי העליון, לצורכי-ריגול. ספק גדול היה אם פירסום זה הועיל ליחסים המתוחים בין ישראל לבין מזכירות האו"ם ומטה האו"ם בירושלים.

דת

פתרון שחור

בין כל האוריינטציות הפוליטיות המרת' פות בחלל הישראלי, הנוצרת ביותר היא זו של ד"ר ישראל בן-זאב, צבר דור שביעי, המפקח על החינוך הערבי בבתי-הספר העבריים, ולשעבר מרצה במיכללת קאהיר. פתרונו של בן-זאב לבעיות ישראל: לגייר את כל הגויים.

השבוע יצא מכתב מיוחד במינו מטעם האגודה לגריצדק בישראל ובעולם, בחתי' מת בן-זאב, אל אהוד אבראל, שגריר ישראל בגאנה השחורה. כדי לפתוח בפי' עולת גיור בגאנה, רצה בן-זאב לדעת מפי' השגריר:

- מהו הרכב האוכלוסיה בגאנה מב' חיתה חיתה?
- היכן מקום מגורם של השבטים ש' אינם כפופים לנצרות ולאיסלאם?
- האם אפשר יהיה לפתוח מוסד ל' הפצת היהדות, שיהיה מאושר כמסיונים של הכתות הנוצריות השונות?
- מה הן השפות השכיחות במקומות ההם?

● מה דעת כבוד השגריר על פעולות גיור בין יחידים וקבוצות בגאנה מבחינת הגישה הלאומית והמדינית הישראלית?

אם שתף אבראל פעולה, יוכל איש היד' השחורה, שהוגלה ליבשת השחורה, לתרום לישראל עליה המונית חושה, שחורה לגמרי.

מצוות „לא תעשה“

הלל גריס, 20, הוא חייל דתי מאד. הוא גדל בבית אדוק, למד בבית-ספר דתי,

● שבין חבריה נמנים מזכירו של הרב חראשי אייזיק הלוי חרצוג, ד"ר פון-וייזל ושדוה של מדענים.

במרחב

הירדן

הכל מותר

השפה הערבית היא אחת העשירות ביותר בגידופים וקללות. רוכל הגון משוק אל-מוסקי בקהיר יכול לגדף את מתחרהו 30 דקות מבלי להשתמש באותו כינוי פעמיים, וסדרן קולנוע ברמאללה אינו נחשב ראוי לתפקידו אם אינו יכול לתאר את תכונותיו של כל אדם, ביותר מ-300 כינויי-חרפה.

השבוע הראו קרייני טאוס אל-ערב הקהירי ושירות השידור ההאשמי ברמאללה כי אינם נופלים מאיש בשטח זה. לצורך התחרות שמרו רק על הסייגים המינימליים שדורשת המלה המשודרת. מלבד זאת הרשו לעצמם את הכל.

„עכבר בוגד שמצץ את הבגידה מדם סבו עבדאללה“: התרע קריין קהיר לעומת המלך חוסיין. „חשאשין, שקרנים, מוקינים“: הטיח לעומתו קול מרמאללה, אל פני גמאל עבד אל-נאצר וידידיו. „אין אף גבר ביניכם. חיי לות ישראליות נהגו בצבאכם כבעדד כבשים בסיני“.

פגישה בג'נין. היה זה שיא חדש במתיחות שהשתררה בין שתי הארצות. מאז חילץ המלך חוסיין את עצמו מחיבוך המוחות של הגוש המערבי, והתמצב בצד ארצות-הברית. מצרים איימה וחזרה ואיימה כי יום חיסולו של חוסיין קרב. סוריה הבי ריחה משלוחים גדולים מאד של נשק למת-נגדי המלך בפנים הירדן. „העם האציל יקום ויטאטא את הבוגד חוסיין כמו גל של זוהמה אל פת-ההאשפה של ההיסטוריה“: הת-נבאה קהיר.

לפני שבוע השמיע טאוס אל-ערב האשמה חמורה מאד ומדויקת מאד למראית-עין: המלך חוסיין נפגש ב-15 בספטמבר עם גולי-דה מאיר ודוד בן-גוריון לשיחות חשאיות בג'נין, כדי למכור את הפליטים הערבים ולחתום על ברית שלום עם ישראל.

עמאן יצאה מעורה כדי להוכיח את השקר, הצביעה על העובדה כי ב-15 בספטמבר היה שרת-החוף הישראלית בניו-יורק („הישראל לים צוחקים מכס!“), אסרה על אזרחיה להת-זיק תמונה של רודן מצרים. אולם היה דרוש צעד ממשי יותר כדי להוכיח כי אמנם חוסיין לא מכר את נפשו לדוד בן-גוריון. הוא נעשה בניו-יורק.

העקיצות משגעות. כרגיל, במקרה של ריב בין שליטים ערביים, ניסה כל צד להוכיח את עצמו ערבי טוב יותר על חשבון ישראל. האמצעי במקרה זה היה הדו"ח של ממלא מקומו של ראש המשקי-פים של א"מ, קולונל בירון לירי, על העבודות שבוצעו בשני חלקי האזור המ-פורג ליד ארמון הנציב בירושלים.

בשעת התלונה ירדן בפני מועצת הבטחון על כי ישראל החלה בעבודות יעור, בחלקה היא של האזור המפורג. הדו"ח של לירי קבע כי גם ירדן ביצעה עבודות בשטח המפורג — ודחא עבודות בעלות צביון צבאי: סלילת כביש לבית-לחם, הקמת תחנת משטרה ומסעדה.

עם קבלת הדו"ח יעץ דאג האמרשילד לירדן כי תסיר את תלונתה למועצת הב-טחון, מאחר וניצול השטח המפורג לא היה חד-צדדי. אך הדקירות המשגעות של קרייני קהיר לא השאירו כל מקום למחשבה צלולה. השבוע הודיע נציג ירדן באו"ם כי ארצו עומדת בתוקף על כך שהתלונה תידון במועצת הבטחון.

מחרוזת

תלוי בחבל

רדיו קהיר שידר מערכון, בו תיאר את שילוח הירח המלאכותי האמריקאי הראי שון אל החלל: הנשיא אייזנהאור לחץ על ההדק, הירח התרומם והנשיא נכנס לבית הלבן כדי להאזין להודעותיו של האיש אשר שוגר בבטן הירח המלאכותי. ואז נשמע קולו של האיש: „עלו מהר לגג! מיד!“ הוא ביקש. „מה קרה?“ שאל הנשיא בתמהו-ן. „נתקלתי בחבל הכביסה שעל הגג“... **תעמולה רצופה** מתנהלת בין הפליטים בירדן, שלא יסכימו לכך שהשלטונות יוצאו אותם מתחנותיהם. „חוסיין רוצה להעביר אתכם למדבר שעל הגבול העיראקי, ולהי-סטר מכס“... „רוזן אל-יוסף“, השי-בוען הקהירי הנמוץ, גילה מדוע לא בוצעה ההתקפה העיראקית-תורכית על סוריה לפני שלושה חודשים: הקצינים העיראקים הודיעו שהם יעקרו, ברגע שנורי אל-סעיד יתן פקו-דה לתקוף את השכנה הערבית.

אמנות

תיאטרון

על שחקן מזדקן

אוסקר (תיאטרון זוטא: המחבר — סיני סאלוסה; תפאורה — אריה נבון) הוא מחזה של המחזות מחזה, לשלושה תפקידים. על הבמה נפגשים שני שחקנים צעירים עם מנהל תיאטרון, מתלבטים בבקיעת בחירת מחזה לתיאטרונם. במאמצים לבחור נושא מתאים להמחזה, נזכר מנהל התיאטרון (ויג) מוגד טורקוב) בדמותו של אוסקר — שחקן מזדקן שהכיר בנעוריו ויחד מחברים הי-שלושה על הבמה את טרגדיית השחקן הי-מזדקן ומציגים אותה לעיני הקהל.

לאמיתו של דבר, אוסקר אינו אלא המי-חזת בעיתם של תיאטרון זוטא וזיגמונד טורקוב עצמו, כי מאז הקים טורקוב, שהיה אחת הדמויות הבולטות ביותר בתיאטרון היהודי בפולין, את תיאטרונו הזעיר, לפני שנה (קרה זה בשאנחאי). מתלבט טורקוב במציאת רפרטואר מתאים.

כל היצירות שכתבו סופרים ישראלים למענו, איכזבו טורקוב נזכר, כמו מנהל התיאטרון שהוא מציג על הבמה, במערכון שהציג בתקופת שהותו בברזיל, ויחד עם מאיר ינאי הפך אותו למחזה, שמחברו נושא את הפסידוניה שלו מימי שהותו בברזיל — סיני סאלוסה. כך הפך אוסקר למעין וידוי אישי של השחקן היהודי הרגולר בן-ה-61, שלמרות שמעטים השחקנים בדרגתו בארץ, לא מצא את מקומו כאחד מהתיאט-רונים הלאומיים של ישראל.

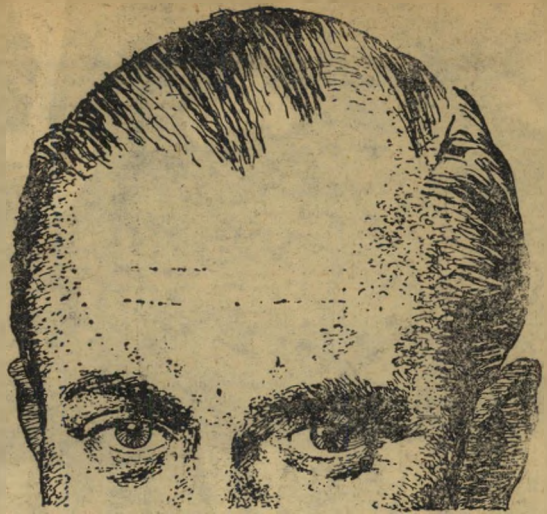
כוח בלתי-מנוצל. המחזה מתפתח בי-פשוטות. מבעיתה התלבטותם של השחקנים במציאת דרכם על הבמה, בעית היוצר המזיק, הנדחה לקרן-זווית ושאישי אינו רו-צה בו עור, למרות שהוא מרגיש שיש בי-כולתו לתרום עוד רבות. ההצגה מושגת על משחקו הנפלא והמועז של טורקוב. זה זמן רב לא גרם שחקן יחיד בישראל חוויה אמנותית ורגשית כשם שעושה זאת זיגמונד טורקוב באוסקר.

מאיר ינאי ודורה קורס, שחקנית עולה מארגנטינה, השווה רק שנתיים בארץ, טו-בים מאוד, אך טורקוב מאפיל עליהם. עם כל ההערכה לערכו החינוכי והתרבו-מי של תיאטרון זוטא, המופיע בעיקר בנקו-דות ישוב קטנות ונידחות, יש להצטער ש-כוח אמנותי מעולה כמו טורקוב אינו מנוצל להעלאת רמתם של הבימה או הקאמרי.

מאחורי הקלעים

שביתה בתיאטרון

אזהרה אחרונה להנהלת התיאטרון הקאמרי ניתנה בשבוע שעבר על-ידי ועד פועלי הבמה. אחרי שמנהל התיאטרון סירב לקבל לשיחה את נציגי הפועלים שתבעו את תשלום משכורתם במועד, שבתו הפועלים ממלאכתם. רק אחרי שקהל נערת החלומות חיכה ליד האולם החדש למעלה מחצי שעה, הדליקו הפועלים את האורות תמורת הב-טחת תשלום למחרת. מצבו הכספי הגרוע של התיאטרון אילץ את הנהלתו להקדים את הצגת הבכורה של רומיאו ויוליה בשלו-שה שבועות, מתוך תקווה שהצגה זו תמלא את הקופה הריקה... **מחזה מקורי** חדש נודד, זו השנה השנייה, מתיאטרון אחד למשנהו. הבימה רכשה לא מכבר את הזכויות על רחוב המדרגות ליהודית הגדל, שמצא כבר בשלביה הכנה הראשונים בי-תיאטרון הקאמרי. הגול העבירה את המחזה להבימה, אחרי שהקאמרי הודיע כי מטעמים שונים אין הוא מתכוון להציג מחזה זה השנה... **הצגה מיוחדת** להרפת-קנים לא תחזיק בתיאטרון זירה, לכבוד הצגת הקומדיה הצרפתית הרפתקאות פרי-שון. התיאטרון, שהתמחה בהצגות מיוחדות לפי נושא מחזותיו (לנשים הרות: החסידי-בה; לגינגיזיס: פרנסואה ראש גזר; לבעלי קרחת: הזמרת בעלת הקרחת), החליט לי-חתר הסעם על הצגה מיוחדת, מחשש התי-קהלות המוגנת ליד קופת התיאטרון... **לעומת זאת** הודיע תיאטרון סמבטיון על „הצגה מיוחדת לאנשי שב. אי-שם“, עם הצגת הבכורה של שש-ב, שרות בדחן 16 חקירות בלי האזנות. חקירה קצרה (בלי האזנה) גילתה שהודעה זו אין לה שום אחיזה במציאות, ומסרתה פרסומת בל-בד... **הצלחה גדולה** קצר בניו-יורק הפסנתרן הצעיר, יליד ירושלים, נתום גריג-פלד. גרינגולד, 25, מופיע באולמות מלאים והביקורת הנלהבת שוכה לה במדור המו-סיקה של היומון החשוב ניו-יורק טיימס הביאה לו הצעות מבטיות חזרות.

עצור נשירת שערותיך במוקדם

השתמש ב:

ביוקפיל

BIOCAPILL HAIR TONIC

מכיל ויטמין פנטנול • מונע קשקשים

תוצרת

דו-גמא

סיגריה שטוחה

ועכשיו
הלכה האדולה

30000
נוסף לזכויות הקודמות
20000
10000
ואלפי פרסים אחרים של
חפני הפיס
למחזיק הזכיה הנוספת
למחזיק איגרת שלמה
10000

האם התגבורת המצרית שנש" לחה לסוריה היתה דרושה לה באמת? האם נוכחותם של חיילים מצריים על ארמיה היא לטובתה של סוריה? אחרי ההתלהבות הראשונה, החלו השבוע חוגים סוריים משמיעים פיקפוקים בני בונות של צעד זה. כמה מהם התלוננו כי המצרים הביאו אתם מנהגים מגונים של שתיית אל-כוהול מופרות ועישון חשיש, נוסף על מחלות נוראות העשויות להדי ביק את אזרחי סוריה. אך ראשי המשטר בדמשק ובקהיר התעלמו מן הביקורת. הם המשיכו לתאר את שיגור התגבורת המצרית כצעד המהפכני והחשוב ביותר, שנעשה בזירה הערבית מזה מאות שנים. בפגישות בציבור, כמועדון נים פוליטיים, בכתבי עת ובעתה נים יומיים נמתחה ביקורת על מדיניותה החדשה של הממשלה.

ברחובות חלב. צילום זה מראה חיילים מצריים מוקפים צעירים סוריים נלהבים, בשעת טיול באחד מרחובות הבירה של צפון סוריה.

במרכז עומדים שני מצרים, חבושי כומתות, אשר השמאלי ביניהם שלוב זרוע עם רביטוראי סורי, לאות אחווה וידידות בין שני העמים.

סיפורו של עתונאי מצרי על חיל המשלוח המצרי ועל הכנות הסורים למלחמה הצבא המצרי בדמשק

החיילים המצריים. "בעמדותיהם", השיבו לו, וגילו לו עובדה מעניינת: "כמה מהם כבר תפסו את מקומם של המומחים הררי-סיים, והם עכשיו מדריכים את החיילים הסורים להשתמש בנשק הסובייטי החדש". במטה סיפרו לו גם על האירגון המוצלח של העברת התגבורת והצבתה בסוריה. "חייל מצרי אמר לי", סיפר העתונאי, "כי כעלותם לאניה, לא ידעו החיילים המצריים לאן הם מפליגים. הירידה על אדמת סוריה היתה אפתעה נעימה ביותר לבני הגילוס. שהרי הם נבחרו להגן על גבול סוריה, שהוא גם גבול מצרים החדש".

"אין שמחה גדולה מזו", סיפר הטוראי מוחמד סלימן, בן כפר מצרי, "מזו שהיתה לנו בראותנו את האושר שכיסה את פני אחינו הסורים, בשעת נחיתתנו. איפה ש' הופענו לחצו את ידינו והתחבקו אתנו".

הרמטכ"ל הסורי, עפיה אל-בורי, לא הסתפק בלחיצת ידיים; הוא נישק כל חייל מצרי שהודמן בדרכו. "זהו היום המאושר ביותר בתולדות העם הערבי", קבעו, "לא היה כמוהו מאז יום הירמוק".

★ ★ ★

סיפור על עריקים

אולם פגישותיו עם חיל המשלוח המצרי לא סיפקו את להטותו העתונאית של קלעני. הוא המשיך לחפש את הסני-סניה הגדולה. לרגע חשב כי ימצא אותה במשרדו של אכרם אל-חוראני, המנהיג ה-שמאלי העומד מאחורי השלטון החדש ב-סוריה, ונתמנה כיושב-ראש בית-הנבחרים. חזרה-המתנה של אל-חוראני היה מלא. ה-עתונאי המצרי הספיק רק לומר, "סלאם עלי-כום", לפני שנאלץ לפנות מקומו לאחרים. כאשר מצא לבסוף קלעני את הסקופ ה-מיוחל, היה זה לגמרי במקרה. "מישהו" סיפר לו, כי בשיא המתיחות על הגבול ה-סורית-תורכית, ערקו חמישה אנשי-צבא תור-כיים, ביניהם תח-קצין, מעמדותיהם באזור עקרין. המפקד הסורי המקומי הסיעם לדמשק. התורכים, כך הצליח העתונאי המצרי לגלות, הכריזו כי ערקו מצבאם, מפני ש-אינם מרוצים מהתפתחות העניינים בתורכיה. "הממשלה שלנו מכינה מלחמה בלתי-מוסרית נגד סוריה", סיפרו, "ואנחנו, כ-מוסלמים וכשכנים, איננו רוצים ללחום בכום". הם אפילו ביקשו לצרפם לצבא הסורי, במקרה של מלחמה עם תורכיה. "עד רגע זה", סיים קלעני, "לא פורסמה ידיעה זו בשום מקום, כי השלטונות הסורי-ריים טרם התליטו אם העריקים הם באמת עריקים, או שמא נשלחו כמרגלים".

20 באוגוסט 1966, יום קרב הירמוק בין צבא ביזנט והצבא המוסלמי, בפיקודו של חאלד הקרב, שהסתיים כעבור חודש, ב-נצחון מוחלט של הצבא המוסלמי, הכריע סופית את גורל האימפריה הביזנטית בחלק זה של המרחב.

הרמטכ"ל מברך. שני משמאל בתמונה זו הוא עפיה אל-בורי, ראש המטה הכללי הסורי. לידו מימין עומד מפקד חיל-המשלוח המצרי. במרכז רוסט קצין מצרי את דברי הרמטכ"ל הסורי, שנישאו לפני החיילים המצריים בזמן רדתם מן האניה בנמל סורי.

בנות חיל. כדי לקדם את פני ההתקפה התורכית התנדב הנוער הסורי ליחידות הגנה, שצוידו בנשק ממחשני הצבא. בצילום: יחידת

כדורגל

ליגה לאומית ו'

חמש דקות בלבד נותרו לסיום המשחק המכריע במשחקי-המבחן לעליה לליגה הלאומית, בין הפועל ירושלים לבין מכבי רחובות. התוצאה היתה 1:0 לטובת הפועל. נראה היה לכל כי המשחק יסתיים בתוצאה זו, שתוציא אמנם את מכבי רחובות ממסגרת הסיכויים לעליה לליגה הלאומית, אך תזרזז את העריכת משחקי-המבחן חודשים בין שלוש קבוצות, בעלות מספר נקודות שווה.

לפתע הצטרף רחמים חנוני, בלם הפועל ירושלים, לשורת החלוצים, הצליח להכניע את שוער מכבי, אנשי ירושלים, שבאו במונייה למשחק בותייה, קפצו כמקומר

נערות-זוהר רוזנשטיין וזרים

תיהם, הריעו בקול. השחקנים חיבקו את רחמים עד זוב דם. אולם מה שאירע זקק אחרי כן הוציא את אנשי הפועל מרתעם. "הרגנו אתי שרלחמים הרביעו כל כך חזק אחרי שהכניס גול", סיפר ברוך בני בנישתי, חלוץ הפועל, אחרי המשחק. "ראיתי את הכדור בא משמאל, שוער מכבי עמד בפניה הימנית של שער, הייתי מטושטש. לא ידעתי מה הולך איתי. ראיתי את הכדור נכנס לי בגול הימנית ומה שהיה אחר כך — לא זכור".

היה זה גול. השער היקר ביותר, שהעלה את הפועל ירושלים לליגה הלאומית. **אוהדים התעלפו.** מאות אוהדי הפועל פרצו למגרש, פתחו בריקודים סוערים ל קצב המילים: "לרגל לאומית! ליגה לאומית!" חלקם נשאו על כפיהם את שחקני ירושלים, כשהגיעו לחדר ההלבשה הרעוע נשמעו לפתע צעקות: "מים!" אחד מאוהדיה של הקבוצה התעלף מרוב התרגשות. שני האוטובוסים הרחובותיים חזרו לערים בדומית אבל. השחקנים התביישו להביט איש בפני רעהו. אולם האומלל ביותר ב משחק היה אדמונד שמילוביץ, כאמן ח פועל חדרה, שנכח במשחק. אחרי השער השני עזב את המגרש, כאשר הגיעו לאוניו השאגת שליו את הבקעת השער השלישי. אוהד ירושלים אחת, שהתעלף גם הוא אחר כך, צעק לעבר שמילוביץ: "תמסור דרישת שלום בחדרה! אנחנו עולים לליגה הלאומית".

אגודות

מצבים לא נעימים

קבוצת הכדורגל של הפועל פתחתה הגיעה בשנה האחרונה למעמד של קבוצת הפאר של ישראל. בעזרת המאמן האנגלי הנרי גיבונס, ובעזרת צוות שחקנים צעירים ומוכשרים, הצליחה הקבוצה להשיג את גביע המדינה, להפוך לקבוצה שמבלעדי שחקניה לא יתכן להרכיב שום נבחרת לאומית ולערוך מסע ארוך ומוצלח לאירופה ול מרחק הרחוק.

כל הסימנים העידו, כי השנה תהיה ה פועל פתחתה אחת המועצמות הרציניות ביותר לאליפות המדינה בכדורגל. אולם מה שהתרחש בקבוצה זו לאחרונה, עלול ל העמיד תהיה זאת בסימן שאלה גדול. **השחקנים קיבלו שיש.** זמן קצר אחרי שחזרה הקבוצה ממסעה הארוך, ה חלו להתגלות בה סימני משבר פנימי ל

נגולות אינן שייכות לענין, ובהן אין ל התחלק. נימק הפועל את עמדתו: "אין לי דונמים, אבל יש לי תרגולות". ההיקש: אנשי היוזמה החופשית מוכנים לחסל את כל צורות הסיקוף, פרט למועילות להם.

★ ★ ★

חזרה לגיבולטר

אחרי הפסקה של 50 שנה, חזר השבוע הסופר **שמואל יוסף עגנון** לכתוב ב אידיש. היתה זאת הקדמה לספרו סיפור פשוט, שתורגם לאידיש בידי אליעזר רו בינשטיין, בליחי ציונים של **יוסף ברגנר**. המשורר **זלמן שניאור** הסביר בחוג מכרים מדוע הוא מעדיף להיות בחוץ-לארץ: כשהוא הולך ברחוב בישראל

עולים לירושלים

ביום ראשון האחרון נראה שר החינוך והתרבות **זלמן (זואמה) ארן**, כשהוא נוסע מתל-אביב לירושלים במכוניתו הרשי מית, יושב על-יד הנהג ואילו אשתו **קדריה ארן**, שהיא גם סגן מזכיר הכנסת והנהגת לעלות מדי יום ראשון לירושלים, נסעה כטרמפיסטית, במושב האחורי. . . . מיר אחרי מכוניתו של ארן נראתה אצה בכביש ירושלים מכוניתו האסורה של שר הפש טרה **בכור שלום שימירית**, כשגם היא יושב ליד הנהג, ואילו המושב האחורי היה ריק. . . . אגב, בקשר לכך, מעניין לציין כי שרת החוק **גלדור מאיר** ניהגת דרך קבע למלא את מכוניתה בחיילים טרמפיסטים, כל פעם שהיא נוסעת בין תל אביב וירושלים. לפעמים היא אף אוספת יותר מן המספר המותר לפי החוק. . . . ש עות מעטות לפני הופעתו של **חייק יעקב** חזן בחיכות המדיני בשם מפ"ם, נראה מחייב ממסר העמק כשהוא ממתיק טוד עם שני חבריו לטיעה, **מאיר יערי** ו **יעקב ריפתין**, במסעדה קטנה בלב עולם המסחר של תל-אביב, ברחוב הרצל. . . . מ דיניות פועלות אחרת נקבעה השבוע גם היא בבית-קפה. עם שובה של **חייק מקי אסתר וידנסקה** מכיקורה בברית-המור עצות, היא חידשה את ישיבותיה השבועיות עם **חייק מקי** אחר, **משה סנה**, בקפה תכלת התל-אביבי. . . . סימני ההתרחות בין משרד ראש הממשלה לבין משרד הדואר, על בית השידור החדש, התגלו בשעה הסכס החגיגי של חנוכת המשרד. כאשר התברר כי אורח הכבוד מספר אחד, שר הדואר **יוסף בורג**, יאחר להופיע בכמה דקות, הוזרו מנהל משרד ראש הממשלה **מדי קולק** והציע: "איראשר לחכות יו תר, נתחילו" אך לפני שהספיקו להתחיל, הפיע השר המתחרה.

★ ★ ★

סנדוויץ' ממוסקבה

במסיבה המפוארת שהתקיימה בשגרירות הסובייטית ברמת-גן, לכבוד יום-השנה ה-40 של מהפכת-אוקטובר (שהתחוללה בחודש נובמבר), הצטופפו מיטב אנשי המדינה ו הרוז מסביב לשולחן אדיר, עמוס כל טוב, שהשתרע מתחת לתמונות המרשל קלימנטי ורוזשילוב וניקיסה כרושצ'וב. בנסותו למ צוא הסבר להתלהבות גסטרונומית זו, מצא העיתונאי **אמיר אופנר**, כתב העתון ה אמריקאי כריסטיאן סיאנס מוניטור, נימוק לאומי משכנע: ככל שיגדל התקציב הסוב ייטי למסיבת דיפלומטית בישראל, כך יק טן התקציב למשלוח נשק סובייטי למצרים. קבע אופנר: "כל סנדוויץ' שנאכל כאן, פירושו כדור אחד פחות על צבא המצ רי". . . . כשהפרעו מטורות-גשם קלים ל אותה מסיבה, העיר הפרשן הצבאי ד"ר **ישראל בר**, בצדק: "מי שרוצה שלא ירד גשם ביום-השנה של המהפכה, שלא יחולל מהפכה בחודש נובמבר". . . . בויכוח שהתנהל באותו ערב מטעם הציונים הכלליים על חוק ההדרים המוצע, השחה עורך-הדיון **חיים לובינסקי** את אנשי היוזמה הפרטית לפועל פתח-תקחאי קומר ניסטי, שורש כי מעבדיו יתחלק עמו בכל נכסיו, לדרישת הפרדסן, הסכים הפועל לתת מצדו את מחצית רכושו למעבדי. "כמה דונמים יש לך?" שאל המעבד, ונענה כי אין לפעל אף דונם אחד. אך כששאל "כמה תרגולות יש לך?" טען הפועל כי התר

חדש!

פילוט "רויאל" Pilot "Royal"

תמורה מלאה לכסף.

7 מנורות קליטה מושלמת

Pilot NEW-YORK-LONDON

הוצאת ספרים אחיאסף בע"מ ירושלים

בן-יהודה 36

כבר הופיע הספר

העיקר

שיהיה שמח!!!

מאת **שבח וים**

בעריכת אמנון אחינעמי ומצוירי בידי דני.

"לקחנו את הרעיונות המשוגעים ביותר ועשינו מהם ספר שמיו לנהל מסבות עלילות."

יש כאן מכל זן ומכל מין, לכל הרמות (ו,אפילו רמות השבים) לכל טעם ולכל גיל. 2000 חידות וכ-100 "פנטזים" למסיבות נשפיות וערבי הוי".

כל המשחקים שבספר נוסו למעשה לפני קהל והצליחו.

המחיר 3.300 ל"י

עד 1.1.58 רק 3.00 ל"י

להשיג אצל כל מוכרי הספרים בארץ.

גם הנך יכול זאת!

רק טרם נסית. וזה כל כך פשוט. ברנר נותן הוראות שימוש לכל קונה מצלמה. תתפלא באיזו מהירות וקלות תהיה לצלם-חובב.

פוטו-ברנר

חיפה, רחוב החלוק 20

פורמיקה

הגיעה פורמיקה בכל הצבעים, במיוחד פסטלים וצבע עץ טבעי. נוכומוסמ, ת"א. וולססון 13, פנת הרצל.

צחוק ומצב רוח! חיום ב'

גמד

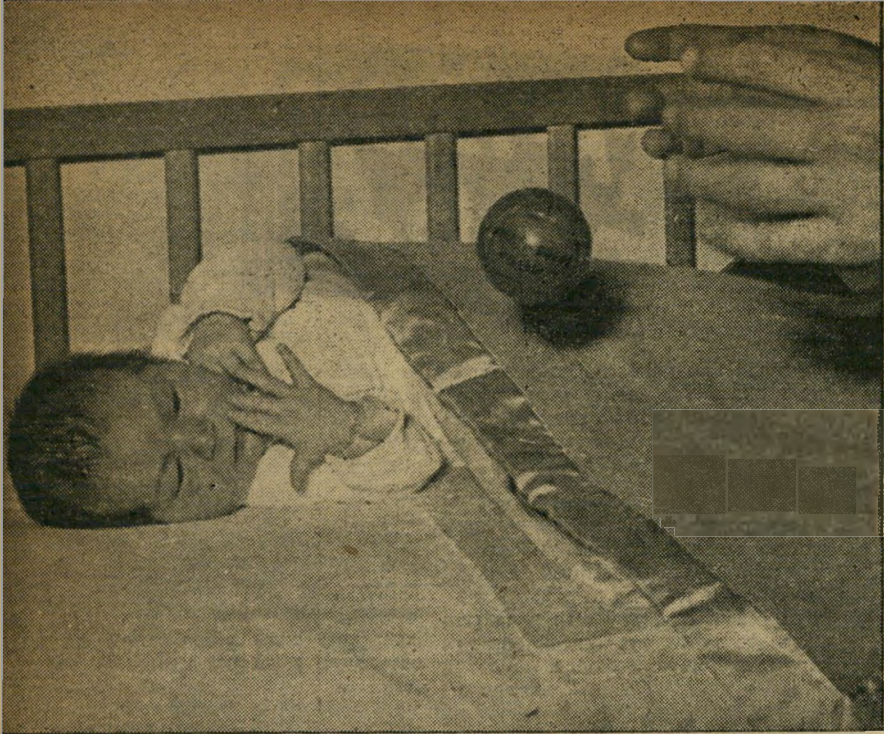
ח מ ש - ח מ ש

עשרות קריקטורות

64 עמודים

פסוקי השבוע

- **דוד בן-גוריון**, כאשר הדיעו לו כי מזכירו הצבאי נחמיה ארגוב התאבד: "אילו הייתי בריא, זה לא היה קורה".
- **מזכיר-מפא"י ד"ר גורא יוספפל**, בשיחה פרטית: "אין זכות-קיום למפלגה הפרוגרסיבית. היא משתרבת בין הרגליים".
- **שר הדואר ד"ר יוסף בורג**, בעת חנוכת בית השידור הישראלי לשפה הערבית: "מעשה יהיו הערבים ראויים לשם בני ישמעאל, כי זה יהיה קיצור של "שמעו" ו"ישראל".
- **מנהיג הצ"כ יוסף פולין** באסיפת-עם בנהריה: "אנחנו הכנסנו את האנגלים לאקזי-ישראל, ואנחנו הוצאנו אותם. אולם לגבי הרוסים המצב שונה. האמריקאים הכניסו אותם למורת התיכון, ולא אנחנו נוציא אותם".
- **פרופסור מרטין בובר**: "איני גורס את שיטת אפלטון, לפיה או על הפילוסופים להיות השולטים או שהשולטים יהיו פילוסופים. לדעתי עלולים הפילוסופים לחול להיות פילוסופים ברע שהם שולטים, ואילו השולטים יחדלו להיות שולטים ברע שיחזילו לעסוק בפילוסופיה".
- **ארנסט ברבש, עורך העתון "אמריקן זיוניסט"**, במאמר תחת הכותרת "אדם או אליל": "מה שאיראשר להבין בכל פרשת פולחן האישיות של בן-גוריון, הוא כי חסידיו אינם מרשים כל ביקורת נגדו, בהיותם סבורים כי ביקורת נגד ביגיי כמה כביקורת נגד כל עם ישראל".

גלזר עוד יבעם לשער, בעוד 30 שנה! להיות אבא - זה לא משחק

מאת שייע גלזר

רפני שבוע בדיוק עברו כמה חיליים וקצינים עליי בית החולים לילדות בקריה. הם לא יכלו לעצור את השתוממותם למראה המספר הרב של כדורגלנים שעמדו בכניסה, שאלו: "מה זה גולד כדור?" לא שמעתי עוד שכדורים גולדים בבית חולים, אבל דבר אחד אני יכול להבטיח לכם, כדורגלנים כן גולדים בבית חולים. ואתם יכולים לסמוך עליי, יש לי נסיון. הרי סוף סוף נעשיתי אבא לפני שבועיים.

אייך נעשים לאבא, זה אני לא צריך לספר לכם, יש מספיק ספרים על הנושא הזה. אבל האם שמעתם פעם שיצא איזה ספר איך להיות אבא לכדורגלן? חוסר ספר שר מושי כזה הוא בטח הגורם שמעט לכל הכדורגלנים בארץ יש ילד ת ולא ילדים. חוץ מלחודורוב, שיש לו שלושה בנים. כל אלה שרצו להרגיז אותי אמרו לי: "גם לך תהיה ילדה". כל כך הרבה אמרו לי את זה, שהתחלתי לקחת בחשבון את האפשרות שתהיה לי גם כן איזה בת, וי הכנתי עם אשתי שני שמות אפשריים. לי ילדה - אודליה, מלשון אודיה לה, ולילד - עדי. טוב שלא היתה בת, היינו שוברים את השיניים איך לקרוא לה. אחד היה קרא לה הודי, אחד הודו ולא היינו יוצאים מזה. עדי זה שם קל לבטא.

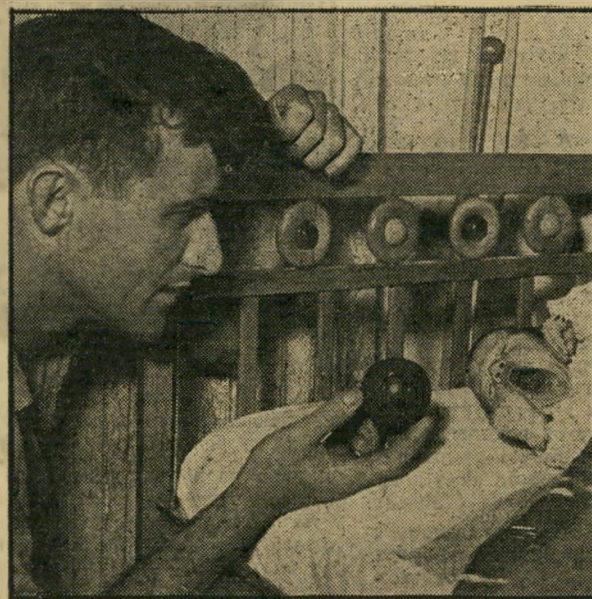
הידיעה התפשטה כל כך מהר, עד שיר מים לפני הולדת הבן כבר קיבלתי מכתב ברכה מהילד משה לפני בקיבוץ דברת, ליד עפולה, בו הוא כתב: "ביקרתי בתל אביב אבל לא זכרתי שאתה גר בתל אביב. הייתי אצל החבר שלי ושנינו עשינו עשר פונגים, אבל הם לא הצליחו דעוף, אז קילקלנו אותם. שלום לך, לאשתך ולבנך."

היריבים הביאו מתנות

שבוע שלם הייתי פריד. עשיתי את ההכנות הדרושות לברית. מה שכולם עושים במקרים כאלה. כל המשפחה התגייסה לעזור במבצע, כך שביום השביעי הולדת הגבר הצעיר יכולתי בשקט לעלות לשחק נגד מכבי יפו, במשחק על גביע תל אביב. רק עלינו למגרש, ראיתי פתאום שכל

כל הארץ יודעת

באותו יום שבת לפני שבועיים הייתי צריך לנעול את נעלי הכדורגל שלי, ולנסוע עם מכבי תל אביב לחיפה לשחק נגד מכבי חיפה. רק ברגע האחרון התברר לי שאני עשוי לקל את הידיעה שהייתי אבא בדיוק לפני שארצה להכניס גול, וזה

התנגדותו של עדי גלזר לאימון לובשת צורה עקבנית, שעה שהוא פורץ בבכי קולני למראה הכדור. מטרונותו של חירוש חציר לשחק בכדור. שייע עומד משתומם

פנינה גלזר, אמו של עדי, משיגה על בנה, שעה ששייע מנסה באמצעות אצבעו לשכנע את הקטן לגלות יותר פעילות. עדי לא גילה התלהבות יתרה לכדורגל.

אבא

הופסק. התברר כי רצבי ראה את חלדי אשם כהחזרתו לארץ. גמל לו כפנס הגון בעינו. גם שאר שחקני הקבוצה, שלא נכנסו לי הסגר, התהלכו ממורמרים וזועפים. הסיבה לכך היא חמירת. כאשר יצאו הכדורגלנים למסע בעובם מקימות עבודה קבועים, הובי טח להם כי מלבד דמיהבים במסע עקב כל אחד מהם פיצוי מלא על כל יום עבודה שאיבד. אולם עקב המסע הסתכנה חפונת פתחתקוה בחשבונות כספיים, וכל אחד מהשחקנים קיבל שליש מהסכום שהוכנס.

ראשונה פרשו ממנה שלושה שחקנים, שאם כי אינם שחקני מפתח, הרי פרישתם תקטין את הפוטנציאל של הקבוצה. אבשלום רצבי, וציירי, שהוחזרו באמצע המסע לארץ מ קופנהאגן, הרגישו את עצמם מקופחים, נכנסו להסגר. אשר וליקוביץ, שלא שותף במסע, עבר להפועל חיפה. הפורשים לא התמקדו בהסגר. באימון שי נערך בשבוע שעבר, בא רצבי למגרש חי פועל, ומבלי לומר דבר ניגש לבירי חלדי, הנחית לו מכה אדירה בפרצופו. האימון

כדור ראשון

עדי גלזר, בנו הבכור של שייע גלזר, מקבל במלאות לו שבועיים ימים אימון כדורגל ראשון מידי אביו. הכדור הקטן, יד, הוא מזכרת ממשחקי הגביע העלמי בכדורגל בגרמניה.

בקרית הם בולגרים ואוהדים של מכבי יפו ומכירים אותו. הבקיה שעמדה לפני באותו שבוע היתה איך להזמין את האורחים לברית. יש לי כל כך הרבה מכירים ואוהדים, שאם הייתי שולח הזמנות אישיות הייתי פושט את הי רגל. בהתחלה חשבתי להודיע ברמקול לפני המשחק שהיה בשבת בפה, ולהזמין את כל הנוכחים. אבל הם היו באמת יכולים לבוא. כתבתי מודעה בעתון, שכל מי שי מכיר אותי יכול לבוא. ידעתי שמה שי קוראים בעתונים שוכחים תיכף, וכך היה.

גול בשבילי, גול בשבילך

שייע מעתי שאיזה תיאטרון סמבטיון הכנים לתכנית שלו הצגה על "שייע גלזר עיף". זה דבר רגיל, שמנצלים את השם הפופולרי כדי לעשות עסקים. אבל אם הם חושבים שבאמת אני עיף, חבל שי לא היו בברית המילה של בני. היו שם אורחים מכל המינים: כדורגלנים, חברי התאחדות והנהלה, וגם ראו קצת את המשפחה. אני בעצמי הלכתי לבוש בחליפה, כמו איזה חבר הנהלה. אני לא יכול בדיוק להסביר מה שהולך בברית, מפני שמשתתפים בחגיגה כל כך הרבה אנשים ויש כל כך הרבה תפקידים, יותר משקבוצת כדורגל. את התינוק המסכן מע בירים מיד ליד כאילו היה כדור, ואת בעל המקצוע עצמו, זאת אומרת אותי, שר כחים בצד.

ראיתי רק שנותנים לתינוק לשות כל הזמן יין, הם שכחו כנראה שלשחקן כדורגל אסור להשתכר. העליתי גם כמה עסקני כדורגל להיות סנדקים רורביים של הילד. והחברה אמרו לי שכאשר אלוף-ימנה שמאל סוחר, מרכיב הנבחרת, החזיק את הילד, הבטיח לו להכניס אותו בהרכב. רגע אחרי שגומרים עם התינוק, כולם שוכחים בכלל שהוא היה ומתחילים לשתות ולאכול. חבל שלא באתם נשאר המון. זהו אחרי גמר השמחה מתחילים מחדש החיים האפורים. צריכים להחזיר את הילד הביתה ולהתחיל לגול כדורגלן, וזה לא כל כך קל. מפני שהתינוק לא מבין עוד מה זה כדורגל ולא כל כך מתלהב מזה. אי אפשר לקחת אותו עדיין למשחקים, אש תי אומרת שהוא יכול להתקרר. אבל האבא ממשיך לשחק כדורגל. שבת אחרי הברית כבר שיחקתי שוב עם קבוצתי נגד ביתר תל אביב, אותם ניצחנו בתוצאה 2:1. ר שניים מתוך החמישה הבקעתי אני בעצמי - אחד בשבילי ואחד בשביל עדי. עדי שיבוא הזמן והוא יבקיע את השערים - אחד בשבילי ואחד בשבילי.

המשבר הכספי, שיפתר תוך זמן קצר, לא היה חמור כמו איומים של כמה כדור רגלנים, שחששו לכספם, כי הם יגלו פרטים בלתי ידועים ולא כל כך נעימים על המסע.

למרות ההסגר, שיחק. מתוך פס פוטי הכדורגלנים הממורמרים הסתבר כי אליועו שפיגל, מאמן הקבוצה שהצטרף אליה רק לאחרונה, אחרי שעזב את מכבי פתחתקוה, הנמצא עדיין בהסגר, השתתף בכמה ממשחקי הקבוצה.

על כל כדורגלן הנכנס להסגר, עקב הי עברתו מקבוצה לקבוצה, מוטל איסור חמור להשתתף בכל משחק שהוא. בארץ או מ חוצה לה. בהשתתפו במשחקי הפועל, הפר שפיגל חוק כדורגל בינלאומי. הוא לא עשה זאת על דעת עצמו, אלא בדיעת הקבוצה ומנהלה, וגם של עתונאי-הספורט שליחה את הקבוצה והשתתף בקשר ההשתתף. אם יגלו השחקנים את מה שהם יודעים על המסע, ימצא הפועל פתחתקוה במצב בלתי נעים.

אכתיוק ארותי

עתה, משהעריבים מתמשכים והספרות ה' עברית החדשה היא מה שהיא, אפשר פשוט ליהנות מקריאת האליקטורפיה. לא הרחקתי עדיין לכת, אולם כבר הספקתי להיווכח כי אג, למשל, הוא שמש של נחלים קטנים רבים באירופה. אני אישית אינני משתגעת ביותר אחרי העובדה שנחלים כה רבים נקראים אג. החיים קשים גם בלדי זאת.

★ ★ ★

דת, פיה, וקיקרו

אם משפטים רומיים עושים עליך רושם, הרי ש(1049/98), הוא בדיוק מה שהרופא רשם בשבילך.

... תמיד קסם לי מדורג הקסן. תמיד שאפתי להשיג באמצעותו כתובת של איוו נערה משכילה ובעלת חן, אך לא רציתי לערוב מין בשאינו מינו: לימודים עם נע' רות. עתה, עם הסיום וההכתרה, ממלא אני את גרתי. יוצא אני כעת מוכתר בכתב תפארת של 'רוק' לאמנות' או, בוגר אוני' ברסיטה. רבים הדברים אותם למדתי וחקרתי, ורבות השפות אותן רכשתי במשך לימודי. ירוצה הייתי להתכתב עם נערה בעלת מוח פתוח שתמצא עניין ותועלת בעבודתי. אין זה חשוב במה עוסקת היא ומה שטח ה' עניינותה. מעיד עלי שגם עלי חלים דבריו של קיקרו בנואמו הגדול (I 921):

"Omnes artes quae ad humanitatem pertinent habent quoddam commune vinculum et quasi cognitione quadam inter se continentur."

(את רוצה לומר לי שאינך מבינה את זה?) "אך עליה למצוא עניין בחקירת הדת. הפסוק מדבר: דת בכלל, ולא דוקא היהדות. אך אין להסיק מכאן שעליה להיות דתית. החוקר פיל אינו מוכרח להיות פיל..."

"מקום מגורי — ירושלים. אך הצמצום הגיאוגרפי הזה אינו מוטל ואינו הכרחי לגבי אחרים. כדור הארץ משותף לכולם. אך קיים צמצום אנטומי וביולוגי: הגובה צריך להיות בינוני, והגיל לא למעלה מ-21. חמורה? רצוי, אך העיקר שתישא משהו על כתפיה! אשר להופעת? מדוע שאהיה אני המתרברב?"

★ ★ ★

אין דהן משיכה

לא, הן אינן רוצות לספר שהן יסות, אך מדוע מתעקשות הן לפרט, כל אחת לחוד וכולן ביחד, את גובהן המדויק ולציין את צבע שערן? (1049/99) שלושות בנות 16-17, רוצות שהכותבים אליהן לא יהיו למעלה מגיל 18. כרגע, אומרות הן, הינן יושבות בית, כי זה לא כבר עזבו את התנועה ו... אין לנו משיכה לחברה סלוגנית. הן מעדיפות כי שלוש הנערות שיכתבו להן יהיו חברים, יקבלו גם מכתבו של בורד.

★ ★ ★

פסעשורה קטנה וחמודה, אל גבר שהיה כנראה הבוס שלה או משהו כזה: "איוו אשה נחמדה יש לך. יש לה עיניים כל כך פיצפונות!"

★ ★ ★

מן העיר אל הכפר

הרשינה לי להציג בפניכן את (1049/100): "... הנני בן 23, גובהי 1.75 מטר, עובד בבית-ספר כמורה ומנהל באחד ממושביו הדרום, כי חוזר בערבי שבתות וחגים לתל אביב, בה אני גר. הנני בחור שקט וצנוע, אשר עובתי מרצוני הטוב את החיים הקלים והשאננים שבעיר הגדולה וירדתי דרומה, כדי לחנך את הדור הצעיר שבין העולים החדשים לאזרחים טובים במדינה. ... אמנם אין זה מהדברים הקלים ב' מאה ה-20, לגור בכתה בה אתה מלמד — מחוסר דיוור מתאים — בלי חשמל, מים וקרח. אך יש לי סיפוק רב מעבודתי והנני מתעלם לגמרי מהבעיות האישיות השונות המעיקות עלי מאד.

"עקב זה שאני עסוק מאד במושב, אינני יכול להתנות באמצע השבוע לחיפוש אחר חברה מתאימה. נוסף לכך אינני יודע אם אתאים למסגרת של חיי חברה, כי בשנים

האחרונות התנוזתי לגמרי מחיי חברה והת' מסרתי רק ללימודים, והודות להם הגעתי עד הלום. לכן חושבני שהכי טוב היה, למעני, אילו הייתי מוצא נערה אשר תשאף גם היא להגיע לאותן מסרות.

ובכן: גילה שלא יעלה על 20, תל אביבית או דרומה ממנה, שיכת למקצוע ההוראה או מתעדת להשתייך. מעוניינת בספרות, אמנות, מדע וספורט, חובבת ל' טייל ולבקר הרבה בתיאטרון ובקולנוע, ואח' רון אחרון חביב, המעוניינת להרצות בכתב, לשוחח ולהתחכח בעל פה על כל הדברים הללו, וכן בתקופה יותר מאוחרת להשתתף בהמתשתם."

★ ★ ★

בת או לא בת?

אפילו את יכולה לכתוב אל (1049/101). היא תענה לך, למה שהיא משתגעת לכתוב מכתבים. היא מוכנה לכתוב על כל נושא.

נערת השבוע

הנערה היפה ביותר בלהקת זאן באביליה היא ליו פיני, בלונדית ירוקת-עין בת 19. היא דקה, אורירית, ביישנית ומקסימה, מפ' ריכה את כל האגדות על הפאריטיות.

ליו, בת שישיית למשפחה בת שבעה יל' דים, הגיעה לפאריס ממנופלייה בדרום צרפת, רק לפני שנתיים. כמו את שאר רקדניה, גילה באביליה את ליו בבית-ספר לבאלט, צירף אותה ללהקתו. ליו, שפניה נקיים מכל איפור, מלבד על הבמה, עוסקת בעיקר בבאלט הקלאסי.

"היינו במקומות רבים", אומרת היא בקול קסיפתי עדין. "אך בשום מקום לא הרגשנו יפה כל כך כמו בירשדאל. האנשים כאן מסבירי-פנים וחמימים יותר מכל מקום בעו' לס. פשוט נדהמנו למראה המספר הרב כל כך של נערות יפות בארץ". אומרת היא, באדיבות קונסנינסמלית אופיינית. כעבור רגע היא מוסיפה: "הילוכן אולי איננו מושלם..."

את העובדה שהיא דוברת מלים עבריות כ"לילה טוב", "אני אוהבת אותך", "להל' ראות", יש לזקוף לזכותו של יעקב (ג'וקי) ארקי. השניים מאוהבים זה בזה, משתוללים שלא לחשוב על 26 בנובמבר, בו תעזוב הלהקה את הארץ.

היא בת 17 ונשמעת כך, גבוהה למדי, אר' הבת לסילי, לרקוד (סלונים בעיקר), לשחות וגם סתם להתחכח ולפססס. סוף סוף בת או לא בת?"

אם אתה תענה לה, אז דע לך שעליך להיות גבוה ולא טיפש ואם את, לא חשוב. "נו רותי", מסיימת היא. "אמרתי שיהיה זה שיגרתי ורגיל, ואתך הסליחה". מה נותן לה לחשוב שבאמת אסלח?

★ ★ ★

מי אמר שלרוטיות אין חוש הומור? ד"ר אלזה מסביץ, מדענית חלל סובייטית, בת 32, הגיעה לשדה התעופה להיבדוק, פאריס, בדור' למוסקבה, מן הקונגרס האסטרונומי הבינלאומי בברצלונה, כשעל ראשה מתנוסס כובע שהיא מכנה ספוטניק. יה אללה!

★ ★ ★

מוסיקה ופוציאליזם

(1049/102) הוא בן משק, המספר כי קיבל את ההחלטה הקיצוני כדבר המובן מאליו. מ' שום שלא הכיר צורת חיים אחרת וגם לא הרגיש כל צורך להתעניין בכך. לפני שבועות מספר, כאשר השתחרר מחיל הצנחנים ונשלח לעזור למשק צעיר, החל להרגיש שיעמום ולהרהר. הוא איננו מבין, למשל, כיצד יכולים בני אדם לחיות בעיר, מהו ההחל' של בן העיר וכיצד בכלל אפשר ליהנות מריקוד סלוני. לכן רוצה הוא להתכתב עם נערה עירונית חמודה שתספר לו הכל אר' דות זה. הוא מצדו מוכן להראות לה את כל הארץ, מחוץ לתחומי הכרך.

הוא גבוה, בלונדי וכחול-עין. "מסוגל להתחכח על כל נושא גרש כגון: מוסיקה, ספורט, טיולים, בתוספת מתמטיקה וסוצי' אליזם", מה שרק מחזק את ההנחה שלמ' רות היותו קיבוצניק וצנחן בעבר, הריהו ככל האדם.

★ ★ ★

היה זה בצהרי יום, בשבוע שעבר, על מדרכת כסית, לעיני יושביה המשועממים, נעצרה קבוצת נערות בנות 16-15, כשבראשה אשה בלונדית (מובהרת). "אתן רואות", הורתה להן באצבעה בחניגיות, "זוהי כסית. משכן האמנים שבונדאי שמעתן עליו. כאן נמצאים רוב האמנים, התמונה שם בפנים — אתן רואות אותה? יש שם בית. הבית מסמל את כסית, שהוא ביתם של האמנים. הבית מסמל שכל האמנים הם משפחה אחת גדולה. ושם — אם אתן רואות — מצויירים כל מיני אמנים עם כלי האמנות המיוחדים של' הם. צייר את זה צייר טוב. יש לו סגנון מיוחד. אתן מבינות?"

הבנות, תלמידות בית-ספר אורט לתפירה, הבינו.

אני כבר מוכנה להאמין שיוסקוביץ מנגן על צ'לו, אך יכולים אתם לשמוע את צליל' ליו של הכסא עליו נרדם חצקל איש-כסית?

★ ★ ★

ברנשים וחתיותות

מקאראקאס, ונצואלה, שנדמה לי שפתחת שם מושבה (1049/103):

"אנחנו כאן 3 חברים, קוראים קבועים של העולם הזה ביחוד של המדור מכתבים לרות, מבקשים מאתך שתקשרי אותנו עם 3 חתיותות. דוברי עברית שלשתנו, כולנו גבו' הים, בעלי מכונית ונוסף על כך אנו באים לארץ בעוד כמה חודשים, לצבא. מתכוונים לבוא לארץ עם מכונית או אופנועים. מבק' שים להתכתב עם 3 בחורות בגיל 16-17 שתהבנה ים ולעשות טיולים במכונית או באופנוע, לא חשוב אם יפות או לא העיקר נחמדות.

"שבמכתביהן תכתבנה לנו על הארץ ואין היא. כולנו למדנו עברית בבית-הספר העברי בקאראקאס."

★ ★ ★

שום דבר לא מדכא אותי יותר מאשר ספר על כיצד להיות מאושרים. עליך לומר לעצמך, חוזר ואומר: "אני מאושרת מאד מאד", "לעזאזל עם הפחד!" או "אם אינך מצליחה, נסי משהו אחר."

הדברים אמורים בשעת משברים קשים. כשאת נקראת, למשל, באופן פתאומי אל הבוס או כשבעלך מתעסק עם בלונדית. בהו' קוטרפוקט זה את הופכת בן לילה לתערובת של גריטה גארבו, סרילין מונרו ומיליונרית מטכסאס.

לעומת זאת, מזמן את הרגשתי את עצמי מאושרת כל כך כמו אחרי שנמרתי את האידיוט לזוטסטיבסקי.

הווי

מורה מוסמך

ב חיפה, הגיש פורץ לשעבר, שריצה חמש שנים בבית-הסוהר, בקשה למשטרה להחזיר לו את כלי הפריצה המשוכללים שהוחרמו בעת מאסרו, כדי שיעזרו לו להדריך תלמידים במוסד נוער, בו הוא עובד כמורה למלאכת-יד.

★ ★ ★

עוד "ש"

ב תל-אביב, הבחין אורח בדמות מיס' תורית העוקבת אחריה, הודיע על כך לשוטר, שגילה כי העוקב אינו אלא איש האגודה למניעת תאונות דרכים. המחפש אז רחים וזירים כדי להעניק להם אות-הצטיינות.

★ ★ ★

שיטה עיוורת

ב קרית מוצקין, יצא עיור עם כלב מאומן, כדי לבחון בפעם הראשונה את כושר הנחייתו, ביקש להובילו לקיוסק, נגרר אחרי הכלב, כשזה התפרע למראה חתול, הגיע בכל זאת לקיוסק, אחרי שהתברר כי החתול שיכת לבעל אותו הקיוסק.

★ ★ ★

פתח פה לשטן

ב חדרה, עלה נהג על אי תנועה, נחבל בגופו, הובא לבית-חולים, שם הסביר כי מיהר לפגישה עם נערה, חשש פן תחשוב שנפגע בתאונת דרכים אם יבושש לבוא.

★ ★ ★

הוא מת עליה

ב ירושלים, שלח יצחק אלון (25) מכתב לאשתו בשם צה"ל, בו הודיע לה כי נהרג בפעולה צבאית, הסביר כי רצה להח' זיר באמצעי זה את לב אשתו אליו, אחרי שרצתה להתגרש ממנו.

★ ★ ★

אל תעשה לרעך

ב ירושלים, דן שופט שלום נהגים בלתי זהירים, פסק להם קנסות, יצא לנסוע לביתו, נעצר עלידי שוטר תנועה, הועמד לדין באשמת נהיגה בלתי זהירה.

★ ★ ★

שרה בוטר

ב תל-רעים, נגררה עצלת כותנה עלידי טרקטור למקום הריכוז, גולקה מוזיק שנפלט מהטרקטור, הוסעה במהירות אל ברו מים, השאירה מאחוריה פס אש, ש' הבעיר שדה תירס יבש.

★ ★ ★

הלחי השניה

ב רחובות, אחרי שרחל סעדו לא יכלה למצוא סידור עבור ששת ילדיה, סטרה לעובדת סוציאלית על לחיה, גידונה לחודש מאסר, בו יסודרו הילדים במחלקה הסוצי' אליה עד תום המאסר.

★ ★ ★

פצצת זמן

ב יפו, התלונה ערביה בת 21, יום אחרי נשואיה, כי אביה בן 64-אנס אותה לפני שנתיים וחצי, הסבירה כי הגישה את התלונה באיחור, משום שרצתה קודם להת' חתן.

★ ★ ★

מרבד הקסמים

ב תל-אביב, הובא יוסף-דבי (30) לבית המשפט באשמת גניבת מרבד, הודיע לשופט שאם לא ישלח אותו לבית-הסוהר, יתאבד, כי אין לו מה לאכול.

★ ★ ★

עניין מת

ב תל-אביב, הורה היועץ המשפטי להפ' סיק את הפעולות המשפטיות נגד החב' רה הכלכלית עומר, אחרי ששני עורכי-הדין שסיפלו בעבר בפרשה זו, הן מצד התביעה והן מצד ההגנה, נפטרו בינתיים.

המעשנים קבעו:

סרטים

האיש בעל אלה הדמויות (חזן, תל-אביב: ארצות-הברית) היא ביאוגרפיה הולית בודית של שחקן הסרט האילם המפורסם לון שאני. הממוחק בכשרונו רב על-ידי גייסם קבני, בניגוד למה שנהוגת הוליווד לקשות מביאוגרפיות של שחקנים, מוושגת תולדות חייו של השחקן, שמת בגיל 47 — ביום בו נולד הסרט המדבר — בצורה אנושית, חסרת המתקה והאלהה, המנצלת רק קצת יותר על המידה את הנקודות הסטימנטליות בחיי השחקן.

אחרי שיחזור קצו של חקופת דלות
של שאני עם הוריו החרשים אילמים, מוֹדֵ
עַה שאני עָד הַבּוֹ קוֹמִיקָאִי וְרַקְדָּן הַבְּחֻצוֹת
זְרוּרוֹת, הַנֶּחֱמֵס לִפְסֵל לִדְרֹךְ לַהֲצַלְחָה.
הַצְרוֹת בַּחַיִּי מִתְחִילוֹת כְּשֶׁאֲשֹׁתוֹ (דוֹרוֹתִי
מִלּוֹן), הַמוֹעֲזָה מֵהַגִּילּוֹי שְׁהוֹרִי חֲרָשִׁים
אִלִּימִם, חֹשֶׁשֶׁת כִּי בְנֵה יִהְיֶה אִף הוּא
כְּמוֹהֵם, יוֹלֵדֵת אוֹתוֹ בִּי רִצּוֹן, הַשְׁוֹאִי
נִהְרָסִים, כְּשֶׁהֶאֱשֵׁה מִנְסָה לַמְצוֹא לֵה קִרְיִירָה
מִשְׁלֵה כּוֹמֵרָה, וְשֶׁאֲנִי נוֹשֵׂא לוֹ לֵאשֶׁה נְעוּרֵת־
מִקְהֵלֶה (בִּין קִרְרִי),
כֹּאשֶׁר גִּלְד הֶבֶן, אוֹתוֹ מִגְלִמֵּם בִּסְרֵס

כאשר גדל הבן, אותו מגלמים בסרט

שְׁרוּשָׁה יְמֵי אֲהֻבָּה. בעודם במיטה מתחילים בני הזוג לחשוש שמא יתאבדו — חס וחלילה — אחד בשניה. כדי למנוע אסון זה הם נפרדים, אחרי שהזמינו לחדרם — כשהם שוכבים ערומים במיטה — עוברי אורח פילוסוף. עד כאן חלקו המתקבל על הדעת של הסרט.

הפקיד הצעיר הבורח מנסה לשכוח את אהבתו בעבודה גופנית במחנה בנין סכרים, מסתכן בסכנות טיפוסיות של קרבות סכרי גנים, נוסח מרד הנעורים. הוא מציל את המפעל משטון כשהוא מופצץ דינמיט את אחד הסכרים, מוצא לבסוף את יצורו הקונסטרוקטיבי בחיים — עבודה בחברת חבלה והריסה. ברצו זה, כשמצא את עצמו, מותר לו לאהוב — אולם רק לשלושה ימים, עד לנסיעתו לאוסטרליה.

הוא מבלה שוב במיטת הנ
ערה שגשג ברכבה, שם היא
מזמינה פסוק מחוכם אחד:
"כמה נפלא היה העולם, אילו
ידעו כל האוהבים כי נותרו
להם רק שלושה ימי אהבה."
כנראה שפסוק זה משכנע את
הגבר הצעיר, המחליט להתקשר
לצמיחות לנוער המשונה.
לגבי הנתינת לצפות בדרך
כלל מסרטים שחורים, שהוכיחו
את עצמם בעבר כבעלי רמה
אמנותית גבוהה, זהו סרט מ
אכזב. הוא עלול, לכל היותר,
לעורר בלב צופיו הגבריים את
הרעיון שכאי לנסוע לשחיה.

זהב מזבל

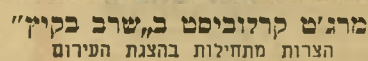
שני סרטונים ישראלים חד-
שימי, שהעלו השבוע על מסכי
הארץ, משמשים הוכחה ניצחת
— לכל אלה הטוענים שאין
בארץ כוחות המסוגלים לייצר
סרטים טובים — כי בקצת
מאמץ ומחשבה, ניתן ליצר
לפחות סרטונים טובים.

סיני הוא סרטון שנוצר בשיתוף פעולה משותף המחקר של האוניברסיטה העברית לחצייהאי, בתקופה בה היה שיר לזכות ישראל השלישית. זהו סרט תודותי עליה, המורכב מצילומים בודדים, צילומים אוויר ומסרטה של תקורות המשחת. הוא מגלה לצופה הישראלי, אפילו זהותה, לבקר בסני, ארץ חדשה לאינודעה, בתילב בנופה. החלק הסוב ביותר בו צילומי מזר סנטה קטרינה, המעבירים הצופה כמה מאות שנים אחורה, אל עולם אגרי קסום.

מרדד פחי האשפה הוא סרט הסברה לעיריית תל-אביב, במסגרת מבצע גקיון. הסרט בוים בידי יואוואן לנגיל, לפי הוראת של משה הור. גיבוריו הם פחי האשפה של תל-אביב, המכריזים מרד נגד תאם אורחים המזלזלים בקיומם, פותחים בשביחה עד כניעת חושבי העיר, המבטיחים להיגית לשמור על גקיון. ציורי האנשה של הפחים בוצעו בתור בידי יורם גרוס (עונם הזה 1047), וללא ספק זהו אחד מסרטי ההסברה הטובים ביותר שנוצרו בי. העיר אחד המפיקים: "כנראה שרק על אפשר להפיק סרטים טובים בארץ".

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי
כנע עשרה דיוולת דוד ממלוא לראותם:

אשר העולם הזה עומד עליו
מסכת הרוקים (תנ"ך)
 — הנשואים מקנאים ברחקים וה'
 יקים בנשואים, בסרט שביצוע עלילתו ה'
 יאותות יעורר קנאה בלב כל יצרון סרטימ'
מותר שד רוכב אפניים (חוב'
 תל"אב) — פתרון אכזרי לאותה'
 שהביאה להתאבדותו של תומיה אר'
 בסרט ספרדי המומח ביקורת על ה'
 הספרות הגבוהה.
קורות אסתר קוסטלו (אורה)
 — שחיתות במגביט עדה לעזרת'
 חסתי-חשים. גיון קראופורד.

ארבעה שחקנים שונים, הוא מגלה את האמת על אמו וחוזר אליה. הסרט מסתיים במותו של שאני, והשלמתו עם בנו.

מאיש הפלא אינו נדחק העלילה המלרדרמתית, אלא שיחזור התפקידים ששאני ביצע בחייו — החל מדמות הנוכה המרפא בדרך נס באיש הפלא וכלה בדמותו של הכור אכול הקומה והחומצה בנפוסם ה

אופרה. קגני מצליח לעצב שורה של דמויות במשחק שובה לב. ואם הסרט לא הפך לקייטש, יש ליחס זאת בראש וראשונה לקגני.

חובבי תולדות הסרט ימצאו ענין רב
בסרט זה, שכן הוא משמש כסיכום דוקו-
מנטרי של כל הסרטים שנוצרו ברבע הרא-
שון של המאה על-ידי חברת אוניברסל,
ועל דרכי ייצורם.

שרב בקיץ (תמר, תלאביב; שוודיה-נורבגיה) — הוא שיעור מאלף בעסקי האי-הבה החפשית, המנסה להוכיח כי בין קפיצה ממימית נערה אחת למימית נערה שניה, חייבים הגברים הסקנדינבים לעסוק בעבודה יוצרת, כדי לא להתחנן.

הסרט, המבוסס על הרומן הסקנדינבי רוח קיץ חמה, הוא אחד הסרטים המשובחים והמבוקשים ביותר שהפיקו ארצות הצפון. הוא חסר קו אחיד, נראה כאלו הורכב מקטעי יצירותי, שרמתן הדרמטית והצי-לומית משתנה בקפיצות ענק.

למרות מחתל במעין קטע סאטירי אידות פקד צעיר (לארס נורדסט), המתגון ב-עבודת משדש שיגורית ובחיי משפחה שמי-ריים וקפנינים. יום אחד, הוא היום בו נשבת רוח הקץ הממה, הוא מתלשט שכדי למצוא את עצמו, עליו להשתחרר מכבלי השיגור ולהיות חפשי. הוא נוטש את ביתו וארוסתו, עולה לרכבת לחפש הרפתקות בהתהפקה מוזמנת לו מיד. בדמות נצרה

היותר טובה בסיגריות פילטר

		8	7	6	5	4	3	2	1
13		1	12		11			10	9
	3			17		1	16		15 14
	2				21			20	19
3	24			2	1	23			22
		28		27			26		25
	32			3	31	1		30	29
37		36		1	35			34	33
	1		39						38
	43			42		41			40
		47			46		45		44
	2								48

מאוזן; 1. ב-
כל בנק; 5. אבן
קשה; 10. הצד
המקודש; 12. מ-
עין; 14. כלי ב-
משחק המלכים;
16. חייט; 18. ס-
מל האטיות; 19.
עיר אנגלית; 21.
ירק; 22.
מאתיים שבעים
ושש; 23. נכבד
ערבי; 24. אדון;
25. גצים; 27.
אלוף בצה"ל; 30.
סוג; 31. בית ה-
יוצר; 33. חיוני
במשפט; 35. מפ-
על סולל-בונה;
36. לעול; 38.
בד"א בצה"ל; 39.

העיקר בעיסה; 40. אויב; 41. תוקעים אותם בפמוטות; 43. עיר הכהנים; 44. פרי; 46. גבעות נישאות; 48. תופעה של חולי; 49. ממלכה אירופאית. מאונץ; 2. יהוד האמריקאי; 3. גרב; 4. סמל הזקנה; 6. מרכו; 7. שמה הראשון של שרת החוץ; 8. עיר, שמה ראש; 9. סוג של שוקולדה; 11. פשר ציס; 13. קצין; 15. קצין מתחיל; 17.

מגרשים ברחובות
תל-אביב, טלפון 24749

ל מ ב ו ג ר י ם : קורם מזורז, מקצועות בודדים.

כפתור ופרח

אחד הסיפורים החביבים ביותר על החברה בכפר ברוך, הוא זה של הטייס האנגלי, וכיצד לא יהיה קרוב ללבם, אם הודות לו מצאו מים?

ובכן, זה הסיפור: במשך עשרים שנה חיפשו מים בכפר ברוך ולא מצאו. והחברה חיפשו ברצינות, לא כמו ב"מקורות", פשוט עשו מסגרת מהחלקות. היו חלקות שאי אפשר היה לזרוע בהן יותר: הגרגרים נפלו לחורים.

בקיצי החברה התיאשו והחלו להביא מים מהקישון. עד שביום בהיר אחד טייס אנגלי עם ספיט נכנס לצלילה ולא יכול היה לצאת ממנה. הוא נתקע עם האווירן שלו כל כך עמוק בכרם של רבניובין, שהיו צריכים לחפור כדי להוציא אותו.

ואז, כשכבש הוציאו אותו, התחילו פתאום להתפרץ מים. ולא סתם אל מארבעה זרמים שונים. זה היה בגלל כפתור מהמכשירים של מנושה, שנפלו לכור. גולה, גולה.

מזל כלבים

כשביגי ביקר בנהלל ובכה בלי סוף שהחברה הטובים יושבים בבית ולא עושים כלום בשביל להעלות את המוראל של החדשים, העניין הרביץ רושם רב על החברה מכפר-ברוך והם החליטו לארגן הכשרה. בקיצור, עלו להתיישבות אישם בין קלטה לרפיה.

הכל היה בסדר, חוץ מדבר אחד שהי עכיר את לבם: כל פעם שהיו קמים בבוקר, היו מביטים סביבם ורואים קילור מטרים של חול. אפילו לא יבלית או עץ אחד. בבית, כשהיו קמים ומביטים מהחלון, היו רואים לפחות גינת צנון, עץ חרובים או את נורית של חיסקנוף מתלבשת.

ישבו החברה וכתבו הביתה: "אבא שלח עצים". אחרי כמה ימים הגיעו השתילים. החברה היו מבסוטים עד הגג, שמרו על השתילים כעל בבת-עיניהם. אבל לכפר-ברוכים אין מזל. השנה הייתה כל כך שחונה ויבשה, אפילו מ"מ מעוקב של גשם לא ירד. המצב הגיע לידי כך שהעצים התייבשו לרדוף אחרי כלבים.

גולה, גולה.

שואל, ימי

מספרים על זמן שזהו סייר בעל כושר פנטסטי. אבל בעליה לדידה הוא נקרע לגמרי. כשהשכיל התפצל לשניים, חצי זמן הלך ימינה וחצי שמאלה. מזל שקבענו מפגש.

"עלי קרב", עלון סיירי ברק

טעות לעולם צודקת

כאשר הגיע הפקח לביקורת שיגרתית, לא מצא את הפקח במקום. (ידיעות אחרונות) מרדכי דן, תל-אביב

אשיותו התפצלה: אחת הלכה ליד שון, השניה ערכה ביקורת.

"הפעול" לא שיתף בין אנשי הצוות נערים למטה מגיל 51. (דבר) עוזי פיגרמן, כפר יחזקאל

התינוקות, עד גיל 48, השמינו יללות מחאה.

שרות הלון וחזיר לאילת. (ידיעות אחרונות) שמואל כהן, פתח-תקוה הרבנות תטיל עליו חרם בכיוון אחד.

מחלקת השפעת הקיפה מאז חודשי הקיץ את כל כדור הארץ. (הארץ) משה לור, כפר אתא אפשר כבר לקרוא לה מחלת ה"תיירות" הממשלתית.

העולם הבא

בעריכת לילי גלילי

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים המשתתפים בעמוד זה יזכה מדי שבוע בפרס של 10 ל"י. הזוכה השבוע יהא דניאל שוורצמן, קרית-מסלון.

בדיקה רפואית

לפני כמה ימים החלטתי ללכת לבדיקה יסודית אצל הרופא שלי. מזה זמן רב הרגשתי כאבים משונים, ואשתי הכניסה לי כל מיני רעיונות כביילים לראש. באתי לרופא, סיפרתי לו מה שיש לי, והוא התחיל לבדוק אותי. הוא הוציא ממני כמה טיפות דם, בחן את הנוזל מתחת למיקרוסקופ — והביט עלי כמה פעמים כאילו משהו נורא הפריע לו. אחר כך קם, ניגש לארון הספרים שלו, בחן כל ספר וספר, ולבסוף הוריד ספר עבה מאד. קראתי את שם הספר — "הכימיה של הסרטן" — וכמעט התעלפתי. אשתי צודקת, אמרתי לעצמי, אני אבוד.

הרופא הניח את הספר על כסאו, התיישב עליו וחייך: "כך יותר נוח לי להסתכל במיקרוסקופ."

הערות-שוליים

במלחמה הקרה מתגאים עתה הרוסים בספוטניק ואילו האמריקאים ממשיכים לנופף בדול-אר...

... הפרוטה והירח.

★ ★ ★

המפלגה הקומוניסטית הדביקה כרוז אמנותי על הקירות לכבוד חג המהפיכה...

... הצצה היא שהקומוניזם מעמיד בימי החול יותר אנשים אל הקיר, מכדי שמישהו יתפעל ממה שהם מדי-ביקים בימי חג משהו על הקיר.

★ ★ ★

"כ" דתי הבטיח להביא לבנין החדש של הכנסת שיעון מיוחד משווייץ..."

... נקווה שלא בקופסת כשר.

★ ★ ★

ההצגה הבאה של תיאטרון אהל תדון בנושא ארכיולוגי...

... רק שלא יעלה עוד פעם חרם בידיו.

ספר לסבתא!

מי מכיר? מי יודע?

הדף דלהלן, שנתגש כנראה מפרוטוקול, נמצא אמש במערכת. כדי לאפשר את תיושן, מתבקשים הקוראים להודיע למערכת באופן דחוף מי הנואס, באיזה מוסד נאס — ועל מה.

רבותי, אני מוכרח לומר שאני תמה על החברים שקדמו לי, לא שמעתי את כל הדברים שלהם, מפני שנקראתי באמצע החוצה לשיבה חשובה, אבל אני מוכרח לומר שאני מתפלא עליהם מאד. מה זה כאן? לאן התדרדרו הדברים אצלנו? באיזה טון מדברים כאן אצלנו? האם אי אפשר לדבר על ענין זה בלי עצקו? בלי פאתוס? בלי...

חכה, חבר ירקוני, חכה רגע. אתה לא תפריע לי בקריאות-ביניים. תיכף תשמע כבר מה דעתי, אתה לא תתפרע אצלי. ראינו כבר גדולים ממך, חבר ירקוני.

אני מוכרח להגיד לכם, רבותי: הנסיונות האלה לבוא בצעקות במקום לדון לגופו של ענין, לשקול אותם מכל הצדדים, זה מנהג פסול מעיקרו. אנחנו נתקומם נגד זה. ציבור החברים לא יסבול שישליטו כאן אנרכיה אצלנו.

לפני חודשיים הייתי בשליחות בבראזיל, כן, שליחות חשובה מאד, חבר ירקוני. שליחות שנגעה לחייו ולמפעליו של כל אחד מהנוכחים כאן. לקחו אותי לראות את מוסדות הציבור בעיר אחת, סאופאולו קראו לה, ואני מוכרח להגיד לכם, נפתחו לי העיניים. אמרתי לעצמי, אילו החברים היו רואים את הסדר הזה, את הנקיון הזה, את ההתמסרות הזאת לתפקיד מצד כל הגוגעים בדבר, מזה אפשר עוד ללמוד, כן החבר ירקוני...

אל תפריע לי, אמרתי לך. אני מיד אבוא לענין, דעתי היא... מה? אני לא חושב שזה בסדר להפסיק חבר חתיק באמצע. לא איכפת לי אם הומן עבר, צריכים לתת לחבר את האפשרות להתבטא. חבר יושבראש, אני מוחה נגד זה. רק עוד כמה משפטים. באמת, דעתי היא... בסדר, בסדר. אני גומר, ובכן, אני אומר, עלינו להמשיך ולשמור על דריכותנו, לא להרפות אף לרגע אחד מן הכוונות שלנו, ואז, בכוחות משותפים, בצעים שקולים ואיתנים, נשיג את המטרה שלנו.

חמשיניים
על חופה ומעשים לא טובים

היה איש שירע את הכל.
"אהבה", הוא קבע, "זהו עול!
כל עוסק ברומאן —
משוגע מסוכן!"
החופה נערכה לו אתמול.

"אני", טען אינטליגנט,
"על משחק אהבים לי פטנט:
אסתובב עם כנותיחן
אבל לא אתחתן."
לבסוף נתגלה: אימפוטנט.
נורית ודני לס, יגור

מצוות ביקור חולים

בשבוע שעבר הלך יורם מסמור לבקר את היים חפר בחדרו. הם שוחחו על כל מיני דברים, עד שהופיעה איזה חברה של חפר, ואחרי כמה שניות זה רמז לאורח שלו שהוא כבר יכול להסתלק, מסמור הבין את הרמז והפסיק את ביקורו. אבל הוא נורא נפגע. מה זאת אומרת — בגלל בחורה, מגרשים אותו?

בקיצי, כעבור כמה דקות, הופיעה משלחת שלמה של החברה מכסית, ובראשם איתו שאל ביבר הידוע, והחלו דופקים על דלתו של חפר. ככל שחפר לא מיהר לפתוח, החברה התחילו להראות סימני התעצבנות ודאגה. בסוף חפר פתח את הדלת, כולו מלא כעס מוצדק. "מה אתם רוצים?", הוא שאל.

"באנו לבקר אותך", השיבו החברה, "יורם מסמור אמר שאתה שוכב עם חום גבוה ושמצחצח לבקר אותך."

מה שמתח — מתוח

